

ДЖОНИ

Джони Ериксън
Джоу Мъсър

За слава на Господа Исуса Христа... и с посвещение и обич на мама... чрез която Той особено е проявил Своята благод и любов. Благодарение на нейното търпеливо и разбиращо сърце аз придобих много повече от обикновената сила.
1977 г.

Съдържание:

ДЖОНИ.....	1
ПРЕДГОВОР.....	2
ЕДНО.....	3
ДВЕ.....	11
ТРИ.....	18
ЧЕТИРИ.....	30
ПЕТ.....	36
ШЕСТ.....	44
СЕДЕМ.....	51
ОСЕМ.....	56
ДЕВЕТ.....	60
ДЕСЕТ.....	67
ЕДИНАДЕСЕТ.....	70
ДВANAДЕСЕТ.....	74
ТРИНАДЕСЕТ.....	78
ЧЕТИРИНАДЕСЕТ.....	85
ПЕТНАДЕСЕТ.....	89
ШЕСТНАДЕСЕТ.....	96
ЕПИЛОГ.....	98

ПРЕДГОВОР

Какво е минутата, ако е изолирана сама за себе си? Просто мярка за време. Такава има 60 в 1 час и 1440 в един ден. На 17 години бях отмерила вече повече от 9 000 000 в своя живот.

Но в някакъв космически план тази единствена минута бе изолирана. В тези изключителни 60 секунди бе съсредоточено по-голямо значение от всички милиони минути, отбелязали живота ми до този миг.

Толкова много действия, усещания, мисли и чувства се струпаха в този отрязък от време. Как да ги опиша? Как да започна да ги систематизирам?

Спомням си така ясно подробностите от онези няколко секунди - секунди, имащи съдбата да променят живота ми завинаги. А нямаше предупреждение или предчувствие.

Случилото се на 30 юли 1967 г. бе началото на невероятно приключение, което се чувствавам задължена да споделя поради поуката, която приех.

Оскар Уайлд писа: „В този свят има само две трагедии. Едната е да не придобиеш онова, което искаш, а другата - да го придобиеш." Да преинача неговата мисъл: предполагам, че има също така само две радости. Едната е Бог да отговори на всичките ти молитви; а другата - да не получиш отговор на всичките си молитви. Вярвам в това, защото установих, че Бог познава нуждите ми безкрайно по-добре от мен. А Той е изключително верен, без значение в каква посока ще ни отведат обстоятелствата.

Джони Ериксън

„Угнетявани сме отвсякъде, но не сме утеснени; в недоумение сме, но не до отчаяние; гонени сме, но не оставени; повалени сме, но не погубени. Всякога носим на тялото си убиването на Господа Исуса, за да се яви на тялото ни и животът на Исуса... Защото всичко това е заради вас, тъй, "щото благодатта, увеличена чрез мнозината, които са я получили, да умножи благодарението, за Божията слава. Затова ние не се обезсърчаваме; но ако и да тлее външният наш човек, пак вътрешният всеки ден се подновява." (2 Коринтяни 4:8-10,15,16)

ЕДНО

Горещото юлско слънце залязваше на запад и придаваше на водите на Чизапикския залив топло червено сияние. Водата бе тъмна надолу и докато тялото ми разкъсваше повърхността, гмуркайки се, студената й чистота пронизваше кожата ми.

В една бъркотия от действия и чувства много неща се случиха едновременно. Усетих, че главата ми удари нещо твърдо и неподатливо. Същевременно тялото ми, станало несръчно и безчувствено, се просна извън всякакъв контрол. Чух или по-скоро усетих силно електрическо жужене -това бе необяснимо вътрешно чувство. Бе нещо като електрически шок, комбиниран с вибриране; приличаше на тежка метална пружина, която се е развила внезапно и нейното „бръмване" може би е било заглушено от водата. И все пак, това не бе в действителност звук или дори чувство, а - усещане. Аз не почувствах никаква болка...

Чух подводния шум от хрускащия, триещ се пясък. Легнах по лице на дъното. Къде? Как попаднах тук? Защо ръцете ми са привързани за тялото ми? Мислите ми крещяха: Хей! Впримчена съм!...

Усетих как слабо приливно течение ме повдигна леко, след което се установих пак на дъното. С угълчето на окото си зърнах светлина над себе си. Част от смущението ми ме напусна. Спомних си, че се гмурнах в залива. А после? Нима съм впримчена в рибарска мрежа или нещо подобно? Трябва да изляза! Опитах се да ритна. Но и краката ми трябва да са вързани или впримчени.

Обхвана ме паника. С цялата си сила се опитах да се освободя. Нищо не се случи. Друга приливна вълна ме повдигна и отмина.

Какво стана? Ударих си главата. Безчувствена ли съм? Опитите ми да се движа бяха като в сънно състояние. Невъзможно. Но аз ще се удавя! Ще се събудя ли навреме? Ще ме види ли някой? Не може да съм съвсем безчувствена иначе не бих осъзнала какво се е случило. Не, аз съм жива.

Почувствах, че налягането на въздуха, който бях поела, започва да отслабва. Скоро трябва да вдишам пак.

Друга приливна вълна ме повдигна леко. Откъслеци от лица, мисли и спомени прелетяха лудо в съзнанието ми. Приятелите ми, родителите ми, нещо, от които се срамувах... Може би Бог ме викаше, за да отида и дам обяснение за всичко.

"Джони!" - отекна печален глас, сякаш в някакъв зловещ коридор, почти като последно повикване. Бог? Смъртта?

Ще умра! Не искам да умра! Помогнете, моля ви...

"Джони!"

Нима никой не се тревожи, че аз съм тук? Трябва да вдишам!

„Джони!"

О този глас! Заглушен от водата, той отмина надалече. Но сега звучеше по-близо.

„Джони, добре ли си?"

Кети! Сестра ми ме вижда. Помогни ми, Кети! Аз съм неподвижна!

Следващата приливна вълна бе малко по-силна от останалите и ме повдигна малко по-високо. Пак паднах на дъното, осеяно със счупени черупки, камъни и пясък, които драскаха раменете и лицето ми.

„Джони, черупки ли търсиш?" Не! Аз съм впримчена тук - извади ме! Не мога да вдъхвам дъха си повече.

„Тук ли се гмурна? Толкова е плитко?" - сега чух Кети съвсем ясно.

Сянката ѝ показа, че е точно над мене. Вътрешно се борех срещу паниката, но знаех, че нямам повече въздух. Всичко се смрачаваше.

Усетих как ръцете на Кети ме повдигат.

О моля Те, мили Боже! Не ме оставяй да умра!

Кети се бореше, спъна се, после пак ме повдигна. О, Боже, колко още е необходимо? Всичко ми чернееше и почувствувах, че падам, докато ме вдигат. Точно преди да припадна, главата ми проби повърхността на водата. Въздух! Красив, живодатен, наситен с дъха на сол. Поех кислорода толкова бързо, че почти се задуших. Задъхвайки се, гълтах с цяла уста.

„О, благодаря Ти, Боже! Благодаря Ти!"

„Хей, добре ли си?"- попита Кети. Премигнах, за да пречистя разума си и да се освободя от объркването. Но очевидно нямаше ефект, защото видях, че ръката ми виси безжизнено около рамото на Кети, а пък я чувствувах все още привързана към тялото ми.

Погледнах надолу: ръцете ми не бяха привързани. Разбрах с нарастващ ужас, че крайниците ми се люлеят, без да ги усещам. Изобщо не можех да ги мръдна! В тази бъркотия Кети пое цялата грижа. Тя викна към един плувец, легнал върху надуваем сал. Заедно с него ме сложиха върху сала и го тласнаха към брега. Чувах под себе си как той се плъзгаше към плажа.

Опитах се да стана, но сякаш бях забодена с карфици за сала. Започнаха да тичат хора, които искаха да видят какво е станало. Скоро над мен се надвеси тълпа от безброй любопитни лица. Техните вперени погледи и шепот ме накараха да се почувствувам смутена, неспокойна и дори повече обърквана.

„Кети, моля те, кажи им да се махнат."

"Да, отдръпнете се! Някой да викне бърза помощ. Отдръпнете се, моля ви. Тя се нуждае от въздух" - настоя Кети.

Приятелят на Кети, Буч, коленичи до мен. Стройната му фигура ме закри от тълпата, която бавно се оттегляше.

„Добре ли си, момиче?"- попита-той. Големите му тъмни очи, които обикновено се усмихваха и биваха пълни с добронамерена шеговитост, бяха засенчени от тревога.

„Кети, не мога да помръдна!" - бях изплашена. Видях, че и те са изплашени много.

Кети поклати глава.

„Дръж ме!"

„Държа те, Джони." Тя повдигна ръцете ми, за да покаже, че ги е хванала здраво.

„Но аз не усещам нищо... Стисни ме."

Кети се наведе и ме хвана отблизо. Не можах да усетя прегръдката ѝ.

„Сега усещаш ли?" - тя докосна крака ми.

„Не" - казах.

„А това?" - тя стисна ръката ми.

„Не - извиках.- Не усещам нищо!"

„А сега?" - ръката ѝ се плъзна от дланта ми към рамото."

Да! Да, усещам това."

Изведнъж ни завладяха облекчение и радост. Най-сетне, някъде по тялото си можах да усетя нещо. Докато лежах там, върху пясъка, успях да подреда нещата. Бях си ударила главата след гмурване; трябва да съм си наранила нещо, за да е причинило тази неподвижност. Чудех се колко дълго ще продължи.

„Не се тревожете - успокоих Буч и Кети, пък и самата себе си. - Господ няма да допусне да ми се случи нещо. Ще се оправя.“

Чух пищенето на сирената. Скоро линейката спря до нас и вратите се отвориха. За по-малко от минута санитарите ме вдигнаха с носилката. Техните бели и колосани униформи някак си ме успокоиха, докато силните им ръце ме поставяха внимателно в задната част на линейката. Тълпата любопитни зяпачи ни последва отзад. Кети тръгна да се качи в линейката.

Буч ѝ хвана ръката и каза нежно: „Ще се движа след вас с колата.“ После кимна строго на шофьора: „Внимавайте с нея.“

Сирената започна да вие и ние бързо се отдалечихме от плажа.

Погледнах към санитаря, който седеше до мен и каза: „Съжалявам, че ви създадох такива затруднения. Мисля, че щом си събера дъха, ще се оправя. Сигурна съм, че скоро ще се отърва от тази неподвижност.“

Той не каза нищо, но се пресегна и отърси пясъка от лицето ми, усмихна се, но погледна настрана. О, как бих искала да ми каже нещо, за да разбере, че ще се оправя, че ще си отида у дома, щом лекарите в болницата ме прегледат.

Но не ми бяха предложени никакви успокоителни думи. Бях оставена на собствените си мисли и молитви, докато сирената виеше. Погледнах през прозореца към града, който летеше край нас отвън.

„Господ е Пастир мой...“

Хора по тротоарите се взираха любопитно.

„Няма да остана в нужда...“

Коли се заковаваха, за да ни пуснат да минем.

„На зелени пасища ме успокоява...“

Линейката забави ход и зави по оживен булевард.

„Освежава душата ми...“

Не можех да събера мислите си, за да се моля. Търсех наизустени обещания от Библията.

„Да! И в долината на мрачната сянка ако ходя, няма да се уплаша от зло; защото Ти си с мене“...

Изведнъж сирената на линейката изквича и замлъкна. Шофьорът паркира назад при входа на болницата и санитарите бързо извадиха моята носилка. Докато ме измъкнаха леко през вратите, видях табелата: „Вход за спешни случаи. Забранено паркирането. Само за линейки със спешни случаи.“

Вече градското небе бе започнало да се смрачава; слънцето бе залязло. Беше ми студено и копнеех да си бъда у дома.

Вътре в „спешните случаи“ цареше оживеност и движение. Бях въведена в една стая, където ме поставиха върху болнична маса с колелета. Светлината предизвика болка в очите ми. Докато обръщах лицето си, за да избегна блясъка, можах да видя оборудването и медицинските припаси, приготвени върху дълги редици. Шишета, марли, бинтове, табли, ножици, скалпели, буркани, пакетчета с дълги, звучащи по медицински названия и непознати форми се виждаха навсякъде край мен.

Антисептичните миризми и острите изпарения предизвикаха леко гадене у мен. Една медицинска сестра ме привърза с каиши към масата и ме откара в една от многото малки кабинки. Там тя дръпна завесите наоколо. Аз пак се опитах отчаяно да помръдна ръцете и краката си. Но те бяха все така вдървени и неподвижни. Чувствам се

толкова безпомощна. Разболявам се. Обзема ме страх. Сълзи наляха очите ми. „Не можете ли да ми кажете какво е станало с мен?“ - помолих аз.

Сестрата само сви рамене и започна да сваля пръстените ми. Докторът ще дойде скоро. А сега ще сложа скъпоценностите Ви в този плик. Такъв е правилникът."

„Колко време трябва да стоя тук? Мога ли да си отида у дома довечера?"

„Съжалявам. Трябва да питате доктора. Такъв е правилникът." Нейният отговор бе безизразен и ми напомни за запис, пуснат по телефона.

В кабинката влезе друга медицинска сестра с формуляри за попълване.

„Името, моля."

„Джони Ериксън."

Джони? Дж-о-н-и?"

„Произнася се приблизително като „Джони", но се пише - Джо-н-и. Фамилното ми име е Е-р-и-к-с-ъ-н." После дадох адреса си, името и телефонния номер на близките ми и я замолих да ги извика.

„Имате ли Синия кръст?"

„Не зная. Питайте близките ми - или сестра ми. Може би е отвън. Тя беше с мен на плажа. Името ѝ е Кети. Питайте нея."

Сестрата с въпросника си отиде. Другата постави плика с вещите ми върху една близка маса. После дръпна едно чекмедже и издърпа оттам голям чифт ножици.

„К-какво ще правите?" - заекнах аз.

„Трябва да махна банския Ви."

„Но не го режете! Той е съвсем нов! За първи път го обличам - и е люб..."

„Съжалявам. Такъв е правилникът" - повтори тя. Тежкият звук - хряс-хряс, хряс-хряс, хряс-хряс - на ножиците отекваше между гладките стени. Тя смъкна съсипаните парчета плат и ги пусна в кофа за отпадъци. Изобщо не я беше еня. Банският не значеше нищо за нея. Плачеше ми се.

Сестрата метна един чаршаф отгоре ми и ме остави. Чувствувах се объркана и смутена. Чаршафът се плъзна надолу, откривайки част от гърдите ми, а аз не можех да мръдна, за да го дръпна нагоре. Тази обърканост и страх накрая бликнаха в порой горещи сълзи и аз почнах да осъзнавам сериозността на положението.

"Да! И в долината на мрачната сянка ако ходя, няма да се уплаша от зло; защото Ти си с мене..."

Преборих се със сълзите и се опитах да мисля за друго. Чудех се дали Кети е звъннала на мама и татко. Чудех се дали Дик знае вече.

Един мъж с тъмни панталони и бяло сако дръпна завесите и пристъпи в кабинката.

„Аз съм д-р Шерил - каза той с приятен глас, докато разгръщаше страниците на своя бележник. - А твоето име е Джоани?"

„Произнася се Джони. Нарекли са ме по името на баща ми." Трябва ли да повтарям това обяснение пред всеки?

„Добре, Джони, нека видим какво е станало с теб."

"Д-р Шерил, кога мога да си отида у дома?"

„Каж ми, усещаш ли това?" Той имаше дълга карфица и очевидно ме бодваше по протежение на краката ми.

„Н-не, не мога да усетя."

„А сега?"

Стискайки зъби, аз затворих очи, за да се съсредоточа, с надеждата, че мога да усетя нещо - каквото и да било.

„Нищо."

Той държеше ръката ми и натискаше карфицата по омекналите ми пръсти, китката и дланта. Но защо не мога да усетя нищо? Той докосна и горната част на ръката ми. Едва тогава усетих леко жилване в рамото си.

„Да, усещам това. Имах същото усещане и на плажа.“

Д-р Шерил извади писалката си и почна да пише в бележника си. Появиха се и други от медицинския персонал. Посред тракането и тропането на сонди, шишета и таблички чух, че д-р Шерил повиква още един лекар. Той повтори пред него процедурата с карфицата и двамата се съвещаваха с понижен глас близо до моята маса. Езикът им - с медицински термини и жаргон - ми беше непознат.

„Прилича на счупване и разместване на костите.“

„Хм-хм. Бих казал - на четвъртия и петия шиен прешлен, като съдя по областите на усещане.“

„Трябва да го установим. Рентгенът няма да ни каже дали има или няма връзка.“

"Да кажа ли да приготвят операционната?"

„Да. Веднага. И се опитайте да намерите родителите ѝ.“

Колегата на д-р Шерил си тръгна бързо, следван от една сестра. Д-р Шерил предаде шепнешком наставленията си на безцеремонната сестра, която бе унищожила моя бански и тя също си тръгна.

Видях някой да бърше ръката ми с топче памук и да забожда игла във вената. Не усетих нищо.

С ъгълчето на окото си зърнах д-р Шерил да държи чифт електрически ножици за коса. Чу се силно изшракване и бръмчащ звук, когато ги включи. За какво ли служат пък те? - чудех се аз. С нарастващ ужас разбрах, че те се движат към главата ми.

„Не - изкрещях - моля Ви! Не пипайте косата ми! Моля Ви...“ Изхлипах. Усетих как машинката се плъзгаше по скалпа ми и видях валма от влажна руса коса да пада край главата ми и пода. Една санитарка приготвяше сапунена пяна. Тя взе бръснач и тръгна към мен. Тя ще бръсне главата ми! О, мили Боже, не! Стаята почна да се върти. В стомаха ми започна да ври и се почувствувах слаба.

После дочух пронизителен звук, нещо средно между жужене и квичене. Но това е дрелка! Някой държеше главата ми и дрелката почна да навлиза отстрани в черепа ми. Главата ми се замая - може би от дозата, която ми вкараха с инжекцията. Заспихах. Повече паника. А какво ще стане ако не се събудя! Няма ли да видя повече Дик? Ами Кети? Ами мама и татко? О, Боже, страх ме е.

Видях лица. Чух гласове. Но нищо не притежаваше смисъл. Стаята почна да се смрачава и шумът заглъхна.

За първи път от гмурването се почувствувах успокоена, дори омиротворена. Вече нямаше значение фактът, че съм парализирана, легнала гола върху маса с обръсната глава. Дрелката също не ме плашеше. Завладя ме дълбок сън.

Излизайки от чернотата, ми се стори, че чух пак дрелката и се опитах да се събудя, за да им изкрещя да я спрат. Не исках да ме пробиват, когато съм будна. Но не се отрониха никакви думи. Помъчих се да отворя очите си. Стаята се люлееше. Шумът отзад стана по-отчетлив. Не беше дрелката; бе само шумът на вентилатора. Главата и зрението ми се проясниха и за миг не можах да си спомня къде се намирам и защо се страхувам от дрелката. После паметта ми се възвърна.

Погледнах към решетката на вентилатора над главата ми, поставена на високия, стар, с пропукана мазилка таван. Опитах се да извърна глава, за да огледам останалата част на обстановката. Но не можех въобще да помръдна. Остри болки от всички страни на главата ми попречиха на усилието ми да помръдна. Усетих, че дупките, които бяха пробили в черепа ми, имаха нещо общо с това. С ъгълчето на очите си можах да видя големи метални щипци, прикрепени към съоръжение с навит като пружина кабел,

които дърпаха главата ми от останалото тяло. Отне ми необикновено много усилия - умствени и физически - за да науча всичко това за новото си обкръжение.

През тези първи дни идвах в съзнание, а после го изгубвах. Упойващите лекарства ме пращаха в света на сънищата, който бе един кошмар, лишен от реалност. Халюцинациите бяха нещо обикновено, но често ме ужасяваха. Сънища, впечатления и спомени се завъртваха бързо в такава бъркотия, че често ми се струваше, че губя разсъдък си.

Един постоянен кошмар ме спохождаше от свръх реалния свят, подбуден от упойващите лекарства. В този сън аз бивах с Джейсън Левъртън, моята симпатия от гимназията. Бяхме в необичайното състояние на очакване някаква присъда. Бях гола и се опитвах да се покрия, поразена от срам. В кошмара стоях на крака пред някаква фигура, облечена в роба. Знаех за него, че е „апостол“. Той не казваше нищо. Внезапно изваждаше дълъг меч насочваше го към мен и ме удряше точно по врата, като ми отсичаше главата. После се събуждах с плач и голям страх. И този сън се повтаряше непрекъснато.

Други халюцинационни преживявания от упойващите лекарства пренасяха лудия свят на сънищата и навън. Очевидни цветове, форми и фигури набъбваха и се сгърчваха в странни и необичайни модели. Виждах „заплашителни“ цветове и „миротворни модели“ - форми и цветове които представляваха сетива, настроения и чувства.

Нечие силно стенание ме събуждаше от моя кошмар. Не знаех колко време е минало от последния период на съзнателност, но този път бях с лице надолу! Как бях попаднала в това положение? Щипците си бяха все на мястото. Техният натиск отстрани на главата ми причиняваше повече умствена и психическа болка, отколкото физическо неразположение.

Установих, че съм опасана от нещо като брезентов калъп. Имаше отвор само за лицето ми и можех да виждам само малка площ непосредствено под леглото ми. Един чифт крака с бели обувки и найлонов панталон бяха в обсега на моето полезрение.

„Сестро“ - извиках със слаб глас.

„Да. Тук съм.“

„К-какво... К-къде... О-ох...“ - заекнах аз, опитвайки се да оформя въпроса си.

„Ш-ш-шт. Не се мъчи да говориш. Ще се измориш“ - ми каза тя. От приятния й глас и успокоителния тон разбрах, че това не е сестрата, която бе срязала моя бански нито пък онази, която ми обръсна главата. Усетих ръката й отзад, върху раменете си.

„Опитай се да се отпуснеш. Опитай се да заспиш ако можеш. Ти си в хирургическото отделение. Претърпя операция и ще се грижим добре за теб. Затова не се безпокой. Нали?“ Тя ме потупа по рамото. Бе толкова приятно да имаш усещане някъде, освен в главата си, където щипците бяха захапали плътта и костта.

Постепенно започнах да се запознавам с околната обстановка. Научих, че съоръжението, което нарекох „легло“, всъщност бе един калъп. То изглеждаше като брезентов сандвич, обвързан здраво с каиши. Две сестри или санитарки идваха на всеки два часа, за да ме обърнат. Те поставяха брезентова рамка над мен и докато една сестра придържаше тежестите, прикрепени към статива с щипците (и главата ми), те сръчно ме завъртаха на 180°. После махаха рамката, върху която лежах и ме оставяха така за следващата 2-часова смяна. Имах два различни изгледа: пода и тавана.

Скоро научих, че моят брезентов калъп се намира в отделение за 8 легла, което принадлежи на подразделението на „интензивно лечение“. Никога не бях чувала тези неща, но си представих, че отделението е за сериозни случаи. На пациентите се разрешаваха само 5-минутни посещения и то само от членовете на семействата. Когато часовете се сляха в дни, започнах да опознавам по-добре съседите си по

отделение. Чрез откъслечи, от разговори, наставления на лекарите и други звуци успях да систематизирам много неща.

Мъжът в съседното легло стенеше непрекъснато. При смяната на сестрите една сутрин чух сестрата от нощната смяна да обяснява на другата шепнешком: „Застрелял жена си и се опитал да убие и себе си. Сигурно няма да издържи. Трябва да бъде изолиран.“

Това обясняваше дрънченето на веригите - той бе с ръце, оковани за леглото си! Една жена в някое от другите легла стенеше през нощта. Молеше сестрите да ѝ дадат цигара или сладолед.

Джуди бе младо момиче като мен. Но тя се намираще в кома поради наранявания, които бяха причинени от автомобилна злополука.

Том бе младеж, попаднал тук вследствие на неудачно гмурване. Беше смешно. Знаех, че Том си е счупил врата, но не разбирах, че и с мен е станало същото. Никой не ми казваше.

Том дори не можеше да диша самостоятелно. Научих това, когато запитвах една сестра какъв бе този специфичен шум. Тя ми обясни, че това е възстановителният му апарат за дишане.

Когато научихме, че сме на едно доредже с него, почнахме да си разменяме бележки. „Здравей, аз съм Том“ - бе въведителното му писмо, медицински сестри и посетители пишеха бележките ни и ни бяха куриери.

Нощем, когато дейността не бе толкова активна, чувах стенанията и въздишките на останалите в моето отделение за „интензивно лечение“.

Вслушвах се в успокоителния звук на възстановителния апарат на Том. Тъй като не можех да се обърна, за да го видя, звукът бе утешителен. Чувствувах се сродена с него и се чудех как ли изглежда. Утре, мислех си, ще му поискам снимка.

Късно същата нощ възстановителният апарат спря. Тишината бе гръмка като експлозия. Обхвана ме паника и гласът ми се задушаваше, когато се опитвах да викна за помощ. Чух сестрите да се втурват към леглото на Том.

„Апаратът му е свършил! Вземете нов, веднага!“ - заповяда някой,

Можех да чуя стъпките на тичащи хора по керамичните плочки на коридора и металическия шум от преместването на кислородната бутилка. Някой викаше по телефона от кабинката за сестрите „бърза помощ“. След няколко минути стаята, коридорът и кабинката за сестрите се огласиха от бързите наставления, произнасяни шепнешком, и обърканото вълнение на кризата.

„Том! Чуваш ли ме, Том?“ - извика някакъв лекар. После каза рязко: „Къде, за Бога, е другият апарат?“ „Да опитаме ли с изкуствено дишане, докторе?“ - попита женски глас.

Умът ми се въртеше поради ограниченията на собствената ми парализа. Бях безпомощна. Но дори и да можех да се движа, не можех да направя абсолютно нищо. С широко разтворени очи, аз лежах там, втренчила поглед в мрака към тавана.

„Санитарят трябва да е слязъл долу за друг възстановителен апарат. Сигурно вече идва насам.“

"Дайте уста в уста. Трябва да го запазим жив, докато..." - мъжкият глас се сепна.

Чух вратите на асансьора при площадката да се отварят и затварят, после - бързи стъпки и тракането на съоръжението. Шумът бе насочен към отделението за „интензивно лечение“ и с чувство на облекчение чух някой да казва: „Намерих апарат. Направете място.“ Тогава с ужас чух смразяващия отговор: „Няма значение... Изтървахме го... Той е мъртъв...“

Почувствах тръпки по кожата на врата ми. С нарастващ ужас осъзнах, че те не говорят за някой непознат пациент, за някаква безлична статистика. Те говореха за Том. Том бе умрял!...

Исках да изпищя, но не можех. Страхувах се да заспя тази нощ... Страхувах се да не би и аз да не се събудя вече...

На следния ден моят ужас не намалю. Аз скърбях за човек, когото познавах само чрез бележки и започнах да мисля за собственото си състояние. Не бях зависима от машина, за да мога да дишам. Но бях зависима от венозните инжекции, които внасяха хранителни вещества в тялото ми и катетъра, свързан с пикочния ми мехур, вадещ от организма отпадъци и отрови.

Какво ли би станало, ако някой от тях престане? Ако щипците около главата ми се охладят? Какво ли... ако... мозъкът ми се разкъсваше от уплаха.

След ден-два бе донесен един мъж с подобна злополука. Сложиха го върху легло като моето, но опънаха около него кислородна палатка.

С ъгълчето на окото си можах да видя какво представлява този калъц, който аз наричам „легло". Моя не можех да видя, но успях да разбера какво ставаше всеки път, когато ме преобръщаха: 2 часа нагоре и два часа надолу. Като го гледах, имах чувството, че с него сме като агнета, които въртят върху голям станок за печене. Ужасявах се всеки път, когато идваха да ме обърнат.

Новият пациент сигурно имате същото усещане. Когато санитарите го пригответа веднъж за обръщане, той викна: „Не, моля ви, не ме обръщайте! Не можех да дишам, когато ме завъртяхте предния път. Не ме обръщайте!"

„Всичко е наред, господине. Ще се оправите. Трябва да Ви обърнем. Такива са разпоредбите на доктора. Готов ли си, Майк? Обръщаме на три. Едно. Две. Три!"

„Не! Моля Ви! Не мога да дишам! Ще умра, зная го!"

„Ще се оправите. Само се отпуснете." Те опънаха найлоновата палатка за кислорода и си отидоха. Чух как мъжът се мъчи, задъхва се при дишането и почнах да се моля двата часа да минат по-бързо - заради него, пък и за собственото ми спокойствие.

После дишането спря внезапно. Пак имаше движение и суетене, докато сестрите и санитарите се бореха с кризата, Но бе твърде късно. И този път.

Горещи сълзи потекоха от очите ми. Смушението и страхът, моите постоянни спътници през онези ранни болнични дни, ме завладяха отново. С нарастващо усещане за ужас и предстоящ шок аз разбрах, че отделението на „интензивно лечение" всъщност бе стая за умиране. Усетих, че моят живот е нещо страшно чупливо - не нещо, което е неприкосновена даденост.

Скоро след това, по време на един от сеансите на обръщанията моето дишане спря. Но след няколко минути ме съживиха и аз се убедих в ефикасността на техните действия и дълбока грижа.

„Ние ще се грижим добре за теб, Джони" - ме успокои един лекар. После, макар всяко едно обръщане да бе ужасяващо за мен, аз осъзнах факта, че сестрите и санитарите станаха по-старателни от преди. Или поне така ми се струваше.

Направи ми впечатление колко студено е отделението за „интензивно лечение". Почти всеки пациент бе в безсъзнание през по-голямата част от времето, затова болните не знаеха за студа, но той почна да ме безпокои. Страхувах се, че ще настиня. Един от санитарите се изтърва един ден, че една настинка би била опасна за мен. Опасно бе и отравянето на кръвта, което се случваше често в моето положение. Имаше толкова много заплахи! Сякаш не оставаше нищо положително или надеждно...

Лекарите идваха всеки ден да ме видят. Понякога идваха по двама и обсъждаха моя случай.

„Тя има тотална квадриплегия"/цялостна парализа на крайниците/ - обясни един лекар на своя колега - в резултат от диагонална фрактура между четвъртото и петото нива на шийните прешлени."

Знаех, че съм парализирана, но не знаех защо. И колко дълго ще трае това. Никой не ми бе обяснявал нищо за моята злополука.

Сестрите казаха: „Питай лекарите."

Лекарите казаха: „Ти се подобряваш... По-добре си..."

Подозирах най-лошото: че си бях счупила врата. Само тази мисъл ме вледеняваше. Един жив спомен от детството ми ме навестяваше. Това бе единственият „реален" случай, който знаех за човек, който си е счупил врата. Един герой от разказа „Черната красавица" пада от кон и си счупва врата. После умира.

Така че вътрешно аз не исках да чуя за злополуката си, но в ума си почнах да систематизирам обсъжданията на медицинския персонал. Знаех, че се намирам в стая за умиращи, защото и аз ще умра - също като Том и другия мъж. Те бяха претърпели същите злополуки като моята. И аз ще умра - си мислех аз. Но те се страхуват да ми кажат!

ДВЕ

Дните течаха белязани само от често повтарящи се кошмари и напрежението, и неудобството в моя брезентов затвор и металните щипци. В крайна сметка се убедих, че както изглежда, няма да умра. Докато други в отделението за „интензивно лечение" или умираха, или се подобряваха и биваха прехвърляни в редовни болнични стаи, аз си оставах все там. Състоянието ми не се подобряваше, но не се и влошаваше.

За да отклоня ума си от терзанията на кошмарите нощем, от които се събуждах ужасена и подгизнала от изпотяване, започнах да си припомням през деня всички събития от живота ми преди злополуката.

Животът ми със семейството и приятелите бе щастлив. Не знаехме какво значи трагедия. Доколкото можех да си спомня, нищо освен щастие не обкръжаваше живота и дома ни.

Може би причина за това бе татко - човекът, на чието име бях кръстена, Джони Ериксън. Роден през 1900 г., татко бе наследил най-хубавото от XIX и XX в. Той е неизлечим романтик и художник с творчески усет, но също намира общ език с техниката. Баща му се е занимавал с търговия на въглища (гориво) и като дете татко се е грижел за конете преди и след училище. Той се сдобил с големи познания от училището на живота, наречено от него - „училището на твърдите удари". Привличала го е необичайната и трудна работа, защото тя можела да го научи на много неща. Личните му ценности са: неговият характер, щастлив живот и духовно развитие. Ако човек притежава тези неща и може да ги предаде на децата си, само тогава - както казва татко - може да ги счита за успешни.

Татко бе вършил почти всичко - от службата на моряк до притежаването и ръководенето на родео*. Животът му бе препълнен с различни хобита: коне, скулптура, рисуване и строителство. Ръчните му изработки буквално закриваха стените и полиците на нашия дом.

Веднъж го попитах: „Как намираш време, при цялата ти работа, да правиш всичко това?"

Той ме погледна с искрящите си сини очи и отвърна: „Скъпа, почнах по време на икономическата криза. Никой нямаше работа. Повечето хора просто седяха със скръстени ръце и се вайкаха. А аз? Какво пък, можех да си служа с ръцете.

Резбарството не бе доходно. Затова правех неща, които другите изхвърляха. Ръцете ми работеха през целия период на кризата. Оттам ми е останал този навик."

През същите тези гладни години татко е бил и олимпийски борец. Бил е национален шампион по борба; 5-кратен победител на националния младежки шампионат по борба и си спечелил място в американския олимпийски отбор за 1932 г. По времето, когато е бил борец, той получил нараняване, което е причина да върви днес с леко накуцване.

Като младеж, бил ангажиран в църквата с младежка дейност. Между 20-ата и 30-ата си година татко е бил за младежите в църквата „капитан Джон". Той водел младите по лагери, нощни преходи, туристически маршрути и молитвено уединяване. Имал стар камион и го препълвал с младежи, спални чували, готварска печка и провизии и потеглял за някой от „маршрутите на капитан Джон". Било е незабравимо време и често е впечатлявало много младежи. Една девойка била особено впечатлена от „капитан Джон". Тя била енергичната и жизнена Маргарет, „Линди" Ландвер, която проявявала по природа интерес към атлетика и дейности на открито. Така привлякла вниманието на „капитан Джон".

Скоро „Линди" се влюбила в „капитан Джон" и той в нея. Много от техните срещи обаче били придружени от голям калабалък, защото „капитан Джон" домъквал със себе си цялата младежка компания!

В израз на своята любов татко работел денонощно и построил къща за мама като сватбен подарък. Било е към края на икономическата криза и парите били все още кът, затова татко почистил цялата площ със своя камион. От един стар платноход той използвал големи трупи за основата; оттам взел и гредите.

Като карал камиона си един ден, видял някакви мъже да събарят каменна стена.

„Какво ще правите с тези камъни?" - ги попитал той.

„Защо?"

„Бих се радвал, ако мога да ги превоза за себе си" -отвърнал той.

„Добре - измърморил шефът им, - но обещай че ще ги махнеш до петък. Имаме работа тук."

„Да, сър" - извикал татко. И той започнал работа с голите си ръце, местейки и товарейки огромните камъни, повечето от които тежели над 100 фунта./1фунт=453.6 гр./Вършел всичко това съвсем сам, маневрирайки и с камиона. След много курса той имал достатъчно камъни за дома си. Днес две красиви големи каменни камини са резултат от този труд.

Същото нещо се е случвало, когато е имал нужда от дървен материал, тухли и други строителни материали. Накрая мечтаната от него къща била завършена. Той и неговата невяста се преместили там и заживели щастливо.

Татко проявявал все същия активен интерес към търговията и гражданските дела. Години по-късно той се заловил с подсигуриране на материал за дюшеме.

Той казваше: „Мисля, че съм твърде независим, за да работя за някого. Обичам семейството си твърде много, за да бъде обвързан от програмите и интересите на някого. Ако съм си шеф сам на себе си и поискам да си взема отпуск, за да отведа семейството на океана или на езда, няма да питам никого. Просто оставям бележка на вратата, заключвам и тръгвам."

Така и правехме. Провеждахме много излети и ваканции, които бяха толкова изпълнени с весело настроение, щото е трудно да се повярва, че са били и част от обучението ни. Татко ни учеше на география и геология по време на „научните" ни екскурзии из пустинята или планините. Той ни показваше как да различаваме следите на различни животни, техните звуци, навици - неща, които никога не бихме научили в града.

Той ни обучи на езда почти щом можехме вече да седим. Бях на седлото още 2-годишна. Всъщност татко често се хвалеше: „Помните ли времето, когато цялото ни семейство мина с езда на кон 100 мили? Беше от Ларами до Чейен, Уйоминг. Помниш ли, Джони? Ти беше само на 4 години! Ти беше най-малкият ездач, минал маршрута до Чейен." Когато пораснахме малко, той ни взе на обиколка с коне из пустинята на Медсин Боу рейндж, където придобихме дълбоки впечатления за Бога и Неговото творение.

Татко ни учеше да яздим грациозно балансирани и ни даваше уроци по ездачно майсторство. „Трябва да яздите във въртеливо движение с коня - казваше той, - а не като начинаещи - подскачайки върху коня. Почти е невъзможно да се синхронизират вашите подскоци нагоре и надолу с движенията на коня. Трябва да се „търкаляте" с него, а не да подскачате." Татко бе винаги уравновесен и обичлив. Нищо и никой не можеше да го разстрои. Докато пораснем, нито веднъж не съм го виждала да изгуби самообладание. Поведението ни тогава се основаваше на това, „да не нараним татко". Не правехме някои неща, не защото бяха под въпрос или погрешни, а поради „онова, с което биха навредили на татко"

Когато татко идваше в болницата за кратките посещения, които бяха позволени в отделението на „интензивно лечение", той се опитваше пак да проявява онзи общителен, положителен дух, който винаги съм познавала. Но въпреки големите му усилия да изглежда спокоен и изпълнен с надежда, заоблачените му сини очи, които обикновено биваха толкова ясни и искрящи, издаваха неговата напрегнатост. Съсухрените му и с възлести стави ръце трепваха и издаваха неговите истински чувства. Той бе уплашен и наранен. Дъщерята, която обичаше и бе нарекъл със своето име, лежеше безпомощна в сандвич от брезент, оплетена от кабели и тръби на катетър.

Болницата не бе място за този мъж, който бе прекарал живота си на открито като активен атлет. Трудно можеше да прикрие болката и безпокойството си.

Болно ми беше да гледам какво бе направила злополуката ми с него. „Защо, Боже? - питах аз. - Защо правиш това?"

Много, необикновено силна бе веригата на любовта, която ни свързваше като семейство. Мама бе истински извор на тази сила. Тя също обичаше излетите и атлетическите състезания, като споделяше интересите на татко. Всъщност именно тя ни обучи нас, момичетата, да играем тенис. Плуването и ходенето пеша бяха също общи за семейството занимания.

Мама, с нейния силен характер и любвеобилна личност, се трудеше наравно с татко, за да имаме щастлив дом. Рядко се случваше някакво неразбирателство между нашите родители и тяхната явна любов един към друг се отразяваше в живота ни и ни караше да се чувствуваме необходими и сигурни.

След злополуката мама пое грижата за мен в болницата. Тя стоеше там през първите 4 дни с поглед в часовника, позволявайки си кратък отдых на дивана в коридора. Тя не си отиде, докато не се увери сама, че съм въвн от опасност.

Понеже бяхме толкова сплотено семейство, сестрите ми споделяха загрижеността на моите родители. Кети, двайсетгодишно момиче, тъмнокосо, красиво и срамежливо, бе човекът, който ме извади от водата и ми спаси живота.

Джей, 23-годишна по време на злополуката, бе сестрата, с която бях най-близка. Тя бе тиха и миловидна; нейната дълга руса коса светлееше като слама от постоянното излагане на слънце и плуването. Джей бе омъжена и имаше малка дъщеричка на име Кей. Въпреки семейните си задължения, тя намираще време да идва в болницата и да бъде с мен, а пък аз чаках с нетърпение нейните посещения. Ако моят калъп ме обръщаше надолу, тя лягаше на пода. Там тя разстиляше списания, за да ги четем

заедно. И се опитваше да освежи моя ъгъл в стаята с растения и афиши, макар че „правилникът“ скоро настоя тези неща да бъдат махнати.

Линда, най-голямата ми сестра, бе също омъжена и имаше три малки деца. Тъй като бе около 10 години по-възрастна от мен, не бяхме толкова близки с нея, както с Кети и Джей.

Спомените за прекрасното време, прекарано в семейството, наистина ми помогна да се освободя от болката и кошмарите. Също си спомнях за хубавите неща през гимназиалните ми години и приятелите, които имах тогава.

Уудлонската гимназия се помещаваше в живописната част на предградията на Балтимор. Двуетажната тухлена сграда бе построена в сред район, който позволяваше да се използват всички прелести на природата. Алеите бяха ограничени от дървета и малък поток се виеше през тревистите площи.

Учениците, занимаващи се с изкуство, често се пръскаха наоколо из живописния, богат на пейзажи район, за да правят скици или рисуват.

Отзад, на спортната площадка, имаше игрища за бейзбол, съзтезателни писти, тенис кортове и кортове за лакрос/северноамериканска игра с топка/. Най-много обичах да играя лакрос. Всъщност за мен през последните ми гимназиални години фактът, че бях капитан на момичешкия отбор по лакрос, означаваше много повече, отколкото избирането ми в Почетното дружество.

Като второкурсника в Уудлон, влязох в една организация, наречена „Млад живот“. Това бе младежка група, имаща за цел да работи с гимназисти. Бях забелязала, че много от „редовните“ ученици, „зубрачите“, известните - бяха все християнски младежи от „Млад живот“. Затова, когато чух, че „Млад живот“ организира „фантастичен молитвен поход“, поисках да отида.

„Мамо - примолих се аз, - моля те, пусни ме да ида с тях.“ Бях само на 15, малко момиче, търсецо реализация и смисъл на живота си.

Уикендът на „Млад живот“ бе проведен в Нечъръл бридж, Вирджиния. Тълпи от юноши от гимназиите и Балтиморската околност се стекоха за това кратко общение през уикенда, изпълнени с радост и намерение да обсъждат всичко, което Библията има да ни каже за отношението ни спрямо Бога.

Карл Нелсън, говорителят от страна на „Млад живот“, сподели с нас как започва благовестието със славата на Бога и Неговата правда. „Този стандарт на правда бе изразен чрез Десетте заповеди“ - ни каза той.

Карл отвори своята Библия и прочете: „Защото ни една твар няма да се оправдае чрез дела, изисквани от закона, понеже чрез закона става само познаването на греха“ (Римляни 3:20).

„И така, приятели - продължи той, - невъзможно е да се достигне небето, ако се опитваме да се прилепим към списък от нравствени постъпки и запрещения. Просто няма начин за нито един от нас да заживее според онези заповеди, които Бог е постановил.“

Когато събранието свърши, аз започнах да се разхождам на въздух в есенната нощ. Аз -грешница? Значи, аз никога не съм разбирала в същност какво е означавала тази дума. Но сега видях своя бунт в светлината на Божието съвършенство. Вече знаех, че аз съм изгубена грешница, колкото и странно да звучеше това.

Очевидно аз не мога да се спася сама. Тогава кой...

После всичко, което Карл бе споделил с нас през този уикенд, започна да придобива смисъл. Ето защо бе дошъл Исус, Божият Син!

„Той, бидейки Бог в плът, изпълни закона и прекара един съвършен живот. А когато умря, плати наказанието за твоя грях“ - си припомнях думите на Карл.

Седнах и опрях гръб о едно дърво, вперила поглед в тихата звездна шир. Не очаквах да видя нищо - просто така. Трепкащите искрици ми намигаха. И докато ги съзерцавах, бях завладяна от Божията любов. Затворих очи. „О, Боже, виждам греха си! Но съзирам и Твоята милост. Благодаря Ти, че си пратил Своя Син, Исуса, за да умре за мен! Реших в сърцето си да не върша онова, което би Те наскърбило. Вместо да правя нещо своеволно, искам Христос да седне върху престола на моя живот и да ме води. Благодаря Ти, че си ме спасил от греха и си ми дал вечен живот." Сkochих и се втурнах към стаята си, нетърпелива да разкажа на приятелката си Джеки как Бог ме е спасил.

Винаги съм слушала колко много ме обича Бог. Мама и татко бяха християни и членове на Реформираната епископална църква в Кейтънсвил.

Но в ранното си юношество търсех свой път и стил на живот, и няхах време за Бога. Бях опитала много неща, за да открия къде е моето място в живота. Отначало мислех, че известността и срещите с момчета ще бъдат отговорът. После ми се стори, че дисциплината на атлетиката ще ми помогне да се реализирам. Всички парчета на играта си съвпадат и цялото придобива смисъл! Исус, Божият Син, бе дошъл да ме спаси и да ме направи здрава личност.

Голям изблик на лична радост ме завладя през тази нощ и аз реших да поканя Исуса Христа в сърцето и живота си. Аз не разбирах напълно всичко, но трябваше да науча, че Бог е търпелив, любвеобилен, простителен и толерантен към нашите грешки.

Чух две схващания през този уикенд, които преди не разбирах ясно. Научих, че съм грешница, защото не бих могла (нито пък някой друг може), да живея според Божиите стандарти за поведение. Ето защо Бог позволи на Своя Син, Господа Исуса Христа, да умре за мен. Моментът, в който осъзнах, че Исус е умрял лично за мен, бе твърде емоционален и богат на смисъл.

После чух въодушевяващото схващане за „изобилния живот". Нашият съветник обясни, че Исус е дошъл да умре за греховете ни, но също има задачата да ни даде и „живот... изобилно" (Йоан (10:10)). По моя незрял разсъдък изобилен живот означаваше да намалая тегло или да се сдобия с нова популярност и срещи с момчета в училище, с много приятели и добри оценки.

Схващането ми за това, какво се подразбира под „изобилен живот", бе напълно погрешно, разбира се, и през първите години на гимназията нещата ми се бяха изплъзнали. Бях се надявала, като нова християнка, да открия сигурност и цел в нещата, върху които съм поставила основите на своя духовен живот: ходене на църква, пеене в хора, служение като офицер в клуба на „Млад живот". Да, бях насочила фокуса към тия неща, а не към Бога. Животът ми се въртеше около временни ценности, моето собствено „аз" и лични желания.

По същото време срещнах Джейсън Левертън. Джейсън бе красиво, мускулесто и представително момче. С широките си рамене, сериозните кафяви очи и гъста светла коса, той бе наричан „русата светкавица" от съотборниците си по борба, заради бързината и умението, които показваше в състезанията на щатския шампионат. Джейсън и аз се срещаме редовно и прекарвахме винаги заедно при училищни и обществени мероприятия.

Татко харесваше особено Джейсън поради собствения си подчертан интерес към борбата. Затова не ми беше непонятно, че „свирех втора цигулка", когато Джейсън ни идваше на гости. Често те се „счепкваха" без спортна злоба, демонстрирайки необикновени хватки или трикове на борбата.

Джейсън бе цяло удоволствие. С него споделях тайните и плановете си за бъдещето. Смятахме да караме заедно колежа, дори един ден да се оженим.

Имахме си любимо място - един парк наблизо, където се разхождахме и бъбрехме. Джейсън бе също активист на „Млад живот", затова често използвахме

времето си за духовни размисли и съвместни молитви. Понякога дори се спусках по олука до прозореца на спалнята ми и се срещах с него след камбаната за лягане, но мама ме пипна една нощ! Обещах ѝ, че ще спазвам вече правилника на камбаната за лягане.

Тъкмо по това време, когато отношенията с Джейсън станаха сериозни в романтичен смисъл, започнаха и истинските конфликти. Бяхме вече в горните класове на гимназията и знаехме, че има установени граници за изразяване на чувствата ни един към друг. Но никой от нас нямаше вътрешни ресурси за съпротива на изкушението.

Често излизахме заедно, за да караме кола или да поюздим. Много пъти отивахме на една поляна, оградена от красиви гори, под дълбоки сини небеса и величествени летни облаци. Гледката, звуците и ароматът на природата бяха ужасно романтични и еротични. Преди да осъзнаем какво става, невинните юношески изблици на любовта един към друг - държането на ръцете, прегръдките, целувките - отстъпваха на милувките и притискането един към друг и страстта и на двама ни изгубваше контрол. Искахме да спрем, но често установявахме, че сме на уединено място, паднали в гореща прегръдка. Взаимната липса на задръжки ни тревожеше много.

„Джейсън, защо не можем да спрем? Какво става с нас?" - попитах една вечер.

„Не зная. Знам само, че не бива да се мотаем тук, но..."

„Джейсън, трябва да спрем да се виждаме за известно време. Това е единственият начин. Аз не мога да спра. Пък и ти не можеш. Винаги, когато сме сами, ние... хм... съгрешаваме. Ако наистина искаме да се разкаем за всичко това, просто трябва да се разделим един от друг за известно време, за да избегнем изкушението."

Джейсън помълча малко. И се съгласи. „Може би трябва да постъпим така."

Той предложи да се срещна с неговия приятел Дик Филбърт - един разумен, зрял християнин. Мисля, че според него, ако се срещах с някой друг, той трябваше да бъде наш общ приятел. Така с Джейсън щяхме да имаме косвени контакти.

Дик бе висок, строен и хубавец - като Джейсън, но с това свършваше еднаквостта им. Дик бе тих, свенлив, но по-експресивен. Обгръщаше го една атмосфера на невинна небрежност чак до изтърканите му джинси и мокасини, а мекият му глас възцаряваше мир и спокойствие. Очите на Дик, светли и сини, можеха да усмирят всяка буря в душата ми, а присъствието му бе здрава и непоклатима скала, за която можех да се уловя във време на смут.

През последната година в гимназията времето ми бе разпределено между Джейсън и Дик. Опитвах се да не допусна романтичен интерес към нито един от тях и да се отнасям към всеки един като към добър приятел. Отпочивах си с езда, слушане на плочи и свирене на китара, и се опитвах да науча повече практически неща за християнския живот чрез библейските разисквания на „Млад живот". Дори времето, което отделях за молитва, започна да преследва по-сериозни цели.

Бях приета за есенния семестър в колежа на западен Мериленд с академична препоръка. Като че ли животът ми бе намерил своето място и смисъл, но всъщност не беше така.

Помня, че веднъж лежах в леглото скоро след свършването на гимназията и размишлявах за тези неща.

Лятна слънчева светлина струеше през прозореца ми. Прецеждана през листата на дърветата отвън, тя се разпиляваше на искрящи точки от танцуваща светлина по леглото и розовите тапети. Прозях се и се извърнах, за да погледна навън. Когато татко построил мечтаната къща, той прибавил и тези уникални "нюанси", като например малкия прозорец, приличащ на амбразура, близо над пода до леглото ми.

Все още беше рано, но скочих бързо и измъкнах дрехите си от шкафчето. Докато се обличах, погледът ми падна още веднъж върху черната кожена папка с дипломата на тоалетната масичка. Докоснах с пръсти грапавата и повърхност и релефния надпис на името ми и училищния герб. Само допреди няколко дни се движех с академично облекло по пътеката между редовете в аулата, за да получа тази диплома.

"Закуската!"-гласът на мама от долния етаж прекъсна моята унесеност.

"Идвам, мамо!"- викнах аз. Скачайки по стълбите притеглих един стол върху кухненската маса.

"Ще ходиш ли на ранчото след църква, Джони?"-запита мама.

"Ъ-хъ. Знам, че Тамбълуйд ще подготвя за лятното шоу коне, но искам да прекарам повече време с нея."

"Ранчото" беше нашата семейна ферма на около 20 мили на запад от града. Бе разположено на панорамния хребет в разгърнатата живописна речна долина и бе заобиколено от площите на щатския парк.

Докато стигна дотам, слънцето се беше изкачило високо в небето и ароматът на прясно окосено сено вече се носеше към мен. Лекият ветрец галеше високите диви цветя и треви по хълмистите склонове и леко поклащаше горните клони на излъчващите ухания корони на ябълковите дървета край пътя. Тананикайки си тихо и щастливо, аз оседлах Тамбълуйд и се метнах на нея.

Чудно освежително бе да излезе човек далече от мръсотията, шума и отровните миризми на града. Лете Балтумор страда от индустриалното замърсяване на въздуха и знойната влажност, която нахлува от Чизапикския залив. Тук, в нашия малък рай, бяхме свободни да се наслаждаваме на лятното слънце и въздуха.

Притиснах бедра о хълбоците на Тамбълуйд и я пришпорих о пети. Дорестата кобила хукна по прашния черен път. Когато стигнахме пасището, пак забих пети. Тамбълуйд наистина нямаше нужда от безмълвна команда. Тя знаеше сама, че тук има простор за тичане, без да се тревожи за дупки или камъни. По полето имаше пръснати няколко препятствия от сковани траверси. Насочихме се към първото - широка 4-футова/около 120см.;1ф.=30.48см./ солидна преграда от траверси. Докато прилепвах колене към Тамбълуйд, усетих леките и прецизни крачки на големия кон.

Опитният ездач усеща инстинктивно самото „чувство" на коня, който се готви за скок. Тамбълуйд и аз бяхме доста опитни. Бяхме печелили всички видове ленти и награди на прегледите за коне. Познавах шума на копитата - правилния ритъм, отекващ по земята.

Конят се изхвърли и прелетя съвсем гладко над препятствието. Наистина, макар и само за миг, скокът приличаше на летене! Почти на 10 фута разстояние, скоковете с Тамбълуйд ме възбуждаха всеки път. След няколко обиколки Тамбълуйд бе лъснала вече от едра пот.

Подкарах я в бавен тръс и я насочих към конюшнията.

„Джони!"

Погледнах нагоре и видях татко, яхнал сивия си жребец, който идваше в галоп през полето към мен. Усмехнат, татко спря до нас.

„Видях я как скача, Джони. В отлична форма е. Мисля, че на прегледа идната седмица ще грабнете лентите!"

„Да, ама ако спечелим, то ще бъде, защото си ме научил на всички тънкости в ездата" - казах на татко.

Докато се върнем в конюшнията, докато разседлаем конете и ги вкараме в клетките им, стана 4,30. „Май е по-добре да побързаме за дома. Не трябва да закъсняваме на обяд" - казах аз.

Спомних си удоволствието от предния чудесен ден, когато яздех моя кон Тамбълуид под красивото лятно небе. Но в себе си знаех, че това е претекст, за да избягам. Не исках да се изправя пред истинската действителност. Чудех се: Господи, какво да правя? аз съм щастлива и доволна, благодарна за всяка благина, която ми даваш. Но дълбоко в себе си знам, че нещо не е наред. Мисля, че тъкмо сега най-много се нуждаю от Теб, за да действуваш в живота ми.

Като проследих духовния си напредък през последните няколко години, установих, че не съм отишла много далеч. С Джейсън бяхме скъсали, вярно; в това отношение Дик бе по-нужен за мен. Но бях все още в робство. Вместо в „греховете на плътта“ бях в капана на „Греховете на емоциите“. Това бяха: гняв, ревност, карезчийство и егоизъм. Спомних си последните години от училището. Борбата за бележки отпадна и аз почнах да се боря с родителите си. Нямах цели или мотиви за разумен живот. За мен бе очевидно, че не съм постигнала голям духовен напредък през последните ми две години като християнка. Нямах значение колко се опитвах да напредна, защото все още бях робиня на своите желаниа.

Но аз бях настоятелна пред Бога. „Господи, ако Ти си наистина там, където Те търся, направи нещо в живота ми, което ще ме промени и обърне съществуването ми на 180°. Ти знаеш колко слаба бях с Джейсън. Знаеш колко егоистична и ревнива съм спрямо Дик. Омръзна ми това лицемерие! Искам да заработиш в живота ми завинаги. Не зная как, но Те моля, направи нещо в живота ми, преобърни го!“

Бях отправила тази молитва малко преди злополуката. А сега, легнала в моя брезентов калъп, се чудех дали Бог не отговаря по някакъв начин на молитвата ми.

ТРИ

„Библията казва: „Всичко съдействува за добро“, дори твоята злополука, Джони.“ Дик се мъчеше да ме утеши, но не го слушах внимателно.

„Вече месец съм в тази глупава болница - оплаквах се аз. - И не съм видяла много добро... Нощем не мога да спя от кошмарите и халюцинациите, които предизвикват упойващите лекарства. Не мога да мръдна - скована съм от този тъп брезентов калъп! Кое е добро? Каж ми, Дики, кое му е доброто на всичко това?“

„Н-не знам, Джони. Но мисля, че трябва да поискаме Бог да ни каже това. Нека Му се доверим и Той ще ни подари добрия смисъл“ - каза Дик тихо, с търпение. После прибави: „Искаш ли да ти прочета още нещо?“

„Не. Съжالياвам. Не исках да се нахвърля така върху теб. Мисля, че не съм се доверила напълно на Господа, нали?“

„Няма нищо...“ - Дик бе на пода, точно под моя брезентов калъп и ме гледаше право в очите. Неопишуема скръб и състрадание наляха очите му с големи сълзи. Той премигна и погледна встрани. „Е - каза тихо накрая, - трябва да си ходя. Ще се видим по-късно, нали?“

Постоянството на посещенията на Дик бе едно от нещата, които ме крепяха през онези първи мрачни седмици, наред с посещенията на мама, татко, Джеки и Джей. Другите, като Джейсън, например идваха, когато имаха възможност. Болничният персонал се майтапеше с многобройните ми „братовчеди“ и правилото за „петте минути на час за членове от семейството“ често бе нарушавано.

Когато идваха мама и татко, винаги исках да ме завъртят, ако бях обърната към пода. Макар, че те се шегуваха, докато се смъкваша на пода, ако бях с лице надолу, мен ме болеше, че трябва да се унижават, като пълзят по пода, за да разговарят с мен.

Мъчех се всячески да запаля у тях вяра и надежда. Докато си размишлявах върху проблемите, бе лесно да се установи, че в болницата край мен има хора, които са още

по-зле. Като имах това предвид, се мъчех да ободрявам близките ми и останалите, които ме посещаваха. Дори станах по-симпатична на болничния персонал.

Не че моят характер бе станал по-приятен. По-скоро се страхувах, че хората ще спрат да идват да ме виждат, ако стана по-кисела и почна да се оплаквам. Затова и поддържах бодрост на духа.

„Боже, ти си в чудесно настроение днес" - забеляза Анита, една от сестрите от дневната смяна.

„Разбира се, защо не? Денят е бомба!"

„Навън вали!"

„Но не и върху мен. Опакована съм като в пашкул" - я закачих аз.

„Искаш ли да дойда по-късно?"

„Ще дойдеш ли? Да, бих искала, Анита." Макар да бе назначена на друго място в болницата, Анита проявяваше особен интерес към мен. Често прекарваше обедната си почивка с мен, като ми четеше поезията на Робърт Фрост или просто бърбеше с мен. Тъй като вече бях прекарала доста време в отделението на „интензивно лечение", много от сестрите ми бяха станали приятелки. Бях свикнала с режима и правилника на болницата. И както те понякога пренебрегваха някои от правилата, когато ми идваха посетители, аз също почнах да си затварям очите пред някои грешки на персонала.

Анита ме потупа по рамото и махна с ръка. „Ще дойда пак след малко, Джони." Чух стъпките ѝ да отекват по плочките на коридора.

Когато си отиде, дойде да ме посети Джейсън. „Здравей, момиче! - ухили се той. - Изглеждаш ужасно. Кога най-сетне ще се махнеш от тук?"

„Мисля, че няма да стане скоро. Мисля, че трябва да си извлека поука от всичко това" - му отговорих. Дики каза, че Бог работи в живота ми."

„Бог няма нищо общо с всичко това! Строшила си си врата - ето какво е станало. Не можеш просто да лежиш по гръб и да си казваш: „такава е Божията воля" и само толкова! Трябва да се бориш, Джони. Трябва да се подобриш" - каза остро Джейсън.

Той ме погледна, без да знае как да продължи. Нашите отношения бяха уж „изяснени", когато се съгласихме на един период на охлаждане. А сега той намекуваше, ако не с думи, то с изражението в очите си и трепетното докосване до рамото ми, че все още е дълбоко загрижен за мен.

„Трябва да се пребориш с това, Джони! Трябва да се подобриш - чуваш ли?" Гласът му се пречупи и той се разрида. „Забрави тази работа, че е Божията воля да страдаш. Бори се! Чуваш ли?"

Той изруга тихо, после каза: „Няма смисъл във всичко това... Как може Бог, ако има Бог, да го допусне да стане?..."

„Зная, че изглежда така, Джейсън. Но Дики казва, че Бог има някаква причина за това."

„Не знам. Може би съм кисел и ... циничен. Но аз не мисля, че Бог се интересува вече. Не мисля, че Той е там..."

Това признание на Джейсън бе първата стъпка в неговото отстъпване от упованието в Един любвеобилен Бог, породено от отчаянието, че станалото е в резултат от слепи, хаотични сили.

След като той си отиде, забих очи в тавана. Бе минал цял месец, а аз все още бях тук. Какво ми е? - чудех се аз.

„Здравей, девойче! Как е моята любимка днес?" Още не можех да го виждам, но гласът бе на д-р Харис. Когато високата му червоглава фигура навлезе в зрителното ми поле, аз се усмихнах и го поздравих. Д-р Харис бе в отделението за шокови травми през нощта след моята злополука. Той бе проявил личен интерес към мен и следеше

моя случай. Бях очарована от шотландския му акцент и от факта, че винаги ме наричаше „девойче“.

Той вдигна болничните ми листи и ги прегледа. „Хм-м. Изглеждаш вече добре, девойче. По-добре ли се чувстваш?“

„Н-не знам. Какво ми е, д-р Харис? Сестрите не искат да ми кажат, а д-р Шерил само ме засипва с медицински жаргон. Моля Ви, няма ли да ми кажете? Кога ще си отида у дома? Колко още трябва да стоя тук?“

„О, сладурче, не мога да кажа. Там е работата, че не съм запознат с твоя случай, както д-р Шерил. Аз съм просто...“

"Д-р Харис - прекъснах го аз, -Вие лъжете. Знаете! Затова ми кажете!"

Той върна болничните листи, погледна ме сериозно за миг, после се концентрира, за да възвърне по-предишното си бодро настроение. "Слушай девойче, ще поговоря с д-р Шерил. Ще му кажа да ти предаде цялата история на ясен английски език. Става ли?"

Усмихнах се: "Така е по-добре. Мисля, че имам право да знам, нали?"

Д-р Харис кимна и отвори устни, за да каже нещо. Но след като премисли, предпочете само да се усмихне.

Дик буквално нахлу в отделението малко по-късно същия ден. Той носеше яке, което бе необичайно за август.

"Аз...аз пробягах и деветте етажа!..." - каза той на пресекулки.

"Защо? - засмях се аз. - Защо не използва асансьора?"

"Ето защо" - отвърна той, като отвори якето си и извади оттам малко пухкаво кученце. То почна да се катери по Дик, който бе легнал на пода под моя брезентов калъп, лижейки го по лицето и лаейки тихо: "Джаф-джаф-джаф!" Стори ми се, че ще вдигне на крака цялата болница.

"Ш-ш-т! Тихо, кутре! Да не искаш да ни изритат оттук?" - примоли се Дик. Той приближи кученцето до лицето ми. Усетих мъхестата му топлина и влажния език, с който ме лизна по бузата.

"О, Дики! Той е красив. Радвам се, че си го донесъл."

"Май чувам нещо! - възкликна една сестра уж на сериозно. - Как си минал през "гестапото" на портала? - ухили се тя.

"Минах през задното стълбище. Няма да ни изхвърлите, нали?"

"Кой? Аз ли? - тя се наведе и гушна кученцето, после го пусна долу. - Нищо не съм видяла" - каза тя просто и излезе по други задължения.

Дик и аз играхме с кученцето почти 1 час. После той го прибра под якето си. "Ще слеза пак по стълбището - каза той, като стана да си върви. - Иначе ще ме претърсват всеки път, когато идвам!"

Засмяхме се и Дик си отиде с кученцето, скрито под якето му.

На следния ден ме свалиха в лабораторията за наблюдение на костите на видеозон и миелограма/ снимка на костния мозък/.

Наблюдението на костите на видеозон се правеше бързо и безболезнено, защото това означаваше просто да се направи снимка на гръбначния ми стълб. Обаче миелограмата не бе толкова проста или безболезнена. Това означаваше да извадят с пункция течността на гръбначния ми мозък и да я заместят със специален оцветител, като си служеха с две гигантски 6-инчови подкожни игли. Течността на гръбначния ми мозък изтичаше, изтласкана от оцветителя, който влизаше на нейно място. Когато преливането приключваше, ме преобръщаха надолу с главата и ме поставяха в различни положения под флуороскопа, докато медиците извършваха своите изпитания. После оцветителят биваше източван, като наново ми инжектираха течността на гръбначния мозък. Един страничен ефект на тази процедура бе жестоко главоболие, ако

се изгубеше част от течността или пък някой нервни окончания, които имат нужда от течността като смазочен материал, се случеше да изсъхнат. За това нямаше лекарство, а трябваше в продължение на няколко дни да бъда търпелива.

Когато д-р Шерил, отговорният лекар по моя случай, дойде по-късно аз се обърнах към него с думите: "Д-р Шерил, какво е моето състояние?"

Отговорът му бе равен, без различни интонации, затова няхах никакъв начин да изморя сериозността на онова, което казваше. "Не помниш ли, Джони? Ти имаше поражение на гръбначния мозък при четвъртото и петото нива на шийните прешлени, причинено от фрактура и разместване на костите."

„Счупила съм си врата?"

„Да."

„Но това означава, че ще умра."

„Не, не непременно - отвърна д-р Шерил. - Това означава само, че злополуката е много сериозна. Фактът, че ти живееш вече 4 седмици, означава, че по всяка вероятност си прескочила кризата."

„Искате да кажете, че съм щяла да умря? Преди?"

„Злополуката ти е много тежка, момиче. Много хора не оживяват след такова нещо."

Мислех си за Том и онзи човек, които бяха умрели, макар да упражняваха същото лечение и с тях. „Мисля, че съм късметлия" - предположих аз.

„Късметлия, наистина. И силна. Имаш огромна воля. А сега, когато преминахме кризата, искам да концентрираш цялата си воля върху своето подобрение. Когато укрепнеш достатъчно, искам да извърша фузия/сливане, в случая на два отделими шийни прешлена/ чрез хирургическа намеса.

„Какво значи това? На обикновен език, моля Ви, д-р Шерил!"

„Е, това е един вид възстановителен процес. Твоят гръбначен мозък е разделен. Трябва отново да слеем костите."

Да слеем костите?» Умът ми се улови за това просто твърдение и се втурна напред. Това означаваше, че ще възвърна ръцете и краката си! Ето какво означаваше Римляни 8:28. Дики бе прав - всичко съдействува за добро. Не след дълго аз ще бъда отново на крака!

„Кога искате да направите операцията?"

„Колкото може по-скоро."

„Чудесно! Нека я направим!"

Не знаех какво представлява фузията чрез хирургическа намеса. Мислех си, че след като се слеят пак костите и гръбначният мозък бъде излекуван, всичко ще бъде както преди и няма да има повече парализа. Но всъщност не бях слушала внимателно.

След операцията бях въодушевена, че напускам отделението за „интензивно лечение". Установиха ме в редовна болнична стая. Това е белег, че се подобрявам - си мислех аз. Ако не беше така, щяха още да ме държат в отделението за интензивно лечение..

Мама и татко, усмихнати и щастливи при излизането ми от хирургическото отделение, бяха в стаята ми. Дойде и д-р Шерил.

„Всичко мина добре - каза той, очаквайки нашия въпрос. - Операцията бе пълен успех."

Чу се колективна въздишка на облекчение.

„А сега искам всички да се концентрирате върху следващите стъпки на възстановителния процес. Трябва още да напреднем. Предстоят ти трудни дни, Джони. Искам да го знаеш и да се стегнеш. Най-тежката част на битката е психологическият аспект. Сега си добре. Беше сърдита, смутена, уплашена. Но всъщност не си била

истински депресирана. Но изчакай приятелите ти да отидат в колежа. Изчакай тази новина да остарее. Изчакай, додето приятелите ти се ангажират с нови интереси и спрат да идват. А това ще се случи. Повярвай ми, ще се случи."

„Зная, че ще ми бъде нужно време, но ще се подобра - отвърнах весело. - За такива неща е нужно време - Вие сам го казахте, докторе."

„Да - каза татко. - За колко време говорим, д-р Шерил?"

Мама също сподели своята загриженост. „Казвате, че приятелите на Джони ще отидат в колежа тази есен. Но усещам - Вие имате предвид, че Джони няма да може да отиде. Ние внесохме депозит за таксата й през есенния семестър в университета на Западен Мериленд. Трябва ли да отложим постъпването до следващия семестър?"

„Хм... Поне дотогава."

„Наистина ли?"

„Мисиз Ериксън, може би е по-добре да си поискате депозита. Страхувам се, че колежът е извън проблемите, свързани с Джони."

„В-вие искате да кажете, че не знаете кога Джони ще проходи пак?"

„Да проходи? Страхувам се, че не ме разбрахте, мисиз Ериксън. Увреждането на Джони е перманентно/постоянно, непрекъснато/. Фузията чрез хирургическа намеса не промени това положение."

Думата „перманентно" се връза в съзнанието ми като куршум.

За мама и татко това бе първият случай, когато се сблъскаха с факта на постоянното увреждане. Или всички ние сме били твърде наивни, или медицинските работници са се изразявали твърде неясно в обясненията си. А може би и двете положения са верни.

За кратко време в стаята увисна тежко мълчание. Никой от нас не дръзна да реагира, да не би да обърка или обезпокои още повече другите.

Д-р Шерил се опита все пак да ни окуражи. „Джони няма да проходи вече, но се надяваме, че тя ще може да си служи един ден с ръцете. Много хора водят полезен и съзидателен живот без да могат да ходят. Ето, има такива, които могат да карат кола, да работят, да чистят дома си. Всъщност, това не е безнадежден случай. Сигурни сме, че един ден тя ще може да си служи пак с ръцете."

Мама бе извърнала лицето си настрани, но аз знаех, че плаче.

„Татко, мамо! Не се тревожете! Има много случаи, когато хора със счупени вратове са се възстановявали и проходили пак. Докато бях тук, чух много разкази за такива успехи. Аз ще прохода пак! Зная го. Вярвам, че Бог иска пак да тръгна. Той ще ми помогне. Наистина! Аз ще си тръгна оттук на крака!"

Д-р Шерил не каза нещо. Той сложи ръка върху рамото на мама, стисна ръката на татко и си отиде. Дълго време никой не каза нищо. После почнахме да бърбим за незначителни неща. Накрая родителите ми си отидоха.

Лежах в сумрака на стаята. Трябваше да бъде щастлива - операцията е успешна. Аз се подобравах и сега вече имах своя стая. Но все пак не бях щастлива. Тъга, угризения на съвестта и депресия ме обгръщаха като дебело и задушавашо одеяло. За първи път след злополуката пожелах и се помолих да умра.

След около час дойде една сестра на име Алис. Тя изпразни торбичката на катетъра и подреди нещата в стаята ми. После се приближи до прозореца и оправи перденцата.

„Както изглежда, ще имаш някои гости" - каза тя.

„О!"

„Ъ-ха. Видях майка ти и татко ти седнали долу в двора. Може би ще дойдат тук след минутка."

„Не... Те бяха вече тук" - отвърнах аз. Усетих сълзи - горещи и солени - да изскачат от очите ми и да се търкалят по бузите ми. Нещо ме задуши в носа. Дори не можех да плача, защото бях неспособна да издухам собствения си нос. Захлипах.

„Хей! Какво е станало, Джони?" - Алис обърса лицето ми с парче лигнин. После извади друго от кутията. „Хайде, духай! По-добре ли си сега?"

Усмихнах се. „Извинявай. Тъкмо си мислех за мама и татко - как ли се чувствуват. Д-р Шерил им каза преди малко, че увреждането ми е постоянно, че никога няма да прохода вече. Знам, че те сега говорят за това долу. И плачат. А аз плача тук, горе. Твърде много е, за да се издържи..."

Алис ме погали по лицето с opakото на дланта си. Нейната загриженост, нейният жест ми подеждуваха добре. О, колко насърчително и утешително бе да чувствуваш нещо!

„Аз ще си отида отгук на крака, Алис! Бог ще ми помогне, ще видиш!"

Алис кимна и се усмихна.

През седмиците непосредствено след операцията не се почувствувах укрепнала, както се бях заклела. Все още подхранвана по венозен път и с течности, теглото ми взе да спада. Мисълта за твърда храна предизвикваше гадене и аз не можех да близна храната, която внасяха в стаята ми с поднос. Можех само да пия гроздов сок. Сестрите ме снабдяваха с него и ми носеха чаши за пиене.

Един ден някакъв непознат в болнична униформа влезе в стаята ми. „Аз съм Уили, главният готвач - обясни той. - Дойдох да видя защо не харесваш храната ми?"

„О, не става дума за вашата храна. Просто ми прилошава само като си помисля изобщо за храна" - се извиних аз.

„Какво би ти харесало най-много? Искам да кажа, преди злополуката?"

„Преди ли? Ами... Любимата ми храна беше бифтек, печени картофи..."

„Зеленчуци?"

О, не знам... Може би царевица..."

„А салата?"

Харесвах салати от маруля."

"Добре, нека видим какво можем да направим" - каза той и си отиде.

Същата вечер една санитарка ми донесе, както обикновено, една табла. Когато вдигна покривката, видях голям бифтек, огромен печен картоф с краве масло и кисел крем, сладка царевица и великолепна салата от маруля. Но когато постави подноса пред мен, миризмата пак предизвика у мен гадене.

„Моля те. Махни то. Съжалявам, но просто не мога да ям."

Тя поклати глава и отнесе таблата, а аз извърнах глава, смутена и печална.

Никога не узнах дали гаденето бе естествено или просто страничен ефект от някакво лекарство. Бях свикнала с халюцинациите и смятам, че дори някои сънища или кошмари бяха причинявани от упойващите средства. Неотдавна бях „видяла" грозни същества, застанали до болничното ми легло в очакване да ме отнесат някъде и този дневен сън или нощен кошмар или халюцинация - каквото и да бе това - ме депресираща ужасно. Всъщност аз не можех да ги видя, но знаех, че са там - ужасни, жестоки, чакащи ме да умра или може би просто да заспя. Борех се срещу съня от страх да не ме отнесат наистина.

Радвах се, когато ми идват посетители, защото до известна степен тяхното присъствие ме държеше в контакт с действителността и ми даваше възможност да очаквам нещо. Но в същност никога не узнах колко им е трудно да идват при мен ден след ден.

„Как се чувстваш?"

„Боли ли те?"

„Как ходиш по нужда?“

Много посетители бяха гнусливи и неспокойни; някои просто се разстройваха, когато виждаха щипците, впили се с черепа ми. Често изглеждаше, че на тях им е по-трудно, отколкото на мен, защото наблюдават състоянието ми.

Един ден дойдоха да ме видят две приятелки от училище. Не бяхме се срещали от злополуката и аз не бях подготвена за реакцията им. Когато влязоха в стаята, те огледаха бавно брезентовия ми калъп и останалите принадлежности. После спряха колебливо при мен. Наблюдавах ги с ъгълчето на очите си, като се приближаваха.

„Здравейте - усмигнах се аз. - Съжалявам, че не мога да обърна главата си, за да ви гледам, но ако искате...“

„О, Джони!“ - изхлипа едно от момичетата.

„О, Боже мой!“ - прошепна другото.

Настъпи за миг неловко мълчание, после ги чух да бягат към вратата. Отвън, в коридора, чух едно от момичетата да се дави и повръща, докато приятелката ѝ хълцаше на глас.

Усетих пристъп на вледеняващ ужас. Никой досега не бе реагирал по този необичаен начин. Дали изобщо бяха гнусливи спрямо болничната обстановка? Или имаше нещо друго?...

За известно време нехаех за това. Но когато след няколко дни ми дойде на посещение Джеки, аз я погледнах и ѝ казах: „Джеки, донеси ми огледало.“

„Уф... Добре. Следващият път ще ти донеса.“

„Не! Искам сега. Вземи едно от сестрата.“

„Защо не почакаш? Ще ти донеса твоя хубав несесер от дома.“

„Джеки! - извиках сърдито. - Донеси ми огледало! Сега!“

Тя тръгна бавно към вратата и скоро се върна с огледало. Ръцете ѝ трепереха, а очите ѝ примигваха нервно, докато го държеше пред мен.

Аз изпищях и Джеки подскочи, почти изпускайки огледалото. „Отвратително е!“

„О, Боже, как допускаш това с мен? - се молах през сълзи, - Какво си направил с мен?“

Изображението в огледалото не приличаше на човешко. Втренчила се в собствения си образ, аз видях две очи, смрачени и потънали в кухините, кръвясали и стъклени. Теглото ми бе спаднало от 125 на 80 фунта, така че изглеждах като скелет, покрит с жълта и на петна кожа. Обръснатата ми глава само подчертаваше гротеския ми вид на смъртник. Докато говорех, видях зъбите си, почернели от въздействието на лекарствата.

Сякаш щях да повърна.

Джеки прибра огледалото и заплака с мен. „Съжалявам, Джони - хлипаше тя. - Не исках да се видиш.“

„Моля те, махай го! Не искам никога повече да се виждам в огледало!... Джеки, не мога да издържам повече. Умирам, Джеки. Виж ме... Почти съм умряла... Защо допускат да страдам така?“

„Н-не знам, Джони.“

„Джеки, трябва да ми помогнеш. Те ме крепят насила да живея. Това не е правилно. Така или иначе ще умра. Защо не ме оставят просто да си умра сама? Джеки, моля те, трябва да ми помогнеш“ – помолих я аз.

„Но как, Джони?“

„Не знам... Дай ми нещо... Например голяма доза хапчета...“

„Ти искаш да те убия?“ - попита Джеки с ококорени очи.

„Да... Или не - не искам да кажа, че ще ме убиеш. Просто ще ми помогнеш да умра по-бързо. Виж! Аз вече умирам... Аз страдам... Не можеш ли да ми помогнеш да свърши това страдание? Ако можеш да се движа бих го направила сама!"

Бях сърдита и объркана.

„Моля те... Прережи вените на китките ми... Няма да усетя... Няма да ме заболи... Ще умра спокойна, Джеки, моля те! Направи нещо."

Джеки почна да хълца: „Не мога, Джони! Просто не мога!..."

Помолих я: „Джеки, ако изобщо те е еня за мен, трябва да ми помогнеш. Така или иначе ще умра - не виждаш ли? Виж ме! Виж ме, де!"

„Джони, ти не знаеш какво искаш. Аз не мога. Може би ще се подобриш, не знам. Толкова съм объркана! Искам да ти помогна. Обичам те повече от всеки друг на света и ме убива да те гледам да страдаш така. Но... но не мога да го направя!"

Не казах нещо повече. При все това още няколко пъти, когато изпадах в подобни пристъпи на депресия и смут, молах Джеки да ми помогне да се самоубия. Сърдех се, защото не мога да го направя сама.

Чудех се как бих могла да го направя. Най-лесно би било с хапчета, но сестрите щяха да го установят и щяха да ми направят промивка. Можех да накарам Джеки да ми среже китките. Тъй като изобщо не ги усещах, не би ме заболяло. Бих могла да ги скрия под чаршафите и... но не, и това не става. Всичко, което можех да направя, бе да чакам някакъв инцидент в болницата да ме убие.

Джеки се интересува повече от външността ми след тези изблици на депресия. Тя се опитваше да ми помага да „изглеждам добре" пред хората и да ме интересува от неща, които биха отклонили вниманието ми от ситуацията.

„Скоро ще се подобриш, Джони - ми обеща тя. - Помни! Господ казва, че никога не ще ни позволи да страдаме повече, отколкото е възможно да понесем като човеци."

„О, така ли?" - измърморих аз.

Лечението и парализата ми причиниха остра чувствителност към светлината и шума. Карах Джеки и сестрите да спускат сенниците и щорите, а вратата да затварят, за да бъде изолирана от светлина и шум. Д-р Харис казваше, че това е свидетелство, че нервите ми започват за оздравяват, но това страшно ме безпокоеше. Можех дори да чувам ясно разговори от съседни стаи. Обикновеният болничен процес се превръщаше в груба и нестройна какафония.

През един горещ летен ден Джеки движеше ветрило заради мен, когато го изтърва внезапно. Сякаш екна болезнена експлозия, която се врязва в главата ми с тропването на ветрилото върху плочите на пода.

„Джеки!" - изпищях аз и я наругах. Грозните думи, които изскочиха от устата ми, бяха странни и неприлични и сякаш бяха от някакви тъмни ъгли на разсъдъка ми. Наричах я с ужасни имена.

После ме обзе вина. „Извинявай, Джеки. Толкова е лесно да се изтръгне човек. . . - заплаках тихо. - Знаем, че Бог трябва да има някаква цел във всичко това. Моля те, извикай Дики преди да си идеш. Имам нужда от него. Кажу му да дойде довечера."

Джеки кимна и се нареди да си ходи.

„Джеки". . . Чакай . . . Искам да ти кажа нещо преди да си идеш."

Тя застана близо до мен. „Джеки, ти си ми толкова близка приятелка, че си позволявам всичко. Крещя ти през цялото време, особено защото не мога да крещя на никого! Луд гняв ме обвзема спрямо Бога, мама, татко, Дики. . . Ти не знаеш. . . Такъв огън ме гори по някога, че трябва да изпускам парата някъде. Ти си единствената, на която мога да крещя колкото си ща. Мама и татко и без това страдат толкова, че се мъча специално, за да изглеждам приятна, когато те идват. Не е честно от моя страна да бъда критична, претенциозна и долна с тях. Пък и не мога да си позволя да изгубя Дик,

като си го изкарвам на него. Имам нужда от него. Не искам да го губя... завинаги . . . като го нагрубявам сега . . . Затова, Джеки, извинявай! Ти си ми „козел отпущения“. Ти опираш пешкира след всяка моя грозна емоция ..."

Джеки се усмихна топло и сви рамене. „Няма нищо, Джони. Знам, че не влагаш смисъл в това. Иначе - ухили се тя - за какво ще са приятелите?"

Тя се приближи, поглади болничната ми престилка и ме целуна по челото. „Ще повикам Дики за теб."

Дик дойде в болницата късно. Лежах тихо, слушайки утешителните думи на Св. Писание, които ми четеше от парафраза на Новия Завет от Дж. Б. Филипс. Много от стиховете бяха пълни със съвременен смисъл.

„Чуй това, Джони - каза Дик развълнувано. – „Когато всички видове изпитания и изкушения се стълпят в живота ви, братя мои, не ги отблъсквайте като натрапници, а ги приветствайте като приятели! Разберете, че те идват да проверят вярата ви и да произведат във вас качеството издръжливост" (Яков 1:2-4).

„Какво смяташ, че означава точно това, Дики?" „Мисля, че означава точно това, което казва: че Бог е допуснал твоята злополука с определена цел, не като натрапване в живота ти, а за да изпита вярата и духовната ти издръжливост."

„О, чудо на чудесата! Нима някога съм мамила Господа?"

„Чуй останалото, Джони!" „И ако в процеса на това някой от вас не знае как да се справи с някой особен проблем, който има, нека само поиска от Бога, Който дава щедро на всички човеци, без да ги кара да се чувствуват глупави или виновни."

„Аз не мога да се справя с моя проблем! Нека поискаме от Бога да ме излекува! Точно както го казва."

Дик остави книгата и почна да се моли: „Отче, благодарим Ти за Твоята грижа и помощ! Благодарим Ти за Твоето Слово, Библията, и обещанията, които имаш за нас. Твоето Слово казва: „Ако някой от вас не знае как да се справи с някой особен проблем, трябва само да поиска от Бога". Добре, Господи, ние искаме, молим Те, чуй молитвата ни в Исусовото име! Амин."

Молих се след него: „Господи Исусе, съжалявам че съм търсила малко помощ от Теб. Никога преди не съм гледала на моята злополука като средство за изпитване на вярата ми. Но сега мога да разбера какво значи това, Господи, точно както Твоето Слово казва, аз вярвам, че моята злополука идва, за да изпита вярата и търпението ми, но аз също чувствавам, че Ти наистина искаш да бъда изцелена. Благодаря Ти за този урок. С Твоя помощ аз ще Ти се доверя. Благодаря, че дори тази злополука „съдейства за добро". Моля се, щото другите около мен да Те видят чрез мен. В Твоето име се моля. Амин."

След това започнах да виждам злополуката си от положителен ъгъл. През следващите дни споделих със сестрите, лекарите и посетителите идеята, че Бог е допуснал злополуката просто за да изпита вярата и търпението ми. „Сега вече, след като съм научила този урок, мога да Му се доверя, за да ме изправи отново на крака. Ще видите!"

Такова бе становището ми за всичко.

Докторът каза на татко: „Трябва да знаете, че вашата застраховка може би няма да покрие разноските по злополуката на Джони. Болничната ѝ сметка ще възлезе по всяка вероятност на 30000 долара и дори повече, преди да си тръгне оттук."

Аз казах просто: „Не се безпокойте, Бог ще ни снабди с нужното."

Д-р Шерил обясни: „Джони, обикновено парализата на атлетите е много по-тежка, отколкото на обикновените хора. Искам да ти кажа, че когато те нападне депресията, ти наистина ще трябва да се бориш с нея." „Бог ще ми помогне" - отвърнах бързо. Една сестра каза веднъж: „Четох за твоята злополука. Знаеш ли, ако

прекъсването бе станало само на 1 инч по-ниско, ти все още би могла да си служиш с ръцете. Тъжно, нали?"

Отговорих й: „Да, но ако това бе станало 1 инч по-нагоре, щях да бъда мъртва. Бог знае това най-добре, нали?"

Точно след Деня на труда /национален Празник на САЩ; чества се първия понеделник от мес. Септември/ Дик намина при мен с един подарък. Стаята ми бе натъпкана с препарирани животни, афиши, картини, картички и различни благопожелания. Имаше едно зелено-бяло плюшено мече, което пръсках с лосион за бръснене и бях нарекла на името на Дик. Познатият аромат ми напомняше и вдъхваше увереност за Дик, когато него го нямаше.

Този път Дик ми подари голяма Библия за изучаване. Нейният шрифт бе достатъчно едър, за да мога да я чета когато се постави на пода под моя брезентов калъп. Можех да си я чета сама, ако някой обръщаше страниците.

На заглавната страница Дик бе написал:

„На скъпата ми Джони с надежда, че Христос ще остане винаги в нашите отношения и Христос би могъл да ни даде търпение да се чакаме един друг. С всички видове любов. Римляни 8:28"

Дик 1967

Не много време след Деня на труда Дик, Джеки и всичките ми приятели влязоха в колежа. Дик идваше да ме види колкото му бе възможно, пътувайки на автостоп. Не знаех колко трудности му създава това, нито пък че неговата загриженост се отразява на бележките му. Просто ми се струваше съвсем естествено той да бъде при мен. От своя малък, егоистичен свят аз не се интересувах как го постигаше; просто исках той да идва тук. В крайна сметка аз имах нужда от него. Без да съзнавам, почнах да си служа с моята злополука като със средство, което да поддържа неговия интерес. Дори една вечер прибягнах до изнудване.

„Здравей, Джони" - се ухили Дик, докато се навеждаше, за да ме целуне.

„Къде беше досега? Почти 8 часа е."

„Извинявай. Не можах да сваря. Как ти мина денят?"

„Каза, че ще бъдеш към 6, а сега е 8 часа. Сега ще стоиш само половин час и ще си ходиш. Що за посещение е това?" - продължавах да вдигам пара аз.

„Джони, казах ти, че съжалявам. Не можах да сваря" - Дик се защитаваше, а аз не исках да го разсърдя.

„Дики, дните ми са абсолютно отвратителни без теб. Миналата нощ сънувах, че си ме зарязал заради друго момиче."

„Не бих го направил никога..."

„Обещай ми, Дики!... Каж ми, че ме обичаш... Каж ми, че никога няма да ме оставиш..."

„Знаеш, колко много се безпокоя за теб, мила!" „Не! Не!... Каж ми! Каж ми!..."

„Аз те обичам" - каза Дик просто.

Бях сигурна, че не искаше да ми го каже. Не защото не го беше еня за мен - знам, че ме харесваше. Но той не искаше аз да го карам да ми го каже. Той искаше да го каже по свой начин, когато му дойде времето. Но той се усмихна и прибави, като че ли да направи признанието си спонтанно: „Аз те обичам отдавна, Джони. Ако беше почакала 5 минути, щях пак да ти го кажа, но без прищипване."

„Но аз имах нужда да го чуя от теб сега, Дики."

"Добре. Обичам те. Обичам те. Обичам те." Всеки път, когато го казваше, той се навеждаше и ме целуваше.

„О, Дики! Аз също те обичам. Няма ли да бъде страхотно, когато най-сетне си отида оттук?"

„Моля се това да стане скоро. Знаеш ли; тези пътувания на автостоп ми разстройват даскалските навици.“

„Но може би ще мине доста време.“

„Ами? Да не си чула нещо днес?“

„Седем месеца ще имам рехабилитация. А може би и година.“

„О, чудо на чудесата!“

„Дики,страх ме е. Мога да издържа само ако ти си с мен. Трябва да ми помогнеш. Не мога да изкарам без теб. Ако ме зарежеш, ще умра. Знаем го. Няма да мога да живея без теб. Обещай ми, че няма да ме оставиш.“

„Но разбира се!“

„Ако наистина ме обичаш, обеща ми, че ще останеш с мен завинаги...“

„Обещавам“ - каза той, като гледаше надолу.

„Най-напред ще си възвърна ръцете. После ще прохода. После ще тръгнем заедно на колеж.“

„Добре“ - прошепна Дик.

„Как върви в колежа? Наистина ли е хубаво?“

„О, чудесно е. Всъщност е много по-трудно, отколкото в гимназията - каза Дик. - Много по-трудно.“

„Може би защото вършиш толкова неща. Как е отборът?“ - попитах аз.

„Отборът ли? О, екстра. Първият мач е в петък.“

„А ти готов ли си за него?“ - попитах разтревожена.

„Аз не играя“ - каза Дик просто.

„Не играеш ли? Защо?“

„Изгубих форма.“

„Но защо?“

„Слушай, това няма значение.“

„О, Дики, извинявай! работата бе там, че той трябваше да ме посещава толкова често. Нямахме време нито за учене, нито за футбол - си казах аз.“

„Всичко е наред. Имаме още време затова. Искаш ли да прочета нещо от Библията?“

„Не тази вечер, Дики. У морена съм. А и ти трябва да си вървиш след малко. Само ме притисни и целуни, преди да си идеш.“

Той се наведе над мен и задържа в длан брадичката ми. После ме целуна меко, продължително. „Аз те обичам“ - прошепна той. - „Ще те чакам винаги, ти знаеш това. Помни го! Аз винаги ще бъда тук.“

Когато си отиде, плаках горчиво. Разбрах колко евтина и егоистична съм. Бях поставила Дик в шах. Какъв избор имаше той? Можеше ли да каже какво чувства всъщност: „Джони, твърде млади сме, за да знаем дали ще се оженим. Не знаем каква е Божията воля за бъдещето ни. Нека просто си поговорим. Ти знаеш, че винаги можеш да разчиташ на мен. Аз те харесвам много.“ Сигурна съм, че той искаше да ми каже това. Но този стил не бе твърде силен за изострените ми емоции. А Дик бе твърде чувствителен, за да нарани чувствата ми, особено след злополуката, затова каза онова, което аз исках да чуя.

Сега бях забила клин в нашите отношения. Бях насилила чувствата и признанията, преди да узреят. Затова изгубих доверие в своите мотиви.

„Ще уредя всичко - обещах на Господа в молитвата си през тази нощ. - Ще направя всичко, което мога, за да заслужи любовта на Дик. Ще направя всичко възможно, за да прохода пак. Тогава той няма да бъде принуден да ме обича заради злополуката, а защото сам го иска. Нещата ще се подобрят. Ето какво искам, Господи. Моля Те, моля Те!...“

Когато терапевтката дойде на следния ден, си спомних наставленията на Джейсън: „Трябва да се бориш!“ Физиотерапията бе първата стъпка при фактичката рехабилитация. Реших да отдам всичко, на което съм способна.

Физиотерапевтката завързва ръцете ми с клупове и почна да ми обяснява процеса: „Както знаеш, твоята фрактура е на четвъртото и петото нива на шийните прешлени. На първото ниво се намират нервите за жизнените органи; сърцето и дробовете. Хора, които имат счупвания на първото ниво, оживяват рядко.

Второто и третото нива контролират вратните мускули и движението на главата - продължи лекарката. - При счупване на четвъртото и петото нива, като е при твоя случай, обикновеният резултат е квадриплегия. Шестото ниво контролира мускулите на гърдите и ръцете. Значи, ти имаш усещания в раменете си, горната част на ръката и гръдния кош точно над бюста. Това говори, че може би трябва да упражняваш и другите мускули на гърба и раменете, за да компенсираш някои мускули на ръцете си, които си изгубила.“

„Това ли имат предвид лекарите, когато ми обещават, че ще си възвърна ръцете?“ - я попитах.

„Отчасти, да. Твоят болничен лист указва, че ги можеш да разчиташ на около 50-процентова употреба на бицепсите си - това са мускулите на горната част на ръката, които я движат в най-пълната поредица от движения. Предварително не можем да знаем колко ще постигнем, додето не навлезем в терапията. Трябва да тренираме новите мускули да извършват моторни движения за онези, които си изгубила.“

„Добре, нека пробваме“ - казах аз.

„Най-напред се опитай да вдигнеш ръката си, като си служиш с мускулите на гърба, врата и раменете. Просто я мръдни като начало“ - ме посъветва тя.

Опитах се. Не стана нищо. Затворих очи, за да се съсредоточа повече. Усетих как мускулите ми се напрягат и вибрират, но се оказаха независими от волята ми. Не можех да ги накарам да мръднат.

"Давай, давай! Ще успееш" - ме подканяше терапевтката.

Стиснах зъби и се помъчих пак. Нищо.

„Хайде, Джони! Опитай пак!“ - настояваше тя.

„Да не мислите, че не опитвам? - се озъбих аз и изругах, за да потвърдя това.

„Въпросът е да насочиш новите мускули да вършат работата на старите. Не се мъчи да повдигнеш ръката си със старите движения. Помисли си как мускулите на ръката са заловени за сухожилията и костите. Виж тук. "Тя ми показва диаграмите в една книга и проследи с пръст линиите на моята ръка. „Опитай се да постигнеш движението от тези мускули. Просто извий или помръдни гърба си, като се опиташ в този процес да задвижиш ръката си.“

Опитах пак, докато държеше пръст на мястото. В продължение на повече от 10 минути упражнявах цялата си сила на волята и физиката. Накрая ръката ми помръдна на по-малко от 1 инч и пак се отпусна безчувствена.

„Чудесно! Бомба! Хайде пак -ме подканяше тя. - Вложи цялата си енергия и концентрация в повдигане-то на тази ръка и в нейното задържане.“

„Като употребих цялата сила, която можах да събера се помъчих пак. След няколко напрегнати момента на агонизиращи усилия ръката ми се повдигна още веднъж - този път на около 1 инч от масата и се противопостави на клуповете, с които бе превързана.

„Хайде пак!“ - заповяда тя.

„Не мога... Боли ме... Твърде изморително е. Трябва първо да си почина“ - примолех се аз. Бе минал почти половин час, а всичко, което бях направила, бе ла помръдна ръката си 2 пъти на разстояние 1 инч.

"Добре, Джони. Както виждаш, работата ни ще бъде трудна. Имаме да правим доста неща преди да почне действителната рехабилитация. Но скоро ти ще станеш достатъчно силна, за да можеш да продължиш в „Грийноукс“-усмихна се тя.

„В Грийноукс ли?“

Да, в „Грийноукския рехабилитационен център“ - обясни тя. - Д-р Шерил ще ти разкаже всичко за него. Това е следващата стъпка. Това е специализирана болница за увреждания на двигателната система."

„Рехабилитационен център? О, да, спомням си сега. Това е мястото, където ще се науча да ходя!"

Терапевтката се усмихна, разкопча клуповете и стана.

„Желая ти щастие. Джони. Ще поработим утре пак. Трябва да те подготвим за „Грийноукс“!"

ЧЕТИРИ

Почти в продължение на цял месец се концентрирах върху подготовката за Грийноукс. Там трябваше да се науча да ходя и да почна живота си отново. Когато стана дума, че ми е запазено място там, всеки се въодушеви. Сестрите и докторите дойдоха да ми пожелаят всичко добро за тази стъпка към рехабилитацията.

„Е, девойче, сега се дръж добре там. Никакви шумни компании! Гледай си само работата, иначе ще дойдем и ще те върнем пак тук" - подразни ме д-р Харис.

„О, не! Няма да го направите! - възкликнах аз. - Никога повече няма да ме върнете тук. Имате си доста болни хора, с които да се занимавате. Впрочем, някой ден може наистина да се върна - поправих се аз, - но това ще стане със собствените ми крака. И ще ви заведе на обяд при Макдоналд."

„О, това е определяне на среща, девойче" - ухили се д-р Харис. Той ми стисна рамото, намигна и си отиде.

Две сестри - Анита, моята любимка и Алис - свалиха афишите и картините и опаковаха всичко, което бях натрупала, в няколко кутии. Това бяха съкровищата ми през целия престой в болницата за 3 месеца и половина.

Накрая дойдоха санитарите, за да ме качат в линейката, която чакаше долу, за да ме закара в „Грийноукс". Докато ме изнасяха през външната двойна врата и тръгнаха по двора, лек полъх на прелестния и уханен въздух погъделичка ноздрите ми. Навсякъде имаше слънчева светлина.

„О, чудо на чудесата! Моля ви, почакайте малко! - настоях пред двамата санитарии. - Усещате ли въздуха?" - казах възбудено.

„Замърсен е!" - изръмжа единият от тях.

„О, толкова е хубав!" - дишах дълбоко от неговия богат и според мен зашеметяващ аромат.

„Ей, ще се пръснеш от кислород" -- подразни ме единият от мъжете. Те настаниха носилката ми в линейката, затвориха вратите и ние се насочихме към „Грийноукс".

Не можех да не почувствувам контраста между пътуването в тази линейка и онази, която ме бе докарала в болницата. Тогава дърветата бяха зелени, а тревата и цветята - сочни и избуяли. Въздухът бе горещ и влажен, а хората носеха летни дрехи.

Днес въздухът бе свеж и хладен. Магазините бяха украсени за продажбите в чест на Всех святих/ празник на 1 ноември/ и есента. Дърветата бяха златни, червени или оранжеви - пейзажът отразяваше цялата палитра на есенните цветове.

Един пълен сезон бе преминал, докато бях в болницата! Изпитах странно чувство, но то не бе обезпокояващо. Вълнението и хубавото усещане от пътуването бе

твърде въодушевявашо, за да прахосам настроението си в скръб по едно изгубено място. Оставих топлото слънце да къпе лицето ми с лъчи, които нахлуваха през прозореца, спуснат от шофьора, за да ме лъха свежият въздух. Толкова бе приятно, че почти плачех от радост.

„Наближавайки „Грийноукс“, станах дори по-въодушевена. „Грийноукс“! Дори самото име ми звучеше толкова приятно. В моите представи изникваше колониална архитектура с високи бели колони, гледаща към огромни тревни площи, върху които хвърлят сенки величествени дъбове.

Когато спряхме на алеята за коли обаче, установих, че няма нищо подобно. „Грийноукс“ представляваше разлята, ниска тухлена постройка, приличаща повече на индустриален парк, учреждение или предприятие.

„Е, стигнахме.“

„Да-а“ - казах бавно.

„Нещо нередно?“

„А-а, не. Мисля, че не - казах глуповато. - Но всяко място, за което си изграждаш някаква представа в ума, не доказва очакванията ти. Нали така?“

Той кимна, после прибави: „Не се тревожи, те вършат добра работа тук. Мисля, че ще ти хареса. Малко момичета на твоите години идват тук. Ще се чувствуваш бомба.“

„Надявам се“ - отвърнах разбиращо. Докато ме караха с носилката по коридора към определеното ми отделение, поглеждах наоколо през отворените врати на различни стаи. Беше тихо, като в болницата. Нямах „излекувани“, които ходят.

Виждах хора, седящи в инвалидни колички, опаковани в брезентови калъпи или лежащи в легла. Салоните изглеждаха тъмни и депресиращи, пълни с хора в инвалидни колички. Беше старо заведение, просто плачещо за украса.

Докато стигнем до моята стая, се обезсърчих.

Мама и татко бяха вече там и ме чакаха.

Те ме бяха записали и се занимаваха с подробностите по сметките и други задължения. Опитаха се да ме ободрят, но докато аз бях възможно най-обезпокоена, те се извиняваха. Бях виждала вече тази реакция преди, в Градската болница, когато им казаха за перманентността на моето увреждане. Знам, че бяха пак на ръба на пълното рухване и не желяеха да видя сълзите и разочарованието им. Оставиха ме, като обещаха: „Ще се върнем колкото се може по-скоро, скъпа.“

Когато си отидоха, огледах стаята си. Още четири момичета споделяха малкото отделение с мен. Реших да се представя: „Здравейте. Аз съм Джони Ериксън.“

„Джони Ериксън!“ Чух името си повторено с презрение, последвано от цял наниз мръсотии. „Само това чувах в Градската болница: Джони това, Джони онова. Повръща ми се от името ти!“

Слисана от този злобен глас, аз успях да дойда на себе си дотолкова, че да се усмихна и да кажа: „О, не знаех, че имам тук цял клуб от почитателки.“

Ледът бе счупен. Останалите се разсмяха.

„Трябва да се извиниш, Ан! - поясни едно момиче. - И тя е нова тук. Дойде в Градската болница след теб и май не е била търпелива като тебе. Ужасно много са я сравнявали с теб... Аз съм Бети - Бети Джексън. Момичето в онова легло там е Дениз Уолтърс.“

„Здравей. Извини ме, че не ставам...“

„Да, познато ми е това положение - опитах се да отвърна остроумно и аз, като прибавих. - Радвам се да те срещна, Дениз.“

„Тази също е Бети - каза Бети Джексън, сочейки с отпуснатата си, неумела ръка. - Бети Гловър. Мен ме наричат „Би-джей“, за да ни различават.“ Бети Гловър бе симпатично, дребно черно девойче, много по-малко от останалите.

„Здравей, Бети“ - усмихнах ѝ се аз.

Бети ме погледна и кимна леко.

„Тук съм заради счупен врат, като теб - обясни Би-джей. - Бети има кървав съсирек на гръбначия си стълб. Работят с нея, за да установят защо е парализирана. А Дениз е тук, защото има М.С.“

„Какво значи „М.С.“? - попитах като невежа.

„Множествена склероза.“

Съжалих, че попитах. Спомням си, че бях чула за М.С. в болницата. Това е фатална болест. Вероятно Дениз ще умре, преди да стигне до двадесетия си рожден ден. Помислих си това и потръпнах вътрешно, като се чудех как поддържа толкова великодушно и открито отношение.

„А в онова къоше - се циркоса Би-джей - е Ан Уилсън, с чиято уста вече се запозна. Ан е дежурната по тоалетна...“

"О-о, върви по дяволите" - изруга Ан. Тя грабна цигарата от устните си и я запрати по Дениз, тя се приземи, без да нанесе вреда, върху плочите на пода.

„Е, вече се запозна с нас. Готова ли си за такова семейство?“ - попита Би-джей.

„М-мисля че да“ - заекнах аз. С изключение на Ан и този пушек - си помислих.

Ан бе запалила друга цигара. В болницата бях отказала хората да пушат край мен. В „Грийноукс“ много от пациентите пушеха. За мен пушенето бе нещо грозно, смърдящо, затова ми се щеше хората да го правят само в техните домове или стаи, а не край мен. Мразех задушливия пушек и парещата миризма. Но имах право само на една пета от тази стая. Не бе възможно да се направи нищо друго, освен да се свикне с пушека.

Опитах с онзи коз, който знаех и казах на Ан: „Знаеш ли, това ще ти причини рак на белите дробове. Ще те убие...“

Тя ме погледна дръзко и отговори с равен тон: „А защо си мислиш, че го правя?“ Но Ан не бе толкова трудна и противоречаща, каквито бяха първите ми впечатления за нея. В нея можех да видя много от своите реакции на горчивина и отчаяние. Преди няколко седмици си патех от същата депресия и униние - си спомних аз. Тогава и аз исках да се убия. Ан всъщност бе много объркана. Тя си служеше с гнева, за да даде отдушник на чувствата си, защото не знаеше какво друго да прави. Реших да се опитам да я опозная по-добре.

През следващите няколко дни успях да разгледам „Грийноукс“ по-отблизо. Пациенти от всяка възраст, икономическа, служебна и расова среда бяха настанени в четирите крила на заведението. Това бяха хора с ампутирани крайници, парализирани с различни форми на болестта, жертви на детски паралич и страдащи от мускулна дистрофия, множествена склероза и други болести, поразяващи двигателната и нервната система.

„Откъде идват толкова много нови хора, предимно юноши на нашата възраст?“ - попитах Би-джей.

„Строшени вратове. Това се случва повече през лятото при плуване или гмурване. Обикновено прекарват по няколко месеца в градските болници и после идват тук за „рехаб“ - поясни Би-джей.

Отбелязах си наум начина, по който тя съкрати думата „рехабилитация“. Бях слушала и други подобни „вътрешни“ или жаргонни думи, които момичетата употребяваха и вече не изглеждах толкова невежа.

„Колко случая на строшени вратове са нови?“ - попитах аз.

„О, може би 10-15.“

„Откога си тук, Би-джей?“

„От 2 години“ - отговори тя.

Две години! При мисълта се сгърчих вътрешно. Две години и тя е все още парализирана и на легло като мен! Фактът, че и аз бих могла да бъда тук толкова време, наистина ме депресираща. Замълчах дълго.

Тази нощ, докато лежах в моя брезентов калъп, мъчейки се да заспя, бях обезпокоена от старите настроения и огорчения, които ми причиняваха такова униние в болницата. Опитах да се помоля, но без резултат. Опитах се да си спомня някои обещания от Божието Слово, за да ме насърчат. Нищо обаче не ми се стори заслужаващо доверие.

Очевидно другите момичета се бяха приспособили. Те си бърбеха тихо, очаквайки угасването на лампите. Освен Ан. Тя се оплакваше силно, като подчертаваше възраженията си с пиперлив език. Стори ми се, че ако трябва да прекарам остатъка от живота си в заведение, бих била все пак по-приятна - поне външно а не като Ан. Навън тя нямаше абсолютно никакви приятели. И вътре се отнасяха към нея по подобен начин. Никой не си правеше труда да я разбере или да се сприятели с нея.

А аз имам нужда от приятели, иначе ще откача - си казвах непрекъснато, като си обещавах никога да не скъсвам нишката с мама, татко, Джеки или останалите, които идваха да ме посещават. Колкото и огорчена да бивах, се стараех да не го показвам.

„Джони, това е добра идея - забеляза Би-джей, когато й казах за мислите си на другия ден. - Тук сме все от един дол дренки, затова няма да намериш голямо съчувствие. Всъщност, бъди умна и гледай ла не домъкваш отвън много хора тук.“

„Но защо?“ - почудих се аз.

„Това са химери!... Всички са от един дол дренки...“

Поддай една или две ръце -това е утешително тук. Но когато си идеш на посещение у дома, почваш ла се стряскаш и едвам дочакваш да се върнеш пак. Тук е по-лесно с хора като нас. Няма кавги за стяги, инвалидни колички и тем подобни. Трудно е да си тръгне човек оттук. Хората на улицата мислят, че щом ръцете и краката ти са парализирани, същото е станало и с ума ти. Отнасят се с тебе като с тъпак... Затова всеки се връща тук и макар да се оплаква и да сравнява уврежданията, все пак е доволен да стои, защото си е като у дома тук. Същото ще бъде и с теб, ако мъкнеш всичките си приятели тук. Понеже е по-лесно да живееш с химери, не означава, че е по-добре. Съвсем не, зная го. Тук съм от две години. Каквото и да правиш, дръж си приятелите отвън!...“

Джей сигурно се досещаше за емоционалните ми нужди в това отношение. Тя не само идваше често при мен," но и организираше старите ми съученици за посещения. Няма да забравя как Джей и някои приятели дойдоха маскирани за нощта срещу Всех святих. Тук нямаше възможност за нарушаване на правилника. За разлика от Градската болница, персоналът на „Грийноукс“ съблюдаваше стриктно часовете за посещения. Точно в 8 часа Джей и останалите приятели бяха заставени да си отидат.

Дните ми се превърнаха в тъп режим, просветлен само от моите посетители. Бях прикована към легло поради рани от залежаването. Една санитарка ме хранеше сутрин и изпразваше торбичката на катетъра. После проверяваше кръглото огледало над главата ми, за да види дали е фокусирано добре за гледане на телевизията.

За обяд пак ме изхранваха и „изпразваха“. И още телевизия за следобед. Сутрин гледахме спортни предавания. Следобед -сапунени опери. Вечерта следваше ново хранене и изпразване на катетъра, след което - пак телевизия до гасенето на лампите. Всеки нов ден беше едно скучно и монотонно продължение на предходния ден: ядене, гледане на телевизия, сън - в един ненарушим отчайващ цикъл.

Трябваше да се науча да ям и пия храната си бързо. Хората от персонала бяха много заети, твърде заети, за да се бавят с онези, които се туткаха при хранене. Всъщност бяха твърде заети, за да правят нещо повече, от грижата за непосредствените ни физически нужди. Ако носът ми ме сърбеше, трябваше да чакам, докато дойде Джей или някой от персонала. Косата ми растеше вече и ставаше сплъстена, мръсна и покрита с пърхот, защото никой нямаше време да я измие.

Един ден, когато Джей ми дойде на посещение, попита:

„Какво смърди така ужасно?“

„Какво да смърди?“ - учудих се аз.

„У-уф! Та това е косата ти. Кога са я мили за последен път?“ - поиска да знае Джей.

„Преди около месец. В Градската болница“ - отвърнах аз.

„Ужасно!... Тя вони толкова лошо... Трябва да се направи нещо!“ - възкликна тя.

Джей се поразшета, намери леген и сапун и измисли начин да ми измие главата.

„О, колко добре се чувствавам!“ - възкликнах аз.

„Аз съм следващата - викна Дениз. - Моля те, Джей, измий и моята коса!“

„И мен!“ - екнаха заедно гласовете на Би-джей и Бети едновременно. И така, ежеседмичното задължение на Джей стана оттогава редовното измиване и сресване на косите на нас петте, додето „правилникът“ не сложи край на благородните й усилия.

След като косата ми почна да расте и понякога дори биваше сресана, почнах малко по малко да проявявам интерес към себе си. Страничните последствия от лечението бяха позагълхнали досега и лицето ми не изглеждаше толкова гротескно. Но все още бях слаба и далеч под нормата, затова костите ми изпъкваха през кожата и предизвикваха открити и грозни рани от залежаването.

Дайана Уайт, моя приятелка от гимназията и „Млад живот“, започна да ме посещава редовно. Тя бе чувствително, приятно вярващо момиче с положителен, открит характер. Винаги изглеждаше бодра и щастлива. Но тя бе колкото оптимистична, толкова и практична. Нейното поведение не бе в резултат на измамен и безотговорен наивитет. Тя противопоставяше па трудностите и песимизма собствения си силен характер. Тя притежаваше дух на отзивчивост и печелеше незабавен прием от страна на хората. Широкото лице на Дайана, тъмната ѝ коса и очи, които горяха, когато говореше - превземаха. А в ъгълчетата на устата ѝ трепваше усмивка, която ме караше да се чувствавам просветлена и ободрена.

Нейните посещения ми ставаха все по-приятни, защото Джеки, която си имаше вече свои проблеми, не идваше толкова често при мен. Дайана ме насърчаваше и четеше от Божието Слово, което запълваше празнотата, явила се от факта, че учението на Дик му пречеше да идва при мен толкова често. Джейсън също почна да излиза от живота ми. Чух от други, че вече ходи с едно момиче, с което се запознал в колежа и имал сериозни намерения с нея.

Бях благодарна, когато физиотерапията стана неотменна част от ежедневието ми, защото внасяше в живота ми допълнително разнообразие.

Отначало физиотерапевтката Барбара Маршал идваше в стаята, за да упражнява парализираните ми крака. След няколко седмици бях закарана във физиотерапевтичния център за 2-часова терапия всеки ден. Първото ми впечатление от тази голяма зала бе, че прилича на камера за мъчения. Там имаше невероятни машини и съоръжения за опъване, теглене и прегъване на безполезни ръце, крака и тела. Но колкото и странна да ми изглеждаше тази стая, тя все пак имаше нещо мажорно за мен: щях да се науча да ходя като други пациенти, които виждах да се движат с патерици и проходилки.

Джоу Лерой, един як терапевт-санитар, ме закара във физиотерапевтичната зала, за да ми покаже какво ще стане, когато терапевтът постави крайниците ми в състояние

на пълно натоварване на потенциалните способности за движение, за да ги предпази от атрофиране.

„Гледай - окуражи ме той. - Целият този балет, който се играе в легнало положение по гръб, наистина има смисъл." После Джоу продължи да ми обяснява, как извиването, прегъването и разтеглянето на краката, ръцете и отпуснатото ми тяло в дълги, кръгове и всички видове ъгли ще ми помогне.

„Това ще поддържа еластичността на мускулите ти" - обясни Джоу.

„Но аз не усещам нищо. Какво значение има, ако си останат неподвижни?" - попитах аз.

„Създават се проблеми за кръвта - кръвообръщението е лошо. Също така, когато мускулите ти се движат, тялото ти се втвърдява и крайниците ти се укрепяват" - каза Джоу, като посочи други пациенти, които биваха дърпали, бутани и повдигани.

Физиотерапевтите работеха с мен по 20 минути всеки ден, възвръщайки еластичността на мускулите ми, макар да не им бе съдено да функционират повече. После почвах да работят с мен, за да мога да изляза от брезентовия калъп и да легна в нормално легло.

После дойдоха изтощителните упражнения, за да се науча да седя. Пристягаха ме към накланяща се дъска, повдигаха главата, ми, а навеждаха краката ми. Докато ме повдигаха бавно през хоризонтално положение, усещах прилив на кръв от главата си и ми се гадеше на пристъпи.

„Чакай... Не по-високо... Не издържам..." - крещях аз.

Дори само няколко секунди с изправена глава бе твърде много за мен след шестте месеца, прекарани в хоризонтално положение.

„О , Джоу - хлипах аз. - Струваше ми се, че ще припадна!... Ще мога ли някога да седя?"

„Разбира се, Джони! Нужно е само време. Вдигнахме те само на 45° . Ще опитаме пак малко, но за повече време. Когато почнеш да издържаш няколко минути, ще увеличим ъгъла на дъската. До Благодарствения ден трябва да можеш да седиш на стол" - каза весело Джоу.

Ърл, друг един терапевт, поклати глава и каза: „Виждаш ли, тялото ти е така привикнало към лежащата поза, че кръвообращението ти се е нагодило към нея." Ърл акцентуваше на обясненията си с широки и резки жестове.

„Когато повдигнем главата ти, кръвта я напуска и ти имаш чувството, че ще припаднеш. Но ако го правим бавно и без напъни, сърцето ти ще „запомни" и ще почне да върши отново своята работа. Кръвообръщението ти ще бъде възстановено и кръвта ще бъде изтласкана пак към мозъка."

Така работехме все по-дълго и по-дълго всеки ден, додето можех вече да „седя" на дъската, без да ми причернява и да ми се гади.

Направихме описание на способността и чувствителността на моите мускули. Лекарите и терапевтите решиха, че имам пълна чувствителност на главата, врата и раменете до ключиците. Имах слабо, като при изтръпване, усещане в горните части на ръцете и гръдния кош, сякаш тези области на тялото ми бяха заспали.

Дайана ме посети, след като бях по-напреднала във физиотерапията. Тя ме насърчи. Оптимизмът ѝ бе заразителен. Всеки път, когато идваше на посещение, тя ми носеше различно насърчение от Библията.

„Слушай - възкликна тя. - Това е от Йоан 16:24: „Досега нищо не сте искали в Мое име: искайте и ще получите, за да бъде радостта ви пълна." Не е ли великолепно?"

„Да, наистина. Знаеш ли, може би Бог прави нещо специално за мен. Чу ли за нашата църква?"

„За нашата църква? - попита Дайана. - Не. Какво се е случило?"

„Нашата църква е приела денонощно молитвено богослужение за мен. Те ще се молят за моето изцеление и възстановяване" - обясних аз.

„О, чудо на чудесата! Но това е знаменито! „Искайте и ще го получите" - повтори Дайана.

Аз бях насърчена още повече, защото упражненията ми по физиотерапия предизвикаха усещането за изтръпване и в пръстите ми. Макар да бяха все още безжизнени и парализирани, можех да установя далечно усещане в тях. Знаех, че Бог е започнал моето изцеление.

През нощта на молитвеното богослужение в църквата, приятели от гимназията, учители, родители на приятели и приятели на приятелите препълнили Реформираната епископална църква в Камингз. Същата нощ аз си легнах с очакването да се събудя на следното утро напълно изцелена.

Разбира се, това не стана по този начин. Затова си наумих, че Господ изпитва вярата ни и че процесът на изцелението и пълното възстановяване ще дойде бавно, а не чрез някакъв внезапен и свръхестествен начин.

Когато дойдоха на ме посетят Дайана, Джей, родителите ми и приятели от „Млад живот", аз си дадох вид, че всичко е съвсем наред, като скрих разочарованието и нетърпението си.

„Господ ще ме изцели - им обещах аз. - Нека продължаваме да се молим и уповаваме."

„О, Джони! - възкликна някой. - Ти наистина си смела. Бих искал да имам вярата ти!..."

Усмихнах се приятно и се помолих на ум Бог да побърза и ме изцели.

ПЕТ

До месец декември бях все още слаба, тънка и покрита с рани от залежаването, но моята физиотерапия ми даде достатъчно голяма способност, за да мога да седя изправена. Затова можех да си отида у дома за един ден. Избрах си Рождество Христово и почнах да си правя вълнуващ план за тогава. Нощта, когато ми казаха, че мога да си ида за 1 ден, бях твърде възбудена, за да спя. Лежах в мрака на стаята си и се опитвах да възстановя всички спомени от последното Рождество, преди злополуката: разходката по снега с Дик, Бъдни вечер в катедралата, правенето на ангели в снега, пиенето на горещ шоколад до горящата камина, пиенето на коледни песни, докато аз свирех на китарата.

Какво ли щете да бъде прекарването тази година?...

Най-сетне Рождество Христово дойде! Джей помогна на санитарката да ме облече за пътуването към дома. Носех хубавия си тъмен костюм, който си бях купила по време на едно пътешествие със семейството на запад, няколко седмици преди злополуката. Той обаче висеше върху мене като чувал. Джей ми донесе чудесна руса перука, за да я сложа върху собствената си коса, която още не беше достатъчно дълга за прическа.

Татко спря пред входа и почака, докато Джоу и Ърл ме вкараха в колата. Те инструктираха семейството ми как човек, парализиран като мен, трябва да се вози в кола.

„Никога не ми е идвало на ум, че просто возенето в кола е опасно - казах аз и прибавих, - освен, ако разбира се. не се сблъскаме с някого."

„Ти нямаш нужда от катастрофа, за да пострадаш - предупреди Джоу. - Ти знаеш, че човек, парализиран като теб, не може да седи самичък. Ако колата кривне, спре внезапно или просто завие на ъгъл, ще се катурнеш от инерцията. Ще се изсулиш,

може би ще си удариш главата о вратата или пък ще си сплескаш лицето върху арматурното табло, или предното стъкло, ако седиш отпред."

Той обясни как да си сложим с предпазните колани, когато ме опашат, но все пак предупреди да ме придържат особено на завои, тръгване и спиране.

По пътя за дома не се случи нищо лошо, макар че пътуването бе вълнуващо и пълно с безброй интересни и малки удоволствия. Сега е зима - си мислех. - Цели два сезона си отидоха, откак напуснах дома.

„Ето, почти стигнахме - забеляза Джей, докато колата свиваше по познатата пресечка. Хвърлих поглед към улицата: гимназията, къщата на моя учител по пиано, дрогерията. Всичко си бе, както го помнех. Пристъп на носталгия ме завладя.

След няколко минути минахме по стръмната улица пред нашата къща и спряхме на алеята за колата отзад. Татко и Джей ме вдигнаха предпазливо от седалката и ме внесоха вътре.

Носталгията стана истинска сега. Къщата бе украсена за празниците и голяма, ароматна елха бе поставена в трапезарията, където щях да стоя.

Мама бе успяла някак си да намери болнично легло и да го приготви в трапезарията. Спомних си за моята стая - точно над тази, - където бяха запазени толкова много от моите тайни мисли, молитви и надежди. Разбира се, моето семейство не би могло да ме носи по тясното и извито стълбище, което водеше към бившата ми стая, затова за този единствен ден трапезарията щеше да бъде моята стая.

Мама бе бутнала голямата маса до стената, за да направи мястото по-удобно. Татко трябва да е знаел, когато е строил къщата, че ще се храним много хора, защото трапезарията бе огромна - 2-3 пъти повече от нормалния размер на трапезария, около 18 на 25 фута - с голяма маса, на която спокойно можеха да се хранят 14 души.

Пращящият огън в каменната камина, красивите и ароматни коледни украси, свещите и другите светлини изпълваха стаята с щастие. Това бе твърде много за моите сетива. Миризмите, гледките и звуците бяха опияняващи. По време на стоенето ми в болницата и „Грийнуокс“ бях страдала с дух и тяло. А това бе така, защото духът ми бе лишен от сетивни усещания. И сега стаята се въртеше пред погледа ми, докато всички тези сладостни усещания нахлуваха в съзнанието ми в един пир на истинско блаженство.

Можех да седя изправена много кратко време и се уморявах, затова болничното легло се оказа много необходимо. И така, ту сядах, ту лягах на леглото. Облечена в костюма и наложила русата перука, аз имах „почти човешки вид“, но все още се срамувах от външността си. Особено от краката си.

„Мамо, моля те, покривай ме“ - помолих аз.

„Студено ли ти е, скъпа?“

„Не, просто искам да бъда покрита. Изглеждам ужасно.“

„Глупости отвърна тя. - Изглеждаш чудесно. Нали. Джей?“

„Разбира се“ - отговори сестра ми.

„Но все пак искам да ме покриете. Донесете онова кафяво одеяло и го метнете върху краката ми. Не искам хората да се пулят в мен. Моля ви!“ - настоявах аз.

„Добре, Джони. Както искаш“ - въздъхна мама, докато простираше одеялото върху краката ми и ги завикаше. Истинската причина, задето исках краката ми да бъдат покрити не бе, че другите ще се почувстват разстроени поради безполезните ми крайници. Работата бе там, че те ми напомняха постоянно колко различно е за мен това Рождество Христово. Не можех да изтрая да ги гледам.

Дик, заедно с приятелите и семейството си, дойде да ме посети през този ден и времето отлетя. Отначало се противопоставих на това бързо протичане на времето.

После бях благодарна, защото, спомняйки си за предишните коледни прекарвания, се натъжих и почувствах депресирана от промените в моя живот.

Повече не можех да тичам спонтанно по снега или да пея коледни песни за съседите. Тези и други удоволствия си бяха отишли завинаги и очевидно всеки го чувствуваше. Нямахме сълзи, поне не сега, но атмосферата на тъга бе ужасна.

Не си позволих да заплача, додето не се върнах в леглото си в „Срийноукс“. Там вече нямаше спиране. Би-джей, Бети, Дениз и Ан също си бяха отишли у дома за едnodневно посещение. Но за тези, които си бяха отишли и за онези, които нямаха къде да отидат, Рождество Христово бе едно и също: тъжно и депресиращо напомняне за по-добри времена и по-щастливи места, когато сме били здрави.

Опитах се да преценя чувствата си след всичко, което се бе случило на Рождество. Бях щастлива и въодушевена, че съм си отишла у дома, но ме обля студеният душ на факта, че трябва да общувам с познати хора и стара обстановка по странни и нови начини.

Когато на следния ден дойде сестрата, ми каза след прегледа: „Джони, съжалявам, но това ще ти бъде последното ходене у дома за доста дълго време.“

„Защо?“

„Защото са се отворили всички рани на гърба и по бедрата ти! Костите ти са изпъкнали и ти протриват кожата. Няма да ги излекуваме, додето не легнеш пак в брезентовия калъп“ - ми каза тя просто.

„Но няма няма да мога да седя изправена?“ - изпъшках аз.

„Съжалявам, няма да можеш... Седенето опъва кожата на раните и те пак се отварят. Нека да изчакаме да минат.“

Дик идваше често, колкото можеше, като пътуваше на автостоп разстоянието от 60 мили до Мерилендския университет. Струваше ми се, че моята злополука му тежи; неговите чувства бяха похабени като моите.

"Дици - казах му един ден, - ние с теб се държим за миналото. Не можем да направим повече... Никога няма да се върнем към времето в гимназията."

Той ме погледна тъжно и поклати глава. „Но нещата ще се подобрят. Скоро ти ще...“

„Не! - изкрещях аз. - Никога нищо няма да се подобри!... Нима не разбираш? Аз няма да оздравея... Не виждаш ли това?..."

И още веднъж аз пожелах в отчаянието си да се самоубия... Ето ме - опакована в този брезентов калъп, като пашкул. Не можех да мръдна нищо, освен главата си. Във физическо отношение не бях нещо повече от един труп. Вече няха надежда, че ще мога да прохода. Никога нямаше да имам нормален живот и да се омъжа за Дик.

Всъщност, той можеше дори да излезе от живота ми - заключих аз.

Защо, в крайна сметка, е нужно да насилваш човека да води такава тъмно съществуване? Колко се молах някаква злополука, или чудо да може да ме убие! Умственото и духовното терзание бяха непоносими като физическите ми мъки.

Но и този път нямаше начин да извърша самоубийство!... Това объркване бе толкова непоносимо. Бях изпаднала в униние, но и се гневях заради своята безпомощност. О, колко копнеех да имам достатъчно сила и контрол над пръстите си, за да направя нещо, каквото и да е, за да прекъсна живота си!... Сълзи на ярост, страх и смут даваха завършек на моето отчаяние.

Прибави се и допълнително усложняване към мрачното ми настроение. Раните, предизвикани от изпъкналите ми кости, не минаваха. Всъщност, според лекарите, хирургическата намеса бе единственият начин да се реши този проблем. Затова на 1 юни 1968 г. ме върнаха в Градската болница за операция на костите, което бе още едно потвърждение, че увреждането ми е перманентно. Лекарите не биха стъргали костните

ми изпъкналости на бедрата и опашката, ако имаше надежда да използвам някога краката си.

Хирургът, д-р Саутфийлд, ми обясни операцията:

„Тъй като нямаш усещания, няма да има нужда да ти правим упойка. Но ако ти прилошава от гледката на кръв и тъкани...”

„Няма значение - казах рязко. - Вече съм свикнала на всичко. Доколкото си спомням, от една година съм по болници. Едва ли има нещо, което да не съм видяла. Пък и много малко неща не са ми правили. Дялайте ме!”

Слушах, докато ръцете на д-р Саутфийлд управляваха скалпела през плътта на бедрото ми. Кръв шуртеше около острието, докато той разрязваше кожата и мускулната тъкан. Асистентите му даваха различни инструменти според това, което им искаше.

След няколко минути можах да чуя особен стържещ и скърцащ звук, докато докторът ми остъргваше бедрената кост и изпиляваше остриите, изпъкнали стави, които причиняваха раните от залежаването.

Въпреки моето самохвалство, никак не ми се понравиха гледките и звуците на операцията. Започна да ми се гади и аз почнах да пея, за да си отклоня вниманието от операцията. Пях високо и дълго, като изкарах ужасно депресиращ репертоар от песимистични песни.

„Не можеш ли да пееш нещо друго - нещо по-светло?” - попита д-р Саутфийлд.

„Не!” - отрязах го аз и си продължих „концерта”.

След малко ме обърнаха и хирургът почна да оперира костта на опашката ми. Там той издяла и изстърга повече костни изпъкналости. Накрая заши всички нарезии. После ме обинтоваха, прегледаха и върнаха в „Грийноукс” за възстановяване.

Когато шевовете и раните заздравяха, ми разрешиха пак да седя бавно. Ърл ме постави внимателно в легло и се опита да ми помогне да седна изправена.

„Ето ни, почваме, Джони - каза той. - Отпусни се бавно и спокойно. Внимавай да не ти стане лошо... Как си?”

„Добре” - отговорих като ехо.

„Леко сега.”

„Как го правя. Ърл? Аз седя изправена! Как ти се струва това!”

Ърл не отговори. Скоро той ме отнесе безмълвно в моя брезентов калъп.

„Ей, Ърл! Остави ме в леглото - изкомандвах аз, - Чаках толкова дълго, за да седна изправена пак. Ако се плашиш, че ще ми прилошее. . .”

„Съжалявам, Джони... Трябва да те върна тук. Операцията ти не е сполучлива... Гръбнакът ти просто раздра раната. Ти кръвиш.”

Докато лежах в калъпа през следващите дълги седмици, в крайна сметка изобщо се отказах от надеждата да прохода. Но започнах да напрегам всеки атом на волята си, за да си възвърна използването на ръцете. Ако разполагах със собствените си ръце, не бих била така безпомощна. Не бих зависила от Джей или Дайана, за да измият или срещат косата ми. Или да се намажа с крем. Или просто да се нахраня. О, да можех да направя нещо, каквото и да било, не бих се чувствувала толкова безпомощна!

„Можеш да си служиш с устата си, за да правиш онова, което си вършила обикновено с ръцете си - предложи терапевтката Крие Браун веднъж, след като разбра чувствата ми. И прибави - Ти си виждала хора в трудотерапията, които се учат да пишат с молив или на машина, като държат молив или пръчка със зъбите си. И ти можеш да се научиш.”

„Ами - отсякох аз. - Това е отвратително. Унизително... Няма да го правя!...”

Крис не ме насили повече.

„Може би някой ден...” - каза само тя.

По-късно дойде да ме види Джей. Макар да се усмихваше и контролираше, пак бе плакала.

„Здравей, сестричке“ - каза тя.

„Плакала си, Джей.“

Джей кимна. Тя никога не искаше да ме безпокои със своите проблеми и често криеше чувствата си от мен. Но в крайна сметка научих за трудностите, които имаше в брака си. Сега окончателно бе стигнала до развод.

Тя каза спокойно: „Свършихме. Ще бъда по-добре, Джони. Не се тревожи.“

„Но...“

„Наистина! Не се тревожи.“

Джей смени темата:

„Ето, донесла съм ти малко сладкиши - тя отвори торбичка с понички и ми подаде една. - Твоите любими, нали?“

Прекарахме около час, като бъбрехме и четохме от списанията, които тя разстла под калъпа.

После, когато се приготви да си тръгва, тя ме погледна спокойно в очите и каза:

„Джони, искам... искам да дойдеш и живееш при мен и малката Кей, когато си излезеш от болницата.“

„Ще помислим за това, Джей. - отвърнах аз. - Ще видим.“

Тя ме целуна по бузата и ме поглади по челото с опакото на ръката си. После си отиде усмихната.

Значението на това посещение на Джей бавно заглъхна в съзнанието ми. Аз размислих върху забележките и предложението ѝ. Обещах си да не правя никакви планове, въпреки че мисълта да живея с Джей бе окуражителна.

Когато Дик дойде по-късно, той ме закара заедно с моя калъп в спортната зала и седна на пода под мен, за да поговорим. Опитвахме нови отношения - само приятелски. Макар никой от нас да не бе поставял на обсъждане такава промяна, бяхме се съгласили поотделно, че нямаме бъдеще като съпрузи. Първо, аз трябваше да си възвърна ръцете. После трябваше да премина през рехабилитация, а това вероятно би отнело много време. Затова никой от нас не говореше за такива неща, като любов и брак.

Неговите посещения представляваха повече едно приятелско насърчение. Той ми четеше, обикновено от един съвременен превод на Новия Завет. Благовестието там бе силно и ясно: надежда, вяра, упование. Но аз намирах всичко това за повърхностно. То бе хубаво за обикновения човек, който бе на крака и се справяше с живота, изкушението и съмнението. Но какво ми казваше Бог - на мен, опакована неподвижно в моя калъп?...

Дайана ми четеше от Стария Завет и аз почнах да се отъждествявам с много от пророците. Подобно на Йеремиа, аз си мислех, че Божият гняв може би се е излял върху мене като присъда.

Четох поезията от книгата Плачът на Йеремиа и съвсем се отъждествих в състоянието, в което се намирах, със скърбите, за които бе писал Йеремиа:

„Непрестанно плаче нощем и сълзите ѝ са по бузите ѝ; между всичките ѝ любовници няма кой да я утешава; всичките ѝ приятели ѝ изневериха; станаха ѝ неприятели.“

О, Боже, колко вярно. И аз не мога дори да обърша сълзите си.

„Защото Господ я наскърби, поради многото ѝ беззакония...“

Да! Аз наруших нравствените Му заповеди. Сега - наказание.

„Погледнете и вижте, има ли страдания като страданието, което падна на мене? Когато Господ оскърби в деня на пламения Си гняв.“

Никой не е бил наказван като мен. Защо Бог постъпи така с мен?

„От свише Той прати огън в костите ми, кой ги облада.“

Злополука при гмурване - парализа...

„Простря примка за нозете ми; върна ме назад; направи ме пуста и слаба цял ден.“

Ярост... Слабост и страх...

„Нечестията ми бидоха стегнати върху мене като хомот от ръката Му; Те се сплетоха, стигнаха до врата ми; Той направи да намалее силата ми; Господ ме предаде в ръцете на ония, срещу които, не мога да стоя.“

В легло за цяла година, напълно зависима от сестри и санитарни.

„Очите ми изнемосяха от сълзи; червата ми се смущават; дробът ми се изсипа на земята поради разрушението на дъщерята на людете Ми.“

Колко още да издържа? На края на въжето съм!...

„Навярно против мене обръща повторно ръката Си всеки ден.“

«Защо, Боже?... Защо?... Защо?...

„Застари месата ми и кожата ми; строши костите ми.“

Раните от залежаването. Шевове. Операцията на костите...

„Издигна против мене укрепления; и окръжи ме с горест и труд“

И аз съм още обградена от брезент, тръбички на катетър и торбички за урина...

„Тури ме да седна в тъмнина, като отдавна умрелите“

Впримчена съм в тази мрачна болница, където лежим като живи мъртъвци, чакащи края.

„Обгради ме, та не мога да изляза; отегчи веригите ми“

Впримчена съм!... Калъп, каиши и метални щипци...

„Още и когато викам и ридая. Той отблъсва молитвата ми“

«Да, Бог не се тревожи за мен!

„Отблъснал си душата ми далеч от мира; забравих благоденствието.“

Той съвсем ме е забравил...

(Плачът на Йеремиа 1:2, 5, 12-14; 2:11; 3:3-8, 17).

Кой или Що е Бог? Сигурно не е Лично Същество, Коемо се грижи за отделните хора - си мислех аз. Каква е ползата да вярваш, когато молитвите ти попадат в глухи уши?

Моите съмнения се задълбочаваха в отчаяние. Когато Дайана или Дик ми прочитаха обещание от Библията за надеждата или упованието, аз ги отрязвах.

„Твърде плоско е - им казвах аз. - Тези стихове са твърде леки, за да имат нещо друго, освен повърхностно значение. Опитайте се да приложите тези обещания към мен... Кажете ми как стоенето ми тук в продължение на повече от една година „съдействува за добро“. Какво е това добро? Къде? Кога? Не искам да слушам повече!...“

Имаше хора в „Грийноукс“, които наливаха масло в огъня на моите чувства на безнадеждност и униение. Мисиз Барбър, санитарка от нощната смяна, бе също сръдлива и злобна като мен, поради свои причини. Тя често правеше неприлични или жестоки забележки, насочени да наранят и унижат онези от нас, които й се „изпречкваха“ на пътя. За мисиз Барбър ние не бяхме пациенти, които се нуждаят от грижи, а препятствия за извършване на нейните задачи.

Една нощ тя нахлу в стаята ни и сърдито смъкна картините ми от прозоречния вентилатор близо до моя калъп.

„Дявол да те-вземе!... Да не мислиш, че мога да пусна този... вентилатор с всичко това... по него?“ - просъска тя.

А картините си бяха стоели там цели седмици и по никакъв начин не пречеа на функциите му.

Тя грабна една снимка на Дик и каза ужасни неща, включително и това, че Дик е „развратен мръсник“. Нейната порочност ме отврати и аз ѝ отговорих троснато да млъкне.

Тя обаче се наведе над моя калъп и изръмжа:

"Трябва да те оставя така до сутринта без да те обръщам. Но за да ти покажа, че съм добър човек, ще те завъртя."

С тези думи тя ме обърна грубо. Тя не взе обикновените предпазни мерки, които изискваха да се провери дали ръцете ми първо са завързани. Едната ми ръка бе свободна и когато ме завъртя, тя се удари тежко о рамката на калъпа. Макар ръката ми да бе парализирана, макар да не усещах болка, се разбра, че е ударена лошо, защото се поду. Тя остави наранената ми ръка да виси и изскочи от стаята по други задачи.

Смачкана, нервна и уплашена, аз захлипах тихо.

„Джони, видях какво ти направи тя - каза Би-джей. - Трябва да се оплачеш на главния."

„Да, и аз чух всичко. Трябва да я натопиш" - прибави Дениз.

„Не мога да се оплача от нея. Тя ще ми направи нещо по-лошо" - хлипах аз.

На другия ден обаче дойде да ме види мама и ме запита за подутата ръка, която беше посиняла. Опитах се да го представя като злополука, но момичетата казаха на мама какво се бе случило. Ядосана, мама отиде направо при главния лекар на отделението и се е оплакала по най-красноречив начин.

Късно същата нощ мисис Барбър се вмъкна в нашата стая, приближи тихо до мен и долепи лице до моето. С глас, който шепнеше, но бе пълен със заплаха, тя ми каза: „Ако още веднъж кажеш нещо срещу мен, ти..., ще се постарая да си платиш скъпичко!... Разбра ли ме, ти...?"

Разбрах, че това не бяха просто думи на озлобление... Бях сацисана... щеше наистина да ми се случи нещо ужасно, ако дръзнах да се оплача пак...

Освен малкото, които бяха като мисиз Барбър, които мразеха пациентите, защото трябва да се грижат за тях, болшинството бяха старателни, но времето им бе малко за нас. Както се виждаше, сестрите имаха време само да попълват нашите карти за лекарствата и изпражненията. Повечето санитарии бяха преуморени и получаваха ниско заплащане, което бе причина просто да ни зарязват.

Тези епизоди само увеличаваха моята депресираност.

Джим Полард бе светлокос млад квадриплегик /болен от квадриплегия-парализа на четирите крайника/, който също задаваше много от моите въпроси. Неговите мускули не можеха да крепят главата му, затова тя климаше наляво. Но неговите глас, разсъдък и дух бяха силни.

„Ако има Личен Бог, Който се грижи за мен, каква полза имам аз от това?" - попитах го аз.

„Там е цялата работа, я - обясни той. - Аз съм чел и учил доста много. Минал съм през религията, философията и всичко. Животът няма абсолютно никакъв смисъл... Безпредметен е... Абсурден..."

„Тогава за какво се мъчим? - противопоставих се аз. - Защо просто да не извършим самоубийство? Всъщност защо цялото човечество да не извърши самоубийство, ако животът няма никакъв смисъл?"

„О, той може да има някакъв смисъл. Някои хора вярват в Бога и това им дава смисъл. Но когато сметките са платени, както при нас, ти виждаш колко плитка е религията..." - каза той разгорещено.

„Но мислиш ли въобще, че животът има смисъл?"

„Може би не за нас. Хората, които са на крака, могат да ядат, да работят, да се любят - какво ли не още!... Тичат след щастието и т.н..."

Кимнах.

„Но тук... Е, това е друга история. Ние сме принизили живота до най-обикновените му потребности ... За повечето от нас няма никакво основание да се живее..."

„Тогава ти защо живееш още?"

Джим сви рамене. „Мисля, че не съм достатъчно енергичен, за да се справя сам. Освен това, животът наистина има смисъл, ако сам си го откриеш."

„Как?"

„Твоят ум. Интелигентността. Опитвам се да си развивам ума. По дяволите моето тяло. Може би ще открия нещо във факта, че съм интелигентен..."

„Може би - предположих аз. - А за останалите? За онези, които са на крака? Те се раждат, живеят и умират, като имат за единствена цел съществуването си. Защо да се тревожат?"..."

„Ти ме разбираш, Джони - отговори той. - Защо не прочетеш някои от моите книги и брошури? Имам някои неща от Сартр и други велики умове."

Прочетох всичко. Това ме отдалечи още повече от Бога и надеждата. Смисълът на живота бе, че той няма смисъл. Животът без фокуса на вечността, без Бога, довежда до отчаяние. Виждах това, но не знаех в какво да вярвам. Не ми ли бе обърнал гръб Бог, ако въобще... имаше Бог?...

Джим продължаваше да ме наставя в агностицизъм /учение, което отрича напълно или частично познаваемостта на материалния свят/.

„Виждаш ли, Джони, нищо не притежава смисъл. Трябва да го приемеш. Животът е капризен и временен. Работа, успехи, приятели, семейство - имат смисъла на средства, които те довеждат до края. Тук си само за един миг, затова ако искаш нещо от живота, вземи го сега. Не приемай идеята, че трябва да съхраняваш нещо за после."

„Но бедата е в това, Джим - прекъснах го аз, - че аз установих в гимназията, че временните неща не ме задоволяват. Трябва да има нещо перманентно!"

„Какво ще кажеш за твоето увреждане? То очевидно не е временно - ми напомни той. - Ти ми бе казала, че в Библията се говорело, че дори твоята парализа съдейства за добро. Как?... Каква е целта на твоята парализа?..."

„Н-не знам... Тъкмо това ме кара да се съмнявам в Бога... Ако Той бе действителен, нямаше ли да ми покаже? Нямаше ли да придобия някакво усещане за смисъла на всичко това?..."

Джим каза: „Джони, ти надрастваш вече нуждата си от религия и Бог. Чете ли онези книги, които ти дадох?"

„Да. Прочетох „Сидхарта", „Процесът" на Кафка, „Биоетика"... ъ-ъ... „Човешкото търсене на смисъл". Прочетох всичко. Прочетох всички екзистенциалисти, които ми даде" - му казах аз.

„Приятно ми е да го чуя. Е, тогава трябва да си разбрала, че идеята за Личен Бог е... смешна."

„Не съм стигнала още дотам, Джим. Не знам... Прочетох всичко, което ми даде. Тези книги изграждат солидна основа за твоя възглед. Но..."

„Но ти се страхуваш. Мислиш си, че Бог си седи там, на небето, готвейки се да те халоса, ако имаш съмнения. Добре де, кажи ми, Джони. Ако има Бог, какво може да ти направи още - нещо, което не ти е направил?... Ето как гледам аз на тая работа. Аз съм недъгав... Вовеки... Никога повече няма да стъпя на краката си. Какво ще ми направи Бог, ако не вярвам в Него? Ще ме прати в пъкъла? Че аз вече съм в пъкъла!..."

Не... Няма Господ, Джони!... Няма Бог!..."

Гласът му заглъхна тъжно, сякаш някога е имал надеждата, че някак си Бог съществува. А сега, убеден в неверието си, Джим бе категоричен: „Няма Бог!..."

След този разговор се помолих отчаяно:

„Боже, имам просто два избора: или съществуваш, или не съществуваш. Ако Ти не съществуваш, не виждам никаква логична причина да живея. Ако вярващите хора участвуват в процеси, които нямат смисъл, искам да знам. Защо трябва да се мамим?... Животът е абсурден през по-голямата част от времето. Очевидно финалът на всеки човек е отчаянието... Какво да направя, Господи?... Искам да вярвам, но няма за какво да се заловя... Боже, Ти трябва да докажеш съществуването си пред мен!"

В ума ми имаше бъркотия от мисли и философии. Логически, рационални, интелектуални положения излизаха напред, но бързо биваха развенчавани от противоречащи схващания, които също претендираха да бъдат валидни. Кое бе криво? Къде е истината? Какъв оплетен лабиринт?... Нима губя разсъдък си, както изгубих тялото си?...

Изморена от мислене, притворих клепачи. После, кой знае откъде, ме завладя спокойствие. Една мисъл... или спомен... „един тих, нежен глас" напомни на обезверения ми разсъдък: „Ще опазиш в съвършен мир непоколебимия ум, защото на Тебе уповава." (Исая 26:3)

И аз заспах.

ШЕСТ

Сега Дайана идваше все по-често. Всъщност тя ме посещаваше толкова интензивно, щото някои посетители мислеха, че е от персонала. Един ден тя остави Библията, от която ми четеше, и каза: „Джони, реших да постъпя доброволно на работа тук, за да мога да се грижа по-добре за теб."

„Но, Дайана, ти не можеш да зарежеш училище заради мен" - запротестирах аз.

„Аз се молих много за това, Джони. Вече вярвам, че Бог иска тъкмо това от мен. Знаеш ли, не знам какъв е Божия план за бъдещето ми... Ще прекъсна за 1-2 семестъра и ще изпрося от Бога специфично ръководство за бъдещето" - обясни тя.

„Да, но ..."

Дайана ме прекъсна: „Но - нищо! Докато чакам да разбера Божията воля по този въпрос, ще бъда тук доброволка. Поне до идната есен."

"Дайана, оценявам това, което искаш да направиш. Но сигурна ли си, че това е правилното решение?" - я попитах аз.

Тя кимна. В очите ѝ светеше решителност.

„Да, аз взех решение! И имам пълен мир сега!"

Колко хубаво бе да знам, че Дайана работи в болницата като доброволка! Освен с мен, тя бе ангажирана и с други пациенти. Тя наблюдаваше сестрите и терапевтите, за да бъде полезна в повече дейности.

Междувременно духовното ми объркване ме отвеждаше в задънени улици. При опитите си да бъда с широк поглед за другите схващания, които се противопоставяха на вярата в Бога, аз се оплитах и обърквах повече. Колкото повече четях, толкова повече се затягаше възелът на моите „възгледи". Нима не съществуваше нищо такова, като истина и смисъл? Моето четене на книгите на Сартр, Хесе, Кафка и станалите не ме въведе в никаква светлина.

Оказваше се, че колкото разтварях ума си за тези философии, които отричаха Бога, толкова повече се отдалечавах от Него. Накрая сама се убедих, че може да се

научи твърде малко и да се разбере нещо полезно от тези объркващи писания. Моите дирения ме върнаха пак при Библията.

Започнах да чувствавам, че Бог е действителен и че работи с мен.

„Защото Моите помисли не са като вашите помисли, нито вашите пътища като Моите пътища" * - ми припомни Той от Своето Слово. Аз трябваше да разбера, че... че не мога да схвана своето предназначение и смисъл, ако пренебрегвам Божията същност.

„Какво искаш да кажеш?" - попита Дайана един ден, когато обсъждахме тази тема.

„Ами, че съм се мъчила да придобия смисъл от света, като съм чакала да ми заговорят материалните неща. А аз искам животът ми да покаже смисъл и цел. Библията казва, че нашето предназначение е да прославяме Бога. Животът ми придобива смисъл, когато прославям Бога" - поясних аз.

„Да, сега разбирам - каза Дайана. - Но как ще отнесеш това схващане към работата?"

„Не съм сигурна... Но знам, че досега съм търсила начин да накарам света да се върти около мен. Убедена съм вече, че трябва да включа на друга вълна."

"Добре! Отговорите за всички въпроси са в Библията - каза Дайана. - Може би, ако ги потърсиш, ще откриеш Божията воля за теб."

"Да! - отвърнах аз. - Мисля, че съм толкова нетърпелива, защото не виждам живота такъв, какъвто Бог го вижда. Една година в брезентовия калъп ми изглежда като един век, но една година не е толкова дълго време за Бога! Неговата сфера е Вечността. Може би всичко трябва да бъде съизмеримо с нея, а не както аз очаквам."

„А после, Джони?"

„Не знам... М-може би трябва да подредя нещата едно след друго. Първо, аз съм парализирана и не знам защо Бог го допусна да ми се случи. И може би никога няма да узная защо... Може би не трябваше да позволявам да прекъсвам надеждата си..."

„Тогавата се съсредоточи, за да можеш да излезеш оттук" - ме подкани Дайана.

„Да, наистина, трябва! Но аз съм паникьосана, Дай... Паникьосана съм, защото не знам какво ще стане с мен, когато си ида у дома."

„Тъкмо затова ще се довериш на Бога, Джони!"

Тя се усмихна, очите ѝ се разшириха от радостта поради новата истина, която ѝ се бе открила.

„Ти не бива да искаш да узнаеш защо Бог е допуснал злополуката. Достатъчно е, че Бог знае, а това е важно само за Него! Просто Му се довери, за да прави онова, което ще ти съдействува за добро в крайна сметка, ако не веднага."

„Какво искаш да кажеш?"

„Нима би била по-щастлива, ако знаеше защо Бог иска да бъдеш парализирана? Съмнявам се... Затова не се мъчи да търсиш смисъла на злополуката" - ме сгълча тя.

„А какво трябва да правя според теб?"

„Е, от една страна, терапията. Знаеш как си отблъснала идеята за трудотерапия... Казаха си, че „няма полза от това, да се научиш да пишеш с пръчка в устата си", нали? Добре, но ако Бог знае крайната цел и смисъл на нещата, Той може да намери или даде смисъл на един парализиран живот. Но ти не бива да Му се противопоставяш!"

„Но аз напредвам във физиотерапията. Защо да се уча да пиша с устата си? Надявам се да възвърна отново ръцете си!"

„А какво - Дайана направи малка пауза, - какво ще стане, ако... не си възвърнеш ръцете?"

Не отговорих веднага. Такава възможност не зависеше от моя избор. Мислех си: Мога да пожертвам година и повече от живота си, за да лежа тук парализирана. Мога

дори да пожертвувам краката си и да изкарам остатъка от живота си в инвалидна количка. Няма да се оплаквам. Но, Боже, Ти не би ми попречил да възвърна ръцете си, за да водя един сносен живот! Няма да ме оставиш завинаги такава, нали?...

„Джони!“

"Да."

„Може би не бива да мислим за бъдещето точно сега - каза меко Дайана, като че ли прочете мислите ми. - Нека правим стъпките, както ти каза, една по една.“

„Мисля, че не трябва да се противопоставям на идеята да изляза оттук. В края на краищата това е рехабилитационно заведение. Трябва да се концентрирам върху възстановяването ми, нали?“

На следния ден Казах на Крис Браун, моята лекарка по трудотерапия, че искам да се науча да правя някои неща с устата си.

Крис бе много приятна, жизнерадостна, способна да ми помогне и ме насърчи. Такива бяха и Джоу и Ърл, моите физиотерапевти.

„Моята работа - ми обясни просто тя - е да ти помогна как да работиш, когато излезеш оттук, в света.“

Само това ли?“ - по майтапих се аз.

„Е, цялата работа ще я вършиш ти, тъй че моята работа е лесна.“

„А на какво ще ме научиш?“

„Първо, какво би казала да се научиш да пишеш?“

„Бомба, Крис! Какво трябва да направя?“ - попитах аз.

"Дръж този молив в устата. Стисни го със зъби... Ето така" - обясни Крис. Тя взе молив в устата си, за да ми покаже и постави друг в моята.

„Екстра! Добре! Виждаш ли колко е лесно? О, не толкова силно. Не го стискай между зъбите си, че ще ти се схване челюстта от писане - пошегува се тя. - Дръж го дотолкова, че да не го изпуснеш... толкова, че да го контролираш. Видя ли?“

„М-м-м" - измънках аз в знак, че съм разбрала.

Крис ме научи как да правя линии, кръгове и други знаци. Отначало те бяха разкривени и грозни. Но след много часове, употребени в практиката на писането, започнах да постигам контрол.

Накрая можех да пиша букви. Решително и концентрирано, аз написах писмо на мама и татко. То бе кратко и буквите бяха все още големи, непохватни заврънкулки, но все пак бе писане!

Усещането за нещо постигнато ми вдъхна по-положително отношение и терапията взе да ми харесва, пък и бях окуражавана от персонала и пациентите, които аплодираха всяка прогресираща стъпка.

През месец септември ме закараха в Кернанската болница за втора операция на гръбнака. Не исках да ходя, но изпъкналите кости на гръбначния ми стълб правеха невъзможно оздравяването на раните по гърба и опашката. Тази болница отстоеше само на миля от дома в Уудлон, затова ми бе трудно да се справям с чувството, че съм толкова близо до нас, а не мога да си ида...

Този път операцията бе успешна, за което благодарих на Бога. След като се върнах обаче, трябваше да изкарам в калъпа 15 дни с лице към пода. По време на възстановяването си четох доста. За да балансирам четенето на всички негативни, агностични и атеистични книги отпреди, сега се обърнах към Библията и полезна християнска литература.

Мама държеше и прелистваше търпеливо книгите в продължение на цели часове, докато четях. „Същността на християнството" от К.С. Люис бе една освежителна промяна за мен и ми предложи едно красиво равновесие след всичко, което бях прочела преди. Тя помогна изключително много на духовния ми кръгзор.

За 15 октомври, моя рожден ден, аз получих чудесен и безценен подарък - най-сетне ме обърнаха с лице нагоре! Това бе изключително събитие! Дайана, мама и татко, Джей и Дик дойдоха да ме посетят. Макар да бяхме преминали от отношенията на влюбени към отношенията на близки приятели, Дик не преставаше да бъде верен в посещенията си при мен.

След като се върнах в „Грийноукс“, нещата почнаха да ми изглеждат по-оптимистични. Тъй като операцията бе успешна, можех евентуално да си служа с инвалидна количка и това улесняваше различните форми на терапия.

Също бе насърчително за мен да виждам как хората напускат „Грийноукс“. Някои от моите приятели, които имаха параплегия/ парализа за два от крайниците/, бяха възстановени и можеха да си отидат у дома, за да намерят свой път в света на другите хора. Това ме въодушевяваше дотолкова, че се хвърлях в процесите на рехабилитацията с възобновена решимост.

Крис Браун ми вливаше нова енергия и ентузиазъм.

„Защо да не опитаме с нещо художествено, щом можеш да пишеш така добре с устата си?“

„Художествено ли?“

„Да. Ти си ми показвала рисунки, които си правела преди. На теб ти се отдава творчеството! Защо не опиташ да рисуваш по тези керамични чинии? Те стават хубави подаръци.“ - поясни тя.

Бях гледала как една болна от квадриплегия държеше четка в устата си и цапаше с боя по глинени съдове. Струваше ми се безсмислено, като детска игра...

„Не знам...“ - казах тихо.

„О, хайде, опитай“ - подтикна ме Крис.

Опитах с рисуването, като разливах капки боя и мацах тромаво по глинени чинии... Бе толкова обезсърчително и смущаващо! Отначало всяка минута ми бе отвратителна. Но когато чиниите излизаха от пещта, изглеждаха по-за пред хора. И като практикувах това, както бе с писането, забелязах че напредвам.

След няколко седмици бях направила няколко коледни подаръка за семейството и приятелите ми. Не знам какво биха си помислили за чиниите, за орехи или бонбони, но мисля, че бяха доста добри, сигурна съм! За мен бе удоволствие да знам, че съм ги направила сама.

Един ден Крис ми донесе малко влажна глина.

„За какво е това?“ - попитах аз.

„Искам да рисуваш върху нея картина.“

„Как? С молив в уста?“

„Опитай с това острие.“

„Какво да направя? Да напиша нещо?“

„Защо не направиш нещо свое? Направи нещо, което на теб ти харесва“ - предложи тя.

Внимателно премерих разстоянието от устата си до меката глина, опитах плътността ѝ със заострената пръчка и тогава почнах да скицирам нещо.

Казах на Крис:

„Миналия път рисувах нещо от пътешествието ни на запад преди злополуката. През цялото ми детство татко ме е насърчавал да рисувам. Той е самоук художник.“

Спомних си сега за онези сцени и се опитах да си представя подсъзнателния процес на рисуването - как образът в съзнанието ми .. предавал на ръцете ми, които са се движели, за да предадат сцената върху листа. Ръцете ми държаха ключа за таланта ми на художник. Но само те ли?...

Погледнах обикновената скица, която току-що бях направила. Тя представляваше контурна рисунка на каубой и кон, изрязана в меката глина. Разбира се, не бе нещо творческо и впечатляващо, но бе едно начало.

Крис изглеждаше удивена от първия ми опит.

„Джони, но това е страхотно! Ти наистина имаш талант! - ухили се тя и прибави. - Трябваше да го направиш по-рано. Трябва да се върнеш към изкуството си.“

„Но аз правех това, когато имах ръце“ - протестирах аз.

Тя поклати глава:

„Няма значение. Ръцете са инструменти - това е всичко.“

Умението, талантът е в мозъка. След като вече си практикувала, можеш да правиш еднакво добре с устата си, както с ръцете си!“

„Чудо на чудесата! Наистина ли?“ - попитах аз.

„Разбира се! Искаш ли да опиташ?“

„Да! Да опитаме!“

За мен това бе изключителен ден на задоволство. За първи път през последната година и половина можах да изразя себе си по един продуктивен, творчески начин. Всичко бе вълнуващо и ми даваше обновена надежда.

Възстановяваше се и духовната ми температура. Преди ядът ми и смущението ми се превръщаха в негодувание. Мислех си: Как би могъл Един любещ Бог, ако Такъв съществува, да допусне това отчайващо положение? Издирванията ми в други области не намериха разумен отговор, затова, когато се върнах към Библията, озлоблението ми поомекна.

Гневях се, че животът ми е принизен до елементарните прояви на яденето, дишането и спането - ден след ден. Но онова, което открих, бе, че и останалата част от човечеството е на същото дередже. Животът на хората се върти около същия безсмислен кръг - с тази разлика, че при тях това не бе така очевидно. Периферните неща ги отдалечаваха от факта, че са въввлечени в същия водовъртеж. Техните работа, училище, семейства и забавления ги ангажираха дотолкова, щото те не можеха да осъзнаят, че животът им е същият като моя: ядене, дишане, спане...

Бавно аз почнах да осъзнавам какъв е Божият интерес към мен. Бях нещо като „космическо морско свинче“ - представител на човечеството, върху който можеше да се изпробва истината. Всички безредици, оплитания и тем подобни си бяха отишли. Бог ги бе отнел всички от мен и ме бе поставил в новото ми състояние без тях. Моят живот бе принизен до абсолютно елементарни прояви. А сега какво да правя? Какво да правя с живота си? - се чудех аз. Нямам тяло, но все пак съм някой. Трябва да намеря смисъл, цел и насока, а не само известна мярка на временно удовлетворение.

Дори чистите, стерилизирани чаршафи в това страшно отделение бяха символични. Ядене, дишане, спане. Ядене, дишане, спане... С каква цел? Как мога да прославя Бога? Какво да сторя?

Да, трябва да има Личен Бог, помислих си аз. Може би Той няма да поиска да ми се открие по някакъв зрелищен начин, пък и защо е необходимо да го прави? Защо да съм по-важна от моята съседка, която трябва да намери Бога и целта чрез вяра, а не с виждане. Защо трябва да бъде различна?

Казах на Дайана за разсъжденията си:

„Сега вече нищо няма реален смисъл, Дайана! Не знам какво прави Бог, но вярвам, че Той е реален и че някак знае всичко и го разбира. Сега мислите ми имат положителен аспект. Все още съм обърквана, но преди объркването ми водеше до съмнение. Сега то клони към упованието.“

„Може би това има връзка с молитвата ти преди злополуката?“ - предложи Дайана.

„Каква молитва?"

„Не си ли спомняш? Ти ми каза, че малко преди злополуката си се молила: „Господи, направи нещо в живота ми, за да ме промениш и преобърнеш"... Може би това е Божият начин да ти отговори на тази молитва."

„И аз съм се чудила за това... Възможно е... Но истината е, че не съм очаквала това. А Той си има Своя програма! -прибавих аз. - Не знам каква е целта Му в това. Може би никога повече няма да прохода ... и не виждам как бих могла някога да бъда щастлива. Мисля, че тъкмо това ме тревожи."

„Да не бъдеш пак щастлива?"

„Да. Искам да кажа, че ако има нещо, което съм научила от онези екзистенциалисти, е че „човек не може да живее в отчаяние". Мислиш ли, че мога някога да бъда щастлива, Дайана?"

„Не знам, Джони, не знам..."

Изследвах Свещеното Писание още по-ревностно сега, заедно с друга християнска литература. Книгите на Франц Шефер и К.С. Люис изглеждаха като освежителен лъх в сравнение с Камю, Хесе и нехристиянските книги, които бях чела. Почнах да усещам прякото прилагане и оценяване на Божието Слово в живота ми. За пръв път видях за себе си смисъл в Библията. Моите „огнени изпитни" бяха сравнително по-леки, когато видях какво място заемат в Божия план за нещата, особено чрез четене на Псалмите: „Господ ще го (ме) подкрепява на болното легло; в болестта му Ти ще преобърнеш цялото му легло" (Псалм 41:3).

Нападенията изглеждаха най-големи нощем. Може би терапията е минала зле през деня. Или никой не ми е идвал на посещение. Или може би мисиц Барбъре била пак зла към мен. Какъвто и да е бил проблемът, ми се искаше да плача. Чувствувах се дори повече объркана, защото не можех да плача, тъй като нямаше кой да обърше сълзите ми от очите и да издуха носа ми. Стиховете на Писанието бяха окуражителни и аз прилагах реалността и истината им към моите особени нужди. През тези трудни среднощни часове виждах Исуса, застанал до моя калъп. Представях си Го като силна и утешаваща ме Личност с дълбок и насърчителен глас, който ми казваше: „Ето, Аз съм винаги с теб. Ако съм те възлюбил толкова, че да умра за теб, не мислиш ли, че знам най-добре как да протече животът ти, дори това да означава, че ще останеш парализирана?" Реалността на Св. Писание бе в това, че Той е с мен - сега! До мен, в моята стая! Тази бе утехата, от която имах нужда!

Открих, че Господ Исус Христос може наистина да съчувствува на състоянието ми. Върху кръста - през онези агонизиращи, ужасни часове в очакване на смъртта Той бе неподвижен, безпомощен, парализиран.

Исус знаеше какво значи да не може човек да се движи - да не може да си почеше носа, да не може да се обърне, да не може да изтрие очите си... Той бе парализиран върху кръста! Той не можеше да движи нито ръцете, нито нозете Си. Христос знаеше точно как се чувствавам аз!"

„И тъй, като имаме велик Първосвещеник Исуса, Божия Син, Който е преминал до най-високите небеса, нека държим това, което сме изповядали. Защото нямаме такъв първосвещеник, Който да не може да състрадава с нас в нашите немощи, а имаме Един, Който е бил във всичко изкушен като нас, но пак без грях." (Евреи 4:14, 15).

Преди злополуката аз не се нуждаех от Христа. Сега аз имах отчаяна нужда от Него! Когато бях изправена на крака не ми се струваше важно, че той трябва да взема участие в моите решения: каква компания да търся, дали да отида в дома на приятели или на футболен мач и т.н. Не ми си струваше, че Той ще се интересува от такива незначителни неща. Но сега, когато животът ми бе снижен до елементарните жизнени

процеси. Той бе частица от него, защото се грижи за мен. Всъщност Той стана за мен реалност, от която съм зависима!

Тези нови и вдъхновяващи схващания имаха утешителен ефект върху моя дух и мисля, че бяха полезни дори за Джей, която споделяше с мен личните си неприятности.

Моето рисуване, все още субективно по отношение на стила и лесно достъпно, бе нещо повече от терапия за мен и надмина моите очаквания. Като израз на новото ми настроение, започнах да подписвам рисунките си с инициалите „СНГ“, което означаваше: „слава на Господа“ и изразяваше вярата ми, че Бог се грижи за мен. Това бе един семпъл израз, с който Му отдавах слава за непосредствената помощ при възстановяването на този аспект на моята индивидуалност.

Започнах да проявявам по-голям интерес и към външния си вид. Преди това избягвах огледалата. А сега Джей и Дайана ми помагаша да си наглася косата, да си освежа лицето, да намеря и нося привлекателни дрехи и да откроя начини да подобря цялата си външност.

Вследствие на терапията се научих да седя изправена. Смушаваше ме виенето на свят и гаденето, когато ме поставяха да седна на новото ми легло с крака, увиснали надолу от ръба. Това бе бавен процес, но скоро можех да правя и това. С помощта на наклонящата се дъска свикнах с вертикалното положение, докато мускулите ми, които дълго време не бяха употребявани, привикнаха към държане на главата ми изправена. Когато вътрешното ми ухо и вратните мускули се адаптираха отново към вертикалното положение, ми позволиха да седя в инвалидна количка. Краката ми бяха обвити еластични бинтове, за да се избегнат проблеми на кръвообръщението поради задържането на кръвта в артериите на краката ми. Също така бивах пристегната от здрав корсет, който подкрепяше горната част на торса. Това спомагаше на седенето ми в изправено положение и да дишам свободно.

Вълнувах се за напредъка на здравословното ми състояние и се надявах да си отида у дома за Рождество Христово, 1968 година-цяла година след последното ми връщане там! Но този път можех да си ида у дома за няколко дни.

Непосредствено преди Рождество татко и мама ме зарадваха с някои интересни новини.

„Джони, чухме за една нова болница в Калифорния - каза татко. - Казва се „Ранчо Лос Амигос“. Намира се в Лос Анжелис и се отличава с някои забележителни постижения в терапията.“

„Техният рехабилитационен метод е доста прогресиращ - прибави мама. - Успели са да научат хора как да възстановят ръцете и краката си. Дори при така наречените... „неизлечими случаи“.

„О, чудо на чудесата! - възкликнах аз. - Но да! Нека отидем там, може ли?“

„Сега проверяваме. Очакваме скоро отговор. Мисля, че има добри изгледи - каза татко. - Ние не можем да отидем сега, но говорихме с Джей и тя пожела да отиде с теб. Тя ще наеме апартамент наблизо, за да бъде с теб непрестанно.“

„Това звучи чудесно! - изписках аз. - Нека се помолим Бог да направи възможно всичко това. О, чудо на чудесата! Не е ли това великолепен подарък на Рождество?“

Този път празникът Рождество Христово бе въодушевяващ! Бях вече достатъчно силна, за да остана у дома няколко дни и бе чудесно да усетя още веднъж познатата обстановка у нас. А когато Дик ме покани да отидем заедно на кино, бях наистина очарована.

Но колкото и горещо да исках да бъда пак нормална, бе невъзможно... В киното Дик сложил ръка около кръста ми, а аз не съм усетила. Той ме притиснал до себе си с обич, но... нищичко не съм разбрала...

Продължавах да си гледам филма. Накрая той ме попита:

„Не усещаш ли това?“

„Какво?“

„Това“ - и той ме притисна пак.

„Не - казах аз меко, объркана. - О, о, съжалявам...“

Колко ми се искаше да усетя действително ръката му, докосването му!

На връщане към дома Дик трябваше да спре колата внезапно и аз полетях напред, като си ударих главата на арматурното табло. Не можах да си помогна, дори да се привдигна. Не бях ударена лошо, само моята гордост и вътрешното ми аз бяха наранени.

Дик се кореше, че е допуснал това.

„Как не се сетих да те придържам?“ - се ядосваше той.

„Дик, моля те, не се обвинявай. Нужно е време, за да свикне човек. Не съм ударена лошо. Нека това не ни разваля хубавата вечер.“

Прибрахме се без други инциденти. Докато Дик ме взеше с количката към къщата, му казах:

"Дики, благодаря ти! О, Господи, колко хубаво ми бе тази вечер! Беше... беше почти като онова вълнуващо време преди... От година и половина това е първото нормално нещо, което съм направила. Благодаря ти, Дики!"

„И за мен бе много приятно - каза просто той и се наведе, за да ме целуне по челото. - Радвам се, че съм ти доставил удоволствие.“

Чувствителните му очи се усмихнаха с обич срещу мен.

Да, бе наистина приятно! Но всъщност - не като „преди"... Все още бяхме непохватни и усещяхме неудобство поради инвалидната ми количка и аз се чудех: Ще се нормализира ли пак всичко?

Обещах си да направя всичко възможно, за да стане това, поне що се отнася до моето поведение. Какъв контраст в сравнение с последното Рождество! Преди една година имах само един ден за дома и толкова се страхувах от външността и вдървеността си, та се бях скрила отзад и си бях покрила краката със старото кафяво одеяло.

Тази година носех нови панталони, светло оранжев пуловер и стилна пола от рипсено кадифе, които бяха в тон. Косата ми, макар и все още къса, бе приготвена в небрежна, женствена прическа и аз се чувствавах пак като жена, а не като тяло, напъхано в болнична пижама!

Този път не ми се щеше да се връщам в „Грийноукс“.

„Не е нужно да ходиш вече там, Джони“ - каза татко.

„Какво?“

„Няма да се връщаш в „Грийноукс“. Току що получихме известие от Калифорния. В „Ранчо Лос Амигос“ е запазена стая за теб. Ще заминем другата седмица, след Нова година.“

Заплаках. „О, татко! Толкова съм щастлива. Господ е реален! Той отговори на молитвата ми.“

„Майка ти и аз ще пътуваме заедно с теб със самолета, а Джей ще отиде с колата по-рано, за да ни посрещне.“

„Не мога да повярвам, че отивам наистина!“

«Ранчо Лос Амигос» ето къде ще възвърна ръцете си - си мислех аз.

СЕДЕМ

Полетът до Калифорния бе паметно събитие. Преди всичко, това бе първото ми пътуване със самолет, а и летях към надеждата. Щях скоро да възстановя ръцете си.

Дик и аз бихме могли да възобновим отношенията си на влюбени и да се оженим. Най-сетне можех да разбера, че онова, което мислех, бе Божият план да съдействува „за добро“ в живота ми.

Когато пристигнахме в Лос Анжелис, отстоящ на 3018 мили от пронизващите със студа си ледени улици на Балтимор, заварихме едно меко и слънчево време. Веднага почувствах, че моят престой тук ще бъде истинско удоволствие.

Спомняйки си за моето разочарование от първото впечатление пред вида на „Грийнрукс“, аз избягвах да си изграждам предварителна представа за „Ранчо Лос Амигос“. За мое удивление „Ранчо“ бе красиво и добре обслужвано заведение. Много от служителите, като санитарии и лекари бяха студенти от колежа и те практикуваха тук по време на следването си. Някои бяха момичета на моята възраст и от моята социална среда, та можех да разчитам на тях.

Бях впечатлена от реда и сериозно контролираната дейност на това място. В „Грийнрукс“ хората от персонала бяха постоянно заети, но това бе хаотичната заетост на пренатоварени служители. Тук не се губеше нито един жест. Макар че всеки си имаше доста работа, това бе в полза на пациента, а не за негова сметка. Убедена съм, че това бе поради факта, че „Ранчо“ бе с добре подбран и добре платен персонал.

Мама и татко останаха дотогава, докато се увериха, че съм настанена удобно. После се върнаха в Балтимор, като оставиха Джей и Кей в един нает от тях апартамент близо до „Ранчо Лос Амигос“. Една нощ, около седмица по-късно, чух шум в предверието. Напрегнах слух, за да чуя и гласовете - о, нямаше никаква грешка! В стаята ми нахлуха като взрив Дайана, Дик и Джеки!

„Та да! - изпя Дайана с „чуждоземен“ жест и поклон.

„Не мога да повярвам!“ - изпищях аз.

„Осиротяхме“ - ухили се Дик.

„Радваш ли се, че ни виждаш?“ - попита Джеки.

„О, приятели! Как попаднахте тук?“

„Карали сме по целия път“ - каза Дайана.

„Без спиране - прибави Дик. - Затова сме толкова мърляви.

„Да - Засмя се Джеки. - Идваме направо в болницата. Заредихме в Невада и след това не сме спирали никъде. Искахме да стигнем тук вечерта преди края на посещенията.“

„Мисля, че пропътувахме последните 50 мили само на бензинови пари“ - смееше се Дик.

Бе диво, бликащо на чувства прекарване и някои „правила за посетителите“ бяха нарушени през тази нощ, докато те споделяха подробностите около пътуването си. Всички говореха възбудено и наведнъж, като придружаваха разказа си с диви жестове и заразителен смях.

Джей и Кей пристигнаха малко преди те да си тръгнат и ги помолиха настоятелно да си занесат спалните чували в апартамента, докато ми гостуват тук.

Терапията в „Ранчо“ започна веднага и се състоеше в опити да ме направят колкото е възможно по-независима. Бях снабдена с приспособление от каишки за долната част на ръцете си и ме учеха как да използвам раменните и гръбни мускули, за да командвам ръцете си. Като включвах дадени мускули, установих, че мога да вдигам и смъквам ръцете си до известна степен, но не можех да мърдам пръстите си и да прегъвам китките си. Така движението и употребата на ръцете ми бяха ограничени, както и контролът над тези движения. Не можех да повдигна или да задържа и най-лекия предмет или прибор за хранене.

Все пак се научих да се храня сама. Завързваха за ръката ми с каишка една лъжица пот ъгъл 45°.

Движейки ръката си, можех да я потапям в чинията с храна, да загреба една глътка и да я поднеса до устата си. Това движение - леко, плавно и несъзнателно в продължение на 17 години от- живота ми, бе сега непохватно и мъчно и изискваше върховно съсредоточаване. Вдигайки и сваляйки лъжицата към храната в чинията, можех да се храня сама. Движението бе като гребането на механичен копач и често разсипвах повече, отколкото можех да сложа в устата си. Но това бе вълнуващо събитие за мен - да се храня за пръв път от година и половина.

Постепенно движенията ми ставаха по-плавни и аз опитах да си служа и с вилица, вързана по същия начин, с относителен успех. Малко е да можеш да вдигнеш хапка бъркани картофи към устата си, но чувството за нещо постигнато бе въодушевяващо за мен.

Моят лекар в „Ранчо“ бе светлокос млад специалист, чиито методи бяха нови и малко неортодоксални/ необичаен, особен/.

„Благодаря Ви, че не отпратихте приятелите ми, когато нахлуха тук, докторе“ - казах аз.

„Не искам никой да пъди приятелите ти - отвърна той. - Всъщност искам те да идват колкото се може по-често.“

„Наистина ли?“

„Да. Искам, да те наблюдават в процеса на терапията, да научат колкото се може повече за теб и твоето състояние.“

„Искате да кажете, че искате те да наблюдават моето участие във физиотерапията и трудотерапията?“

„Да, всичко. Знаеш ли, Джони, искам твоите приятели и семейството ти да опознаят твоите процедури, нужди и проблеми, както ги знаем ние.“

„Защо, докторе?“

„За да ти помогнат да станеш колкото се може по-малко зависима от болницата“ - каза той.

„Искате да ги научите как да се грижат за мен?“

„Точно така. А аз искам да си поставиш реалната цел относно излизането ти от тук и връщането ти у дома завинаги.“

„К-как? У дома ли?“ - заекнах аз.

„Мисля, че трябва да решиш да приключиш до 15 април“ - съобщи той.

„15 април?! Но това е само след три месеца. Ще бъда ли готова?“

„Зависи от теб. Искаш ли да работим с тази цел?“

„О, чудо на чудесата! Дали искам...“

Това ми се струваше невероятно. Не бях свикнала да се занимавам с рехабилитация по този начин. В „Грийнуокс“ не знаех какво става, ако изобщо ставаше нещо. Бях принуждавана да реагирам срещу надеждите си, затова не градях никакви планове. Просто вършех нещата ден след ден. А сега имах пред себе си нещо, на което можех да се надявам и то отстоеше само на 3 месеца. В главата ми гъмжаха мисли и мечти за връщане у дома завинаги.

Джуди, една вярваща студентка от колежа, която работеше в „Ранчо“ на непълнен работен ден като санитарка, се сприятели с мен. Нейната духовна зрелост надвишаваше моята, затова често говорех с нея за Бога, надявайки се да взема от нейната вяра. Джуди следваше в един библейски колеж наблизо и бе щастлива да споделя с мен новите си познания относно истините на Св. Писание. Сега чувствавах, че напредвам във всяка сфера от моя живот.

Една сутрин Джуди дойде рано, като бутна в стаята празна инвалидна количка и каза:

„Ти имаш доста време за седене и можеш да използваш тази количка.“

„Наистина ли? Мога ли да я карам? Как?"

„Виждаш ли тези осем гумени топки от външната страна на колелата?"

Кимнах с глава.

„Пусни ръцете си край колелата срещу тези топки. Виждаш ли?"

„Да, а после?"

Тя каза:

„Помниш ли, че работихме с раменните ти мускули? Като въвеждаш раменете и бицепсите си в движение, можеш да придвижваш ръцете си към тези топки. Отначало ще става бавно и досадно, но ще му хванеш чалъма."

„Бомба! Кога да почна?"

„Сега. Можеш да караш за физиотерапията" - каза Джуди.

„Но физиотерапията ми е чак в 9 часа. А сега е едва 7" - казах.

Джуди се ухили: „Именно..."

Наистина се оказа бавен и досаден процес - си мислех аз. Бях увързана, за да не се хвърля на пода при внезапно спиране. Опитвах всяко едно упражнение, което можех да си спомня, за да накарам тръбните и раменни мускули да заместват мускулите на ръцете ми. И това ми отне всичките два часа за да придвижи инвалидната количка на около 30 фута/ малко повече от 9 метра/разстояние по коридора до залата за физиотерапия. Но се чувствах толкова уморена и сгърчена, че няха сили за упражненията!

Джуди ме чакаше там и наблюдаваше моя напредък, ухилена широко на усилията ми.

„Прекрасно!" - каза въодушевено тя.

„Наистина ли? На всеки ли му е нужно толкова дълго време?"

Джуди обаче поклати отрицателно глава:

„Първия път много от тях просто се предават напълно. А някои дори падат от количката."

Почувствах се горда и опиянена от постижението. Това бе първото ми придвижване със собствени усилия от година и половина!

С практикуване успях да подобря умението и скоростта на моето каране. Но имаше и неудачи, разбира се. Няколко пъти променях посоката и се забивах о някоя стена, като оставах там като залепена за 30-40 минути, додето не ме избавяше някой. Накрая ми дадоха инвалидна количка, движеща се с ток. Колко силно чувство на свобода и ентузиазъм ми даде това! Количката се контролираше от кутия, която управлявах с каишките на ръцете си. Толкова много привикнах с нея, че практически живеех в инвалидната количка.

Обществеността около болницата бе пригодила тротоарите за инвалидни колички. Дори бордюрите бяха леко наклонени, за да могат количките да слизат от тротоарите без трудности. Това ми внушаваше чувство за независимост и приятност, защото можех да излизам до близкия „Тако Бел" за други пациенти, които бяха по-ограничени от мен в движенията си. Но все пак бе унищително да виждаш как хората по улицата се пулят в теб и коментират. Не бе твърде въодушевяващ и фактът, че трябваше да пропътувам целия път до „Тако Бел", за да спра там, неспособна да извадя парите си и да платя на мъжа за поръчката си. Той бе свикнал да чака инвалиди като мен, обаче и посрещаше ситуацията лесно и с остроумия. Той поставяше поръчката внимателно в скута ми, вземаше пари от портмонето ми и се шегуваше, че ще вляза в класацията на надбягванията в Онтарио.

Аз не се включих в надбягванията с коне в Онтарио, но наистина правех нещо подобно. Рик, друг един пациент с квадриплегия, имаше също електрическа количка и преди бе участвувал в състезания. Този факт не можеше да не доведе до надбягвания.

„Мога да те изпреваря с моята количка" - подразних го аз един ден.

„Айде, бе! Така си мислиш. Искаш ли да се надбягваме?"

Количките ни забръмчаха по коридора в 50-ярдов/1ярд=3фута=91.4см./ пробег.

Завършихме наравно.

„Трябва да пробягаме повече, за да развием скорост - хилеше се Рик. - Хайде да се надбягваме от този ъгъл на сградата до другия край на коридора, покрай ъгъла и до портала. Съгласна ли си?"

„Давай!" - викнах аз.

Джуди и друга една санитарка се престориха, че не забелязват нашата шумотевица и се отдалечиха от нас.

„На старта! - викнах към Рик. - Готови! Старт!"

Движихме се успоредно, впуснали се безумно и шумно по коридора.

„Не ми се пречкай, Ериксън - кискаше се Рик. - Върни се в твоята лента!"

Докато се надбягвахме шумно край стайте, пациентите вътре се пулеха или усмихваха на нашата игра. Отначало изпреварваше количката на Рик, след това взе преднина моята, после - пак неговата.

Глава до глава, ние се насочвахме до завоя при ъгъла, който водеше към следващия коридор. Аз се втурнах по него, без дори да забавя ход. Докато профучавах край ъгъла, изведнъж се видях лице срещу лице с една сестра, която носеше табла, пълна с шишета и лекарства. Тя се вцепени. Аз изписках: „Внимавай!"

Но... твърде късно... Таблата литна нагоре и падна с трясък върху плочестия под, а моята количка закова сестрата, която пищеше от ужас, до стената. Опитах се да спра мотора, като удрях по управляващата кутия, но бях твърде тромава и не можах да я изключа. Колелетата продължаваха да се въртят, сестрата пищеше, а Рик се късаше от истеричен смях...

Като наказание за моето безразсъдно каране, ми отнеха за известно време моите привилегии и ме ограничиха с ниски скорости, когато излизах навън.

Дайана, Дик и Джеки ме дразнеха за този случай няколко дни. Тяхното „няколкодневно" посещение се разпротря 3 седмици, но накрая трябваше все пак да заминат отново на изток. Това сбогуване бе тъжно, но и пълно с надежда. Казах им да ме чакат у дома скоро след 15 април.

Преди да си отиде с останалите, Дик ме прегърна силно.

„Искам да знаеш, че те обичам много. Ще очаквам с нетърпение да се видим през април."

Огромно чувство за сигурност и успокоение ме изпълни, докато Дик ме държеше в ръцете си и аз станах по-оптимистична за бъдещето ни с него, когато пак бихме могли да бъдем повече от приятели, щом си възвърна ръцете. Дик и аз все още се надявахме и молехме само за това. Може би все пак имахме общо бъдеще...

До 15 април 1969 г. бях постигнала своята цел при рехабилитацията и ми казаха, че мога да си ида у дома. Но все още не бе отговорено на един сериозен въпрос.

„Докторе, работих усилено, за да си възстановя ръцете. Сега се чудя дали това изобщо ще стане."

„Не, Джони, няма да можеш да си възстановиш ръцете - каза право той. - Трябва да спреш да се надяваш и да свикнеш с положението."

Думите бяха точно обратното на онова, което исках да чуя, онова, за което се бях молила да ми бъде казано. Аз не бях подготвена да приема факта, че ще страдам винаги от квадриплегия. Това означаваше: винаги зависима, винаги безпомощна...

Все пак, тази новина не бе толкова ужасна и неочаквана. Мисля, че винаги съм подозирала смъртно това... И все пак, аз постоянно се бях надявала, че ще намеря някакво чудо на изцеление в „Ранчо Лос Амигос".

Със сълзи на очи писах на Дик писмо, в което му обясних какво бе казал лекарят:

„Поради някаква причина Бог е избрал да не даде отговор на нашите молитви. Аз никога не ще мога да си служа с ръцете. Това означава, че аз винаги ще бъда зависима и безпомощна. Не мога никога да бъда съпруга. Зная, че ме обичаш така, както аз те обичам. Но сигурно Бог има нещо друго предвид за двамата ни. Нека продължаваме да бъдем приятели, Дики. Но искам да бъдеш свободен да избираш други взаимоотношения. Срещай се с други момичета и поискай от Бога да ти посочи онова, с което би могъл да създадеш семейство. Аз никога не мога да бъда тази жена. Съжалявам, Дики, но никога не мога да искам от теб да станеш съучастник на такива безнадеждни отношения. Нека нашето общуване бъде основано върху приятелски отношения.“

Не се подписах с „твоята Джони“, както правех в другите си писма до него. Този път просто сложих подписа: „Джони“.

Не бе лесно за мен да приключа тези специални отношения с Дик; всъщност аз се страхувах да ги прекъсна. Обичах го и не исках да го изгубя, но знаех, че не мога да се омъжа за него, поне не сега. Моята парализа бе твърде тежко бреме, за да го стоваря върху раменете му. А пък обвързване без брак би било нечестно за него. Тежки вълни на скръб ме заляха, когато се уверих, че няма да се омъжа никога за Дик. Знаех, че трябва да зарежа миналите обещания, които не биха могли или не би трябвало да се спазят.

Бях възприела съдбата, че няма да прохода пак. Но бях вярвала, че все още бих могла да се присъединя към редицата на онези инвалиди, които карат коли, приготвят храна, работят с ръцете си и прегръщат някого, когото обичат. Че бих могла да изпия чаша вода, да се окъпя, да среща косата си и да си слагам по лицето любимия крем. Дребни неща, разбира се, но неща, които са достатъчно важни, за да подчертаят разликата между човек, който е само инвалид и човек, който е напълно зависим.

И сега реалността на моето увреждане започна бавно да се налага: аз ще робувам на квадриплегията, докато съм жива...

ОСЕМ

Когато се върнах от Калифорния, аз благодарих на Бога стоически и хладнокръвно за целта, която Той имаше към мен, като не ми позволи да си възвърна ръцете. Аз не можех да се омъжа за Дик и дори усетих, че отново се съмнявам в реалността на Рим. 8:28.

Мама и татко се зарадваха да ме видят у дома, пък и аз бях щастлива, че съм вече тук. Но вътрешно бях озлобена и гневна, че Бог не е отговорил на молитвите ми и не бе ми върнал ръцете.

Дайана прекарваше доста време в нашия дом, грижейки се за мен и опитвайки се да ме насърчава.

„Зная какво са ти казали в „Ранчо Лос Амигос“, че никога няма да можеш да ходиш или да използваш пак ръцете си. Но ти не бива да се предаваш“ - ме подкани тя.

„Защо не?“ - отговорих безизразно.

„Ти трябва да работиш с това, което ти е останало.“

„Нищо не ми е останало...“

„Я не ми отвръщай така - сгълча ме Дайана. - Видях в „Грийноукс“ и „Ранчо“ хора, които действително са зле: слепи, глухи, неми. Някои дори са изгубили ума си - почти като предмети са... На тях не им е останало нищо, Джони! А ти имаш разсъдък,

глас, очи, уши. Имаш всичко, което ти трябва. И ти трябва да ги накараш да работят за теб, ето какво ще ти кажа!"

„Ще видя ... Ще видя..." - й казах аз.

Дик дойде да ме види и нашият разговор протече непохватно и напрегнато. Всъщност той никога не отговори пряко на писмото ми. Не каза никога: „Да, Джони, ти си права. Не можем никога да се оженим, защото не мога да се справя с проблемите и емоциите, свързани със сегашното ти състояние."

Най-после една вечер той поде темата: „Джони, не е важно дали ще се излекуваш, или не. Ако не се излекуваш, аз съм достатъчно щастлив. След като се ожена за теб, ще бъда единственият човек на света, на когото Бог ще е дал като подарък жена с инвалидна количка."

„Как можа да кажеш такова нещо? Подарък..."

„Разбира се. Аз гледам на теб и на твоята злополука като на особено благословение."

„Благословение ли?" - го прекъснах аз.

„Да, благословение! Защото Бог дава само добри подаръци" - отвърна просто Дик.

„Не, Дики... Аз няма никога да работя. Моята парализа... О, това е голяма грижа... Всичко това е твърде много за мен!... Не, ще те оставя..."

„Но самото споделяне на бремето ще го направи по-поносимо за всеки един от нас."

„Това е романтично, но не е реално" - му казах аз.

Дик замълча. Той не искаше да приеме онова, което му казах. Той гледаше на бъдещето така, както би желал да го види, не както ще излезе всъщност. Накрая, с очи, които бяха пълни със сълзи, той се усмихна и кимна с глава: „Мисля, че си права. Може... би няма да мога да се справя. Може би... не съм за такова нещо."

Дик продължи да ме посещава. Но често довеждаше нови момичета у дома, за да ме видят. Всъщност някои от посещенията му представляваха само гостувания при един болен човек...

Уединих се в себе си и в самотата на родния дом. След като бях толкова време навън, за мен къщата бе пълна с безброй приятни спомени. Но по понятни причини не можех да изпитам старите чувства; беше ми неловко и у дома.

Това предизвикваше мрачни чувства, възбуда и безпокойство. Изпитвах същата депресия, която ме душеше през кошмарните месеци след злополуката.

„Какво ти е, скъпа?" - попита ме накрая татко.

„Н-не знам, татко. Просто съм тъжна... Депресирана ..."

Татко поклати глава.

„Не знам дали изобщо ще свикна някога с това, че съм парализирана - му казах аз. - Точно когато си помисля, че съм овладяла положението и... изпадам в униние."

"Джони, наслаждавай се на живота. Ние ще направим всичко възможно - всичко, за да ти помогнем, нали знаеш!" - от искрящите му сини очи и усмихнатото му лице се излъчваха любов и насърчение.

Въздъхнах дълбоко и казах:

„Мисля, че онова, което ме потиска най-много, е фактът, че съм толкова безпомощна. Като оглеждам къщата, виждам навсякъде онова, което си построил и създал. Тъжно е наистина да си помисля, че не мога да оставя нищо след себе си... Когато си отидеш, ще ни оставиш красиви сгради, картини, скулптура, изкуство. Дори мебелите сам си направил. Аз никога не ще направя това. Никога няма да оставя наследство..."

Татко сбърчи чело за миг, после пак се усмихна.

„Това, което казваш, не е вярно. Нещата, които съм направил със собствените си ръце, не означават нищо. По-важно е да си изградиш характер. Да оставиш нещо от себе си. Разбираш ли? Характер не можеш да изградиш с ръцете си.“

„Може би си прав, татко.“

„Разбира се, че съм прав.“

„Но защо позволява Бог това? Ето семейството ни. Получихме повече удари, отколкото бихме понесли: първо злополуката ми, после - развода на Джей, а сега - малката Кели (племенницата ми умираше от рак на мозъка). Съвсем не е справедливо“ - заплаках аз.

Татко постави ръце върху раменете ми и ме погледна право в очите:

„Може би никога няма да научим причината за нашите беди, Джони. Виж, аз не съм свещенослужител или писател. Не знам точно как да опиша какво става с нас... Но Джони, аз трябва да вярвам, че Бог знае какво върши.“

„Не знам ...“ - измънках аз.

„Виж, колко пъти си чувала някого - сами ние сме го правили многократно - да се моли благочестиво: „Господи, аз съм толкова голям грешник! Заслужавам ад и най-строго наказание от Теб. Благодаря Ти, че си ме спасил!“ Ние казваме на Бога на един дъх, че не сме достойни за благодтта Му. Обаче ако се случи да изпаднем в някоя беда или страдание, се озлобяваме и викваме против Бога: „Господи, какво правиш с мен?“

Разбираш ли? Мисля, че ако приемем наистина, че заслужаваме най-лошото - ада - и после наистина вкусим от него чрез страдание, трябва да се опитаме да живеем с него, нали?“

„Нима мислиш, че заслужавам да бъда парализирана? - Че Бог ме наказва?“

„Разбира се, че не, скъпа! Това бе понесено върху кръста. Аз не мога да кажа защо Той е позволил да се случи това. Но трябва да повярвам, че Той знае какво върши.“

Уповай на Него, Джони!

Уповай на Него!“

„Ще се опитам“ - казах с половин уста.

Пролетта премина в лято, но емоциите ми не се подобриха. Бях очаквала чудо от Бога в „Ранчо Лос Амигос“. Бях убедена, че Той ще ми възстанови употребата на ръцете. Когато това не стана, се почувствувах като излъгана. Сякаш Бог ме бе зарязал...

Затова се сърдех на Бога. За да си върна по същия начин, аз намерих начин да Го изключа от ежедневието си, заедно с останалия свят. Втурвах се в отчаяни, депресиращи, фантастични „пътешествия“. Заспивах късно, за да сънувам или пък дремех през по-голямата част от деня, за да сънувам и фантазирам. Като се затворих в себе си, аз успях да изключа напълно настоящето и действителността.

Опитвах се да си припомня всяка ясна подробност на приятните изживявания, складирани в паметта ми. Фокусирах цялата си умствена енергия, за да преживея пак тези опитности.

При тези фантазии си припомнях всяко физическо удоволствие, което съм имала: какво усещане съм имала, когато съм носила топли дрехи или от разхлаждащата струя на душ след горещ летен ден, милувката на морския бриз по лицето ми или докосването на лятното слънце до кожата на тялото ми. Плуване. Езда. Скърцащия звук на кожата на седлото, което притисках с бедрата си. Нито едно от тези прости удоволствия не бе нещо грешно. Но аз ги използвах, за да изключа Бога от ума си...

Един ден аз седях в инвалидната си количка навън сред ранчото, нашата семейна ферма в Сайсквил. Приятелите, които ми бяха дошли на свиждане, бяха оседлали конете и бяха заминали на езда с препятствия. Като сравнявах своя жребий с техния, ми стана болно за самата мен. Топлата слънчева светлина блещукаше през клоните на големите дъбове и танкуваше в ярки слънчеви зайчета по буйния килим на тревата.

Притворих очи и си припомних един подобен ден преди няколко години. През този дневен сън бях отново с Джейсън, яздейки един до друг към гората през ароматните ливади. После спряхме на едно усамотено място. Наслаждавах се на спомените на невъздържана приятност, възбуда и сетивни удоволствия - чувства, за които знаех, че нямам право да изпитвам тогава и... да възкресявам сега...

Когато Святият Дух ме изобличаваше, аз се бунтувах повече. „Какво право имаш да ми казваш, че не бива да мисля за тези неща? Ти си Този, Който ме постави в това дередже! Аз имам право да мисля за тях. Повече никога няма да изпитам сетивни удоволствия... Не можеш да отнемеш спомените ми!"

Но колкото повече си мислех за тези и други случки, толкова повече отстъпвах назад. Бях объркана и озлобена. Обвинявах Бога, че тези чувства означават толкова много за мен.

Опитвах се да вкусам и възстановявам и други удоволствия и спомени. Когато отидох у приятели, които имаха басейн до къщата си, аз опитах пак удоволствието, което има от съприкосновението с водата. Приятното вълнуване на водата около мен, когато се плъзгах из нейната прозрачност. Стрелването от дъното нагоре и усещането от втурването на свежия въздух към лицето и дробовете ми. Влажните, разпилени коси под главата ми, докато лежах, къпеца се в слънчевата светлина, върху топлата бетонна площадка. Топлите, фини водни пръски, които правеха малки вадички, спускайки се по съхнещите ми ръце и крака.

Аз се гневях на Бога. Припомнях се всяко нищожно физическо удоволствие и го запращах срещу Бога в огорчението си. Не можех да приема факта - Божията воля, според моите близки и приятели, - че никога повече няма да извърша или усетя тези неща...

А иначе външно запазвах фасадата на бодрост. Вътрешно обаче, се бунтувах.

Фантастичните ми пътувания ставаха все по-продължителни и по-чести. А когато спомените ми се свършваха - и чувствавах, че това ще разгневи Бога, - си създавах нови. Създавах диви, похотливи, ужасни фантазмагории, за които бях убедена, че няма да се поправят на Бога.

Това лято Дайана се премести да живее у нас. Отначало тя не знаеше за моите „пътешествия". После усети, че моите пристъпи на депресия не се поддават на контрол и всякаш преминават в транс.

„Джони! Стига! Събуди се!" - изпищя страшно Дайана един ден. Тя разтърси буйно раменете ми. Бавно се върнах към действителността.

„К-какво?"

"Джони, какво става? Говорех ти, а ти се кокореше през мен в пространството! Болна ли си?"

„Не... Остави ме! Просто ме остави!"

„Няма да си помогнеш, ако искаш да избягаш от действителността - каза Дайана. - Трябва да се изправиш срещу истината. Не я прогонвай. Миналото е мъртво, Джони.

Но ти си жива!"

„Жива ли? - отвърнах цинично. - Това не е живот..."

От време навреме тя ме измъкваше от моето фантазиране, но аз пак се хвърлях в моите „пътешествия". Установих, че дрямката в затъмнена стая с вентилатор на прозореца бе най-удобно условие за „пренасяне". Бръмченето на вентилатора бе хипнотичен шум, който изключваше света. Скоро изпадах в транс, в плен на минали чувства и удоволствия.

В крайна сметка обаче разбрах, че няма да стигна до никъде с бунтарските си настроения спрямо Бога. Убедих се, че това е моят начин да греша. Преди злополуката грехът се състоеше според мен в това, човек да извърши нещо. Но сега за мен нямаше

възможност за извършвам действия. Започнах да разбирам, че грехът е колкото действие, толкова и отношение. Преди действието умът рамкира мислите и отношението, които стават основата за нашия бунт против Бога. Аз разбрах, че гневът, похотта и бунтът, макар да са „само“ отношения, са греховни. Грехът не се състои само в лошите неща, които съм вършила, а е съществена част на моя характер. Макар че за мен нямаше възможност физически да се бунтувам против Бога, при все това аз съгрешавах. Това бе част от моята природа.

Знаех, че съм онова, което Павел описва като плътско, за разлика от духовното. Намирах се в невъзможно състояние - нещастна и неспособна да угодя на себе си и на Бога. „Защото копнежът на плътта е враждебен на Бога, понеже не се покорява на Божия закон, нито пък може; и тия, които са плътски, не могат да угодят на Бога" (Римляни 8:7, 8).

Или на себе си - си напомних аз. Разбрах, че пристъпите на моята депресия и фантастични полети не правеха нищо друго, освен да ме объркват и смуцават.

Не разбирах обаче какво се опитваше да ми покаже Бог, затова се помолих: „Господи, знам, че си планирал нещо за живота ми. Но имам нужда от помощ, за да разбера волята Ти. Имам нужда да узная Твоето Слово. Моля Те, Боже, направи нещо в живота ми, за да ми помогнеш да Ти служа и да узная Словото Ти."

ДЕВЕТ

Бе лятото на 1969 - две години след моята злополука. Мислех си за всичко, което ми се бе случило през тези две страшни години. Изследвайки духовния си живот, аз открих, че той се състоеше от фантастични въздигания и падения - но предимно от падения. Всъщност неотдавна бях се измъкнала от най-лошата депресия, която бях имала след злополуката. Ако не бях получила някаква помощ, някакво зряло водителство, знаех, че ще затъна пак. Бе само въпрос на време.

Напреднах с рехабилитацията, доколкото бе възможно за моята физика. Сега вече бе очевидно, че няма никога да прохода; няма никога да си служа пак с ръцете; завинаги ще бъда парализирана от врата надолу, неспособна дори да се грижа за личните си нужди. Сега бе сигурно, че завинаги ще бъда зависима от другите за всяко физическо удобство или функция.

Тази зависимост бе достатъчна сама по себе си, за да ми докара нов пристъп на депресия и самосъжаление. Аз поговорих с Дайана за моите тревоги.

„Имам това страшно чувство за безпомощност и малоценност, Дай - й казах аз. - Моля се, щото Господ да направи нещо в живота ми, за да ми покаже, че той има смисъл."

„Аз също се моля за това, Джони - отвърна тя. - Знаеш ли, че ще те запозная с един приятел?"

„С кого? Защо?"

„Стийв Истис. Ти не го познаваш, но в духовно отношение той стои на противоположна позиция спрямо нещата, които те тревожат. Той притежава любов към Бога и познание за Писанията, което действително ще ти помогне."

„Разбира се" - съгласих се аз без много ентузиазъм.

„Той е млад човек. Всъщност, той е още в гимназията."

„В гимназията ли? Дайана! Та той е дете!"

„Не, не съди предварително. Почакай, докато се срещнем с него."

Стийв Истис дойде у дома същата вечер и още в мига, когато прекрачи през вратата, той разтърси моите предубеждения за него.

Стийв се извиси над инвалидната ми количка и пронизителните му зелени очи веднага излъчиха топлина и откровеност. При встъпителния разговор, който имахме, той ме накара напълно да се отпусна. Поведението му свидетелствуваше за зрелост и утешителна сигурност. Първото нещо, което ми направи впечатление, бе отношението му към мен.

Много хора, които ме виждаха за първи път, чувствуваха неловкост и неудобство заради количката. Тя ги плашеше или ги караше да ме съжаляват. Обикновено биваха необходими няколко посещения и разговори за нас, за да бъде „прескочена“ количката и да беседваме на нормално ниво. За нещастие, някои хора въобще не достигаха това ниво и обикновено се чувствувах виновна за това.

А Стийв бе напълно спокоен, като успокояваше и мен. Той говореше бързо, като се изразяваше с оживени жестове и се ентусиазираше от всичко. Докато разговаряхме, той започна да споделя с мен библейски схващания - идеи, които вълнуваха него и стимулираха мен.

"Джони - каза той въодушевено. - Не е ли чудно онова, което Бог прави в живота на различните хора днес?"

Какво? Кой, Къде? Бях твърде объркана, за да поставя въпросите, които бяха в ума ми. Нямаше значение! Стийв ми отговаряше и без това.

„Младежите имат фантастични опитности в „Млад живот“ в Уудлон. А в нашата църква видяхме как Божият Дух наистина оживотворява хората! Една двойка бе на ръба на развод и Бог отново ги свърза. Един младеж бе пристрастен към наркотици и Христос го избави. Едно момиче, което познавам, бе наистина объркано душевно, но Бог я оправи. О, да можеш да я видиш!"

Разказите следваха един след друг като картеч и аз почнах да виждам нова реалност в Божията сила. Господ бе работил в живота на хората и тази истина и чудесен смисъл се предаваха върху Стийв, а от него - и върху мен, благодарение на неговите разкази.

Самият Стийв бе видял Бог да демонстрира Своята любов и мощ. Вярата, енергията и духовната зрелост на Стийв бяха очевидни качества, които толкова много го отличаваха от мен. Той излъчваше упование, любов към Христа и сигурен успех. За мен бе удивително, че един 16-годишен младеж би могъл да ми вдъхне толкова голямо духовно прозрение и мъдрост. Вече на 20-годишна възраст, аз не бях постигнала чак толкова. Имаше нещо у него, някакво качество в живота му, което аз бих искала да имам. Той излъчваше доверие, уравновесеност и авторитет. Той говореше убедително за Господа и за простата и тиха сила, която вярата в Христа довежда до живот.

„Стийв, онова, което казваш, е като свежа и нова истина - му казах възбудено. - Моля те, ела пак и ми говори."

„Разбира се, бих искал!"

„Можеш ли да ми помогнеш да се сдобия с онова, което имаш? Аз съм християнка, но има толкова неща, които не знам за Господа. Ти имаш по-голямо духовно познание от мен."

„Джони, какво би казала, ако идвам всяка сряда, за да изучаваме Библията заедно?" - предложи той.

„Чудесно!" - възкликнах аз.

Дайана се усмихваше и клатеше глава.

„И аз ще идвам - каза тя. - А може би Джей и останалите биха искали да дойдат. Бива ли?"

„Разбира се" - засмя се Стийв.

Ето едно момче, което бе само на 16 години, а имаше план да обучава по-възрастни младежи на християнската вяра. Още отсега той притежаваше красноречието

и благодатта на духовен водач, на свещенослужител. Всеки го уважаваше и признаваше качествата му на ръководител.

Стийв бе доволен от прекарванията.

Той каза: "Джони, твоят дом наистина ме прави да се чувствавам удобно. Също като молитвено уединение. Атмосферата тук ме връща в Л'абри с Франц Шефер."

Той усещаше, че аз и някои други не бяхме усвоили действително основните християнски доктрини: Божия характер, божествената същност на Христа, греха, покаянието и спасението. Затова нашите библейски занимания се съсредоточиха върху тях.

„В Ефесяните - обясни той - апостол Павел ни казва, че имаме фантастично наследство: Христос ни е избрал още преди да е направил света. Той ни е сътворил по Свой образ, с определена цел. Бог иска да растем и се усъвършенствуваме, да бъдем успешни. Много хора не са наясно какво представлява истинската духовност. Ако някой знае много библейски стихове, често го мислят за „духовен“. Но умственото познаване на библейската истина не е духовност. Истинската духовност е да приложиш на практика Божието Слово, да направиш валидна Неговата истина, като постъпваш според Божиата воля, а не само като я сочиш за добър стандарт."

Докато Стийв споделяше с нас основната библейска доктрина, аз почнах да разбирам плиткостта на моята вяра и духовност. Моите духовни възлизания и слизания можеха да бъдат проследени лесно и точно, както моят физически напредък. Това бе нещо, което исках да преодоля, нещо, с което исках да се заема по един положителен начин. Почнах да се съсредоточавам върху духовните принципи и да въртя живота си около тях, за да бъде променен.

Насаме с Бога, аз си спомних как се бях отдръпнала от действителността и Му бях обръщала толкова често гръб. Изповядах: „Господи, бъркала съм... бъркала съм, като съм се опитвала да Те изключа! Прости ми, Боже! Благодаря Ти за това ново разбиране на Твоето Слово, което Стийв сподели с нас. Моля Те, прости ми и ме върни при Себе Си! Възстанови общението ми с Теб още веднъж!"

Святият Дух почна да ме избличава, после да ме поучава. С всяка следваща седмица духовната истина ставаше по-реална и аз започнах да получавам живот от Божи план за мен.

Научих, че Божието Слово е учебник за осмислен живот; Господ не ни дава напътствия без причина.

Всъщност аз видях, че Бог се опитва да ни предупреди чрез Писанието. Например, сексуалните отношения, преди брака са погрешни. В Библията има повече предупреждения относно незаконните сексуални отношения, отколкото за други греховни прояви или поведение, като: клюкарство, завист, лъжа и гняв. Библията казва за тях: „И тъй, покорявайте се на Бога; но противете се на дявола и той ще бяга от вас" (Яков 4:7). Станете и се борете против тези съгрешения! За сексуалния грях и чувствеността обаче Библията казва: „бягайте" (1 Коринтяни 6:18). Ако аз бях покорна и не се бях поддавала на изкушенията, не бих била измъчвана от копнежи и пожелания, които сега не могат да бъдат задоволени. Сега те приличаха на неутолима жажда. Без значение колко изключвах реалността и изживявах събитията с фантазията си, това никога не би се повторило. Чувствата бяха само сянка и предизвикваха неудовлетворение.

Бях научила няколко болезнени урока от отношенията ми с Джейсън. Сега жънех последствията. Измъчвах се, но не защото бях извършила нещо грозно и отблъскващо. Напротив, физическата любов е красива и вълнуваща! Обаче Бог знае колко смушаваща и мъчителна може да бъде тя без контекста на брака. Аз се втурвах във вихъра на спомени. Познавам други момичета, които са изплакали горчиви сълзи

по същите причини. Те са разбрали, че вината и угризенията поради сексуални отношения извън брака могат да затъмнят и разрушат иначе щастливия живот и попречат на иначе успешни бракове. Това се отнася особено, ако разумът позволи да бъде замъглен от случайни и леки авантюри!

Но сега, с Божиата помощ и прошка, аз се разкаях и оставих всичко това зад себе си. Молех се за Божието ръководство и разумна воля. Молех се да мога да проумявам Божиите мисли и да не тъна в блатото на самосъжаление и похотливи спомени и фантазии.

Съсредоточих се на факта, че веднъж завинаги трябваше да забравя миналото и да остана в настоящето, като уповавам на Бога и обещанието на Св. Писание, че Бог „е отдалечил от нас престъпленията ни“ (Псалм 103:12).

Реших да се отърва от всички спомени на миналото, доколкото това е възможно. Отървах се от любимите си стикове за хоккей и лакрос, продадох си коня Тамбълуйд и от всичко останало, което ме обвързваше със старите спомени.

Сега можех да се устремя към постоянно упование на Бога. Нямах друга алтернатива, освен да Му благодаря за онова, което е приготвил за моето бъдеще.

Когато почнах да Му се моля и признавам зависимостта си от Него, Той не ме разочарова. Преди казвах: „Господи, искам да върша Твоята воля, а Твоята воля за мен с да си възвърна краката или поне - ръцете“. Аз решавах каква да бъде Неговата воля за мен и се бунтувах, когато нещата не се оказваха такива, каквито ги планирах.

Сега оплаквах онези изгубени месеци, изпълнени с озлобление и греховни позиции. Молех се да ми даде разбиране на Неговата воля за моя живот. А каква бе Божиата воля за моя живот? Да открия, че всичко, което се е случило с мен, е важна част от този план. Аз прочетох: „За всичко благодарете, защото това е Божиата воля за вас в Христа Исуса“ (1 Солунци 5:18). Значи, Божиата воля за мен бе да бъде благодарна за всичко? Добре! Сляпо се доверих, че това е истина. Благодарих на Бога за онова, което Той е направил и което ще направи.

След като се съсредоточих върху положителното наставление на Бога в Библията, повече не бе необходимо да напускам действителността. Чувствата повече нямаха значение. Фантасмагориите за физически чувства и докосвания не бяха вече нужни, защото научих, че аз съм лишена само временно от усещания. Библията подчертава, че телата ни са временни. Следователно и моята парализа е временна. Когато поставих фокуса на перспективата върху Вечността, всички мои тревоги във връзка с живота ми в инвалидната количка станаха тривиални.

Стийв ми даде други свидетелства в Библията за това, че Божиата перспектива е различна от нашата. В Евреи 12:1 получаваме насърчения да понасяме живота си с търпение. 2 Коринтяни 5:1-5 ни напомня, че телата ни са временни обиталища на нашите духове и личности. Филипияни 1:29 казва, че някои са призвани да пострадат за Него, може би дори да преминат през „огнена изпития“, както се изразява авторът на 1 Петрово 4:12,13: „Възлюблени, не се чудете на огнената изпития, която дохожда върху вас, за да ви опита, като че ви се случва нещо чудно; но радвайте се, загдето с това вие имате общение в страданията на Христа, за да се зарадвате премного и когато се яви Неговата слава“. Стийв ме превеждаше през библейските стихове и ми помагаше да поставя болката и страданието си в тази перспектива.

„Страдащите трябва да съсредоточат силите си - обясняваше Стийв в правене на добро и да предадат живота и душите си на Неговите грижи. Всички трябва да постъпваме така, но Библията го подчертава за онези, които преминават през огнени изпитания, да живеят по особен начин за Христа.“

При моите фантазии и дневни сънища се бях стремяла към реалността на минал опит, защото исках да избегна истината на настоящето. Но и настоящето не е истинска

действителност. Един ден ние ще имаме съществуване, което ще бъде окончателно в смисъл на реалност и опит и ние ще можем да разберем тази истина само с вяра. Онова, което виждаме с вяра, е истинската действителност.

Всички се учехме и израствахме чрез последните беседи на Стийв у дома. Дайана продължаваше да живее у нас и се върна в колежа през есента, за да изучава психология. Една от най-добрите „игри“, които бе научила в този курс, бе ролята на човек, който се стреми да опознае по-добре хората при различни ситуации, като се постави на мястото на другите.

Една вечер, след като приключиха библейските ни занимания, всички си разменихме ролите и „влязохме в кожата на другия“ за известно време. Дайана и аз си сменихме местата. Някой ме занесе на канапето, а Дайана седна в инвалидната количка.

„Виждате ли, странно е - забеляза Дайана, като играеше моята роля, - че вие, хората, се плашите от инвалидната количка. Всеки пази дистанция. Сякаш има около количката пространство, което никой не желае да прекоси.“

„Това е интересно - прибавих аз. - Току що си помислих, че хората се чувствуват по-малко неловко, когато седя на диван.“

Обсъдихме същността на инвалидната количка и какво означаваше тя за различните хора. Типичната реакция на непознатите е снизходително отношение към онзи, който е в известен смисъл на по-ниско стъпало. Предполагам, както казах преди, че някои смятат, че ако човек е непълноценен във физическо отношение, това се е отразило и на умствените му способности.

Дайана, Джей и Дик толкова бяха свикнали с количката, че не им правеше впечатление. Дотолкова, че когато излизаха с мен, го смятаха като игра. Те ме бутаха с една ръка или ме тласкаха силно напред и после ходеха наравно с мен. Те правеха това, за да атакуват тъпото провинциално отношение, което имат някои хора към инвалидните колички. Например, количката е широка само 2 фута, но по тротоарите хората отварят проход колкото за цяла лека кола. Тяхната неловкост само утежнява объркването и смущението на човека в количката. А това ги кара да се чувстват мудни и непълноценни.

Често минавачите се пулеха безсмислено, особено когато количката се кара доста бързо (поне според тяхното мнение). Очевидно общото мнение диктува на такъв човек да се гледа като на товар от малоценни антики.

Стари жени идваха често при мен в супермаркета или пък на улицата, цъкаха с език и казваха нещо такова: „О, горкото, милото, смелото момиче...“ Усмивах се вежливо, но често ми се искаше да им изразя истинските си чувства, които обикновено не бяха приятни!

Но аз успявах да се овладеея. Ако другите се сблъскаха с проблема на количката, аз се мъчех да правя всичко възможно, щото да им помогна да се чувствуват свободни. По време на библейските часове молех Дик да ме пренесе на канапето. Като скривахме от погледите количката, тя не плашеше повече посетителите. Седнала там, опънала крака на дивана, аз изглеждах като „нормален“ човек.

Започналото като прост експеримент в практическата психология, стана постоянен навик за мен. Радвах се на факта, че съм една личност от масата по този начин и това ме успокояваше много.

Дайана проведе и друг експеримент в „играта на роли“. Този път аз видях положението си такова, каквото другите го виждаха. Тя седна в количката, а аз - на канапето.

"Джони, бих искала чаша вода"-каза Дайана, преструвайки се на безпомощна.

Заемайки ролята ѝ, аз усетих нещо, което не бях забелязала от количката: стана ми досадно.

„Е-е, гледам сега телевизионната програма. Можеш ли да почакаш до рекламата"? - попитах аз.

„Е, добре" - въздъхна Дайана.

Всички се усмихнаха разбиращо. Аз казах:

„Така ли изглеждам наистина? О, Боже мой! Съжалявам.. . Виждам колко егоистична мога да бъда, ако не го знам. Приятели, отсега нататък ще бъда по-съобразителна."

Прекарването извън инвалидната количка бе по-добре и за самочувствието ми на жена. В количката понякога се чувствах вдървена и неспокойна, а като седях на канапето, се отпусках и успокоявах. Една вечер, докато гледахме телевизия, Дик протегна ръка и я сложи на скута ми. Успях да си сваля каишките от ръката и започнах да го милвам по косата. Разбира се, аз не усещах нищо, но Дик го усети. Той се отпусна и се наслади на нормалното внимание, което едно момиче може да окаже към любимия човек като го помилва с пръсти по косата.

Това бе приятно време на израстване и придобиване на познания. Разваляше го само болестта на Кели. Момиченцето слабееше с всеки изминат ден. Но нейното и моето състояние ставаха по-леко поносими, след като почувствах, че започвам да израствам във вярата и разбирането на библейските истини.

Стийв продължи да идва, понякога няколко пъти в седмицата. Библейското му учение на простите доктринални истини ставаше част от живота ми. Преди възприемах доктрината въобще без да задавам въпроси. Но тя не се превръщаше в нещо реално. Нейната истина не биваше подлагана на изпит. По време на депресията ми в „Грийноукс" бях разгледала и други философски и богословски възгледи. За мен бе вече невъзможно да приемам доктрината без въпроси, но докато питах, отговорите се появяваха начаса. Стийв обясняваше библейската истина по такъв начин, сякаш Господ ми говореше пряко.

За мен навлизането на Стийв в живота ми бе специален отговор на отчаяните ми молитви към Бога, преди да се яви той.

Разисквахме върху Второто идване на Христа. Бях научила, че един ден Исус ще се върне на земята и аз ще придобия съвсем ново тяло. Христос ще ми даде прославлено тяло, което ще прави всичко, което съм правела преди, а дори и повече неща. Някой ден пак ще има усещания! Няма повече да бъда парализирана!

Тази нова перспектива не позволяваше да се отдръпвам във фантастични пътешествия и дневни сънища. Стийв ми помогна да завърша моя цикъл от върхове и низини, що се отнася до духовния ми напредък...

„Мислете за горното - прочете той от Колосяни 3:2, -а не за земното". След като научих, че един ден ще имам обновено тяло, за мен стана лесно да фокусирам желанията си върху небесните, вечните неща. Временните неща ги бях изпуснала; що се отнася до употребата на земното ми тяло, затова бе лесно да приема тази истина. Макар и прикована към инвалидна количка, аз знаех, че един ден ще бъда освободена от нея!

Стийв - казах му аз, - започнах да гледам на количката повече като на инструмент, отколкото на трагедия. Вярвам, че Бог ще ме научи на нещо по този начин!"

Стийв ме въведе в процеса на прилагане Божието Слово в практиката, в процеса, който осъществява Божиите обещания и заповеди. Прочитях по нещо от Библията и казвах съзнателно: „Това е Божията воля". Умствено аз разбирах значението му. В емоционален смисъл трябваше да подложам на изпит тази нова истина, да я докажа чрез волята си. „Да, тази е Божията воля за мен" - прибавях аз.

„Господи, аз Ти се доверявам, за да ме приведеш през всичко това победоносно" - Му напомних аз. Писанието придобиваше личен смисъл. Йов бе страдал, затова той можеше да говори убедително и за моите нужди. Йеремиа също бе страдал и аз се учех от него. Тъй като Павел бе издържал на бой, корабокрушения, затвор и болести, се позовавах на неговите страдания. Започнах да проумявам онова, което Библията наричаше „общение на страданието".

Учех наизуст текстове от Писанието, които имат голямо значение за мен. Разбирането на тези пасажии, които говореха за нуждите ми, помогна да се доверя по-сигурно на Бога с моята воля и живот. Дори когато ме връхлитаха бедствени и унили периоди, можех да разчитам на факта, че „Той знае какво върши", както казваше често татко.

Докато учех Божиите обещания наизуст, научих, че Бог ще ме изведе от тази школа на страданието, но когато Той намери за добре. Апостол Павел писа, че ключът е да се стремим винаги напред. Дори той - в апогея на своя живот и посвещение на Христа - признаваше, че не се е реализирал напълно в духовно отношение.

Вероятно - си мислех аз - моето страдание и обучение ще трае колкото целия ми живот. Ще приключи едва когато ще отида при Христа.

Имах да върша много неща. Ако животът имаше някакво значение, трябваше да науча всичко, което бих могла: не само духовна истина, но и академично разбиране. Трябваше да намеря начин, за да дам някакъв принос за обществото.

Дайана и Джей бяха готови да ме въвлечат отново във всеобщото ежедневие, за да се приобща към външния свят. Срещите с хора и посещенията на различни места бе освежително и стимулиращо за мен. Вече привикнах, когато съм с количката, другите да се пулят в мен. и да се чувствуват неловко. Излизането навън през това лято бе приятно събитие за моите сетива. Затваряна в различни болници в продължение на две години, бях почти забравила всичко, което можеше да се види, чуе и помирише сред природата. Тези опитности наситиха прегладнелите ми сетива. Но в резултат на този сетивен шок аз се уморявах лесно и бях принудена да почивам след тези пътешествия на открито.

Стийв се опитваше да ме насърчи да оделотворявам новото си схващане, т.е. да поставя тази нова истина в практиката. Той ме накара да споделя вярата си - свидетелството за моята християнска опитност - с младежката група при неговата църква. Мисълта, че трябва да говоря пред 15 юноши ме ужасяваше. Тогава естествената ми реакция бе все още свенливост, затова когато дойде времето да говоря, станах нервна. Гледах тези изрядни и самоуверени лица и бях почти вцепенена от страх.

„Аз ... хм ... Аз съм Джонии Ериксън ... и... хм ..."

Умът ми блокира. Какво трябва да кажа? Младежите бяха вежливи и не ме прекъснаха с кикотене и подигравки.

„Аз ... аз ... хм ... искам да ви кажа... хм ... какво значи Христос за мен... хм... виждате ли... Той е много... хм ... реален за мен ... Аз... хм ... имах... хм ... доста беди... хм... но аз... аз искам да кажа, че... Той бе верен... и хм... се надявам, че Го познавате, както и аз."

Гърлото ми пресъхна, лицето ми пламна и не можех да измисля как да продължа, затова просто забих поглед в земята и млъкнах.

След една неловка и ужасяваща пауза Стийв събра накъсаните ми мисли. Аз бях облекчена и впечатлена, че той можа да спаси ситуацията.

По-късно заявих твърдо: „Докато съм жива, не искам да правя това!"

„Глупости - отрязва ме Стийв. - Просто ти липсва рутина. Самият аз бях същият отначало, когато един приятел ме помоли да дам свидетелството си на едно евангелизаторско събрание на улицата."

„Айде, бе!"

„Заеквах през цялото време. Струваше ми се, че езикът ми се е подул."

„Но аз нямам твоята дарба на говорител... твоето самообладание... Просто не мога..."

„Трябва да се запишеш в колежа - каза той, като ме тупна добронамерено по коляното. - Можеш да посещаваш лекциите с твоята количка в Мерилендския университет. Там имат доста инвалиди. Не трябва да се тревожиш!"

„Хм-м... Може би си прав."

Той се ухили и кимна с глава.

„Добре - отстъпих аз. - Ако Джей и Дайана ми помагат, ще постъпя тази есен в колежа."

През септември започнах да посещавам някои лекции в университета. Джей или Дайана ходеха с мен и правеха записки заради мен. Записах се за: „Устно изпълнение", "Дикция на гласа" и „Публично говорене". Моите речи се отнасяха до неща, които познавах добре и можех лесно да обсъждам. Например, за: инвалиди, приемане на инвалидната количка и християнския ми опит.

Постепенно придобих увереност, особено след като видях, че хората се интересуваха от това, което казвах. Прониквайки навътре в себе си, аз почувствах, че Бог ме подготвяше, че някак си, един ден, ще мога да използвам онова, което учех.

По същото време почнах да разбирам духовната истина по един разностранен начин. Това ново разбиране ми даде победа над миналите грехове, изкушения и депресия. Бог ми бе дал средството да контролирам греховната си природа, когато разбрах важността на Неговата реалност и своето настояще.

Фантасмагориите свършиха. Завинаги! Когато Бог ме изпълни всецяло, нямах нужда да възкресявам спомени от миналото. Бях дошла до състояние, когато тялото ми нямаше вече нужда от онези усещания, които някога ми се струваха толкова важни. Бог ме бе извел извън нуждата от усещане и докосвания. Но Той допускаше понякога, когато бе възможно, да се радвам на такива неща, като усещането на яката на полото от кашмирска вълна на бузата ми; прегръдката на човека, когото обичам; успокояващото движение на люлеещия се стол: усещанията, които имах всеки път, когато излизах навън - вятър, слънце, дори дъждовните капки по лицето ми. И аз бях благодарна за всичко, което Бог ми даваше.

ДЕСЕТ

През февруари 1970 г. моята племенница Кели почина от тумор в мозъка, който предизвикваше у нея непрекъснатата болка в продължение на година. Нейната смърт подчерта пред мен важността на всяка една душа поотделно.

Току-що бях почнала да навлизам в положителни опитности на духовен живот, затова напредъкът във вярата, който проявяваше Кели, макар да бе само на 5 години, ми бе от помощ и за насърчение, като виждах реалността на Божията любов и сила, действащи в крехкото й същество. Нейната трагедия ни сплоти още повече като семейство и ни приближи при Господа.

Всички бяхме възприели неизбежността на смъртта на Кели и имахме мир в сърцата си. Но това не означаваше, че нейната загуба не отекна тъжно в нас или че не сме задавали въпроса: „Защо, Боже?"

Майката на Кели, сестра ми Линда, страдаше най-много. Скоро след като Кели заболя, съпругът на Линда си отиде и се разведе с нея. Той я остави с двама сина и Кели, която вървеше към смъртта. Линда преживяваше всичко много тежко, сякаш целият свят се срутваше върху нея.

Чрез смъртта на Кели и моята парализа аз научих, че човек изпада в объркване и нещастие, когато се опитва да разгадае Божиите цели с човешкия си ум. Защо, Боже? Защо почина Кели? Защо съм парализирана? Защо другите са живи и здрави? Нямах никаква друга причина, освен глобалната цел на Бога!

Не винаги сме отговорни за обстоятелствата, в които попадаме. Но ние сме отговорни за начина, по който откликваме. Може да се предадем чрез депресия и самоубийствено отчаяние. Или пък можем да търсим Един суверенен Бог. Който държи всичко под Своя контрол. Който може да употреби събитията за наше окончателно добро, като ни преобразява в образа на Христа (2 Коринтяни 3:18).

Бог програмираше обстоятелствата. Той си служеше с тях, за да докаже Себе Си и моята важност към Него. Не всеки има тази привилегия. Почувствувах, че има малко хора, за които Бог се грижи по един такъв специален начин, като им поверява опитността, която имам аз. Това разбиране ме отпусна и успокои, защото разчитах вече на Неговата любов и упражнявах нов начин на упование. Аз разбрах, че моето страдание не е трагедия, а дар от Бога, който Той използва, за да ми помогне да постигна подобие на Христа - нещо, което цели окончателното ми удовлетворение, щастие и дори радост.

Стийв сравни живота ми по време на едно от библейските ни занимания с опитността на апостол Павел: „А желая да знаете, братя, че това, което ме сполетя, спомогна повече за преуспяване на благовестието" (Филипяни 1:12).

Една вечер размишлявах върху това становище, когато Стийв прекоси стаята и разбърка огъня в камината. Той ми напомни:

"Джони, онова, което става с теб, ще послужи за преуспяване на Божието дело! Павел бе във вериги; ти имаш инвалидна количка. Ти можеш да се радваш на страданието, защото Бог ти е позволил да страдаш заради Него!"

Стийв седна, като изпружи тялото си в стола пред камината. После почна да прелиства своята Библия:

„Защото относно Христа -- прочете той - вам е дадено не само да вярвате в Него, но и да страдате за Него" (Филипяни 1:29).

Развълнувах се, като помислих, че случилото се с мен наистина „спомогна повече за преуспяване на благовестието". Започнах да споделям своята вяра с повече хора в положителния смисъл и видях, че Божието Слово не може да бъде вързано и оковано, дори аз да бях (2 Тимотей 2:10).

И така, при всеки следващ проблем, който възникваше, аз разбирах, че той е с особен контекст. Просто уповах на Бога. Постоянно си напомнях, че всички неща ставаха в живота ми според формулата на Андрю Мърси: по назначение от Бога, с Неговото пазителство, под Неговото обучение, за Неговото време. Освен това, аз имах Неговото обещание, че Той няма да струпа върху мен повече, отколкото бих понесла.

Започвайки да виждам, че обстоятелствата са определени от Бога, аз открих, че истината може да бъде научена само като се прилага в практиката.

В Първо Солунци аз прочетох: „За всичко благодарете, защото това е Божията воля за вас в Христа Исуса" (5:18). Но понякога не ми се щеше да благодаря. Емоционално бях настроена отрицателно за това. Въпреки това обаче, можех да отправям благодарност с волята си, когато чувствата ми се противопоставяха.

„В крайна сметка - казах един ден пред Стийв - в продължение на две години се събуждах всяка сутрин в болница. Ако нямам друга причина, освен тази, то мога поне да благодаря, че не съм повече там.“

Затова придобих навика да отдавам благодарност дори когато не се чувствавам склонна за това. След известно време се случи нещо любопитно. Започнах да се чувствам благодарна!

„Твоята парализа може да послужи дори за благословение“ - забеляза Стийв по време на едно от общите ни прекарвания. „Благословение ли?“ „Разбира се.“

„Не знам такова нещо - признах аз, - изминах толкова труден път, докато приема моята злополука като нещо, което Бог е допуснал за окончателно добруване. Но не мисля, че е действително благословение ...“

През следващите седмици аз четох повече неща по темата за Божието владичество. Тази доктрина бе наистина окуражителна. Когато светлината ѝ обгърна моя интелект и разсъдък, тя освети и духа и характера ми. Аз се почувствах сигурна и в безопасност. Бог имаше контрол над всичко в моя живот.

Същата пролет Стийв и родителите му отидоха на семинар, където обяснили стойността на човешкото „аз“ от библейска гледна точка. Стийв сподели това становище с мен един следобед, когато намина при мен с няколко книги, които трябваше да прочета.

„Джони, вече трябва да знаеш цената, която Бог ти е поставил“ - каза той, като тропна книгите на масата.

"Да, струва ми се... Но защо?"

„Ами, защото мисля, че все още се придържаш към представата си за твоето „аз“.“

„Да се придържам към представата си за моето „аз“ ли? Какво искаш да кажеш?"

„Винаги се принизяваш и заемаш една такава... дефанзивна позиция“ - отвърна той.

Разбира се, Стийв бе прав. Все още гледах на здравите, действени хора. Те бяха според мен привлекателни и се наслаждаваха на живота. Всеки един от тях ме превъзхождаше. Губех състезанието, дори когато се сравнявах с манекен!...

„Същото може да се случи с всеки от нас, ако оставим обществото да решава колко струваме - обясни Стийв, като седна върху стола зад пианото. - Винаги губим, когато се преценяваме според идеите или стандартите на останалите. А пък има толкова стандарти, колкото са хората. Един жокей ще те прецени по твоите атлетически способности; студентът - по ума ти; приятелят ти - по погледите, които му хвърляш. Изгубена битка е, ако се вслушваме във всеки - прибави той, като чукна минорен акорд, за да подчертае думите си. - Трябва да забравим какво казват или мислят хората и да признаем, че Божията оценка е единствено меродавна.“

Това е вярно. Бог знаеше, че имам ръце и крака, които не могат да работят. Той знаеше как изглеждам. А всъщност нищо нямаше значение. Онова, което имаше смисъл, е че аз бях Негово творение, създадено по Неговия образ. И Той не се е изчерпал с мен (Ефесяни 2:10).

През следващите дни аз благодарих на Бога за „себе си“ - онова, което бях в смисъла на ум, дух, личност и дори тяло. Благодарих Му за начина, по който изглеждах и за онова, което можех и не можех да върша. Постъпвайки така, усетих, че доктрината за Неговото владичество ми помогна всичко да си дойде на мястото, като при картина за нареждане.

Така аз не само видях цел в живота си, но подобно на айсберга - 10% над и 90% под водната повърхност - разбрах, че имам потенциални сили. Колко въодушевяваща

бе мисълта, че у мен има нова сфера на личността и живота ми, която предстои да бъде развита!

„Джони, научих това схващане от една илюстрация, използвана от Бил Готхард (Институт по основни конфликти в младежката възраст). Той казва, че животът на всеки един е като картина, която Бог рисува. Често ние разпъваме триножника, грабваме четката и искаме сами да направим нещо. Но щом постъпим така, постигаме само едно лошо копие на шедьовъра, който Той е запланувал за живота ни."

После Стийв прибави: "Джони, твоето тяло в количката е само рамката на твоя портрет, който Бог е нарисувал. Ти знаеш, че хората не отиват в картинна галерия, за да се възхищават на рамките. Те съсредоточават погледа си върху качеството и характера на картината."

Това имаше смисъл. Така аз можех да се отпусна и да спра да се безпокоя за външността си. Бог ме „рисуваше" по един съвършен начин, така щото Христовият характер се въплъщаваше в мен. Това даде съвсем нова перспектива на количката. Преди тя беше за мен ужасно бреме, цяло изпитание. А сега, след като видях, че Бог действа в живота ми, тя се превърна просто в едно средство. Едва сега можах да я видя като благословение.

За пръв път в живота ми на парализиран човек стана възможно инвалидната ми количка да послужи като инструмент на радост.

ЕДИНАДЕСЕТ

При това ново разбиране и по-положителна представа за собственото „аз" дойде и грижата за външния ми вид. Джей и Дайана ми помагаша да си направя косата и намазваха лицето ми с крем. Научихме се как да си купуваме дрехи, които ми подхождат най-добре. Например Джей установи, че ако ми купува панталоните с 3 инча по-дълги, те ще ми стоят по-добре и няма да се събират над глезените, когато седях в количката.

Намирах се в онази точка от живота си, когато действително бях доволна от положението си. Бях започнала да благодаря на Бога с волята си. Вече можех да правя това и с чувствата си. Инвалидната ми количка бе утешителен факт в живота ми.

През лятото на 1970 г. Дайана, Джей, Шери Пендърграс (едно 13-годишно съседско момиче) и аз ходихме до Филадельфия, за да присъствуваме на семинара на Готхард, който Стийв ни препоръча горещо. По-нататъшните ни събирания ми помогнаха да изкристализирам своето мислене за всичко, което ми се бе случило. Едно от семинарните ни занимания имаше за тема „Източници на раздразнението" и аз научих, че Бог допуска някои обстоятелства да навлизат в живота ни, както пилата изтрива грубите ръбчета, за да бъдем шлифовани до състоянието на скъпоценни камъни.

„Раздразнението идва чрез обстоятелствата и хората-ни напомни Дайана след едно от заниманията ни. - Ето защо е важно не само да се издържи, но и да се откликва с благочестиво отношение."

"Да - отвърнах тихо аз, - признавам, че наистина бавно достигнах до тази истина. За мен не е достатъчно да се примиря с всичко, което Бог допуска в живота ми чрез страданието. Аз трябва и да използвам състоянието си за Негова прослава, за да направя съществуването си повече христово подобно."

„Това няма да бъде лесно" - отбеляза Джей.

"Да се откликва с благочестиво отношение! - прибави Шери. - Ето какво каза той. Но наистина това не е лека работа!"

„Е, нека опитаме - предложи Дайана. - Когато ни нападнат източниците на раздразнение, нека не им се поддаваме; Нека не позволяваме на Сатана да издържи победа над нашите емоции и чувства.“

По време на следващото междучасие ми се стори, че Бог ми дава чудесна възможност да изпитам този принцип относно източниците на раздразнение. Тъй като съм прикована към инвалидна количка, трябва да пия големи количества течности, за да карам бъбреците ми да функционират правилно и да изхвърлят отпадъците на тялото ми. Затова имам катетър, свързан с една торбичка, в която се събира урината и трябва периодически да бъде изхвърляна. Този ден Шери трябваше да се погрижи за мен, но когато освободи торбичката, тя забрави да я притегне към тръбичката. Скоро след това един мъж, който седеше пред нас, погледна надолу и после се обърна към мен.

„Госпожице, мисля, че нещо не е наред“ - каза той.

„О, Боже!“ - погледнах надолу и видях една локвичка да се стича по пътеката. Изчервих се от смущение и едно вътрешно болезнено чувство. У мен почна да се надига раздразнение, то премина в негодувание към Шери, към целия режим, предизвикан от инвалидната ми количка, към много неща. После си спомних за урока, който току-що бях научила. Оказа се, че в този унизителен за мен инцидент всички видяхме обективен урок, който доказва, че сме научили една практическа истина.

Останалите семинарни теми също се отразиха трайно върху моя живот. Аз видях в нова светлина ролята на семейството ми в моя живот.

Фактът, че съм неомъжена и инвалид, ме кара да осъзнавам по особен начин зависимостта си от моите близки. Но принципите са еднакви за всички. Не е грешка, че животът и опитностите ни са такива, каквито са. Това се отнася и до нашите братя, сестри и родители. Те също са част от Божиите планове и цел.

Това се доказва в моя живот. Всяка една от сестрите ми е мила към мен, но те са различни помежду си, с различни способности, изяви и личности.

„Ако не мога да се науча да обичам всяка една от сестрите си само за нея, как бих могла да се надявам да обикна всеки човек с неговите особености?“ - споделях аз с приятелките си.

„Това е твърде логично“ - каза Дайана.

„Ъ-ха“ - съгласи се и Джей.

"Джей - казах бавно аз - едва сега почнах да разбирам колко малко съм ви обичала и оценявала с Кети и Линда. Приемала съм вашата любов за нещо дадено. Вие се грижите за приятелите ми, готвите, чистите и никога не се оплаквате. Съжалявам, че съм била толкова дебелоока. Може би трябва да карам приятелите си да почистват след себе си, когато ме посещават, например, да слагат мръсните чинии и чаши в мивката след нашите закуски."

Джей се усмихна и ме притисна до себе си. Бях докоснала една чувствителна струна и тя оцени това.

„Била съм наистина донякъде безчувствена спрямо Кети и Бутч след тяхната женитба. Е, искам да кажа това, че тя е учителка и ми се струва, че не знам достатъчно за нейната работа и проблеми, за да й съчувствувам. Ще положи усилие да се променя. А вие ще се молите ли за мен, приятели?“

„Разбира се, Джони. Трябва да се молим за проблемите на другите. Всички имаме нужда от промяна“ - каза Шери.

Най-проникновеното впечатление от заниманията ми на този семинар бе изводът, че стабилните взаимоотношения трябва да се изработват. Обещах на Господа (и на себе си) да бъда изобщо по-внимателна към семейството си и повече загрижена за техните нужди. Стана ми ясно, че всичко, което се случваше със семейството ми, бе в известен смисъл за доказателство, че действията ми се съгласуват с останалите хора в

света. У дома бе по-трудно да бъде реална и последователна в постъпките си, но ако успееш да постигна това, то означаваше, че ще го постигна навсякъде!

Изработването на отношения чрез любов е онзи стандарт, посредством който Бог измерва успеха на нашите взаимоотношения. Принципът е един и същ - дали говорим за съпругески отношения, за съквартирантски отношения, за отношения между родители и деца или други отношения, сред които ни е поставил Бог.

Преди - поради моята злополука и специфична инвалидност - моят свят се въртеше все около мен. Аз се радвах на вниманието и всичко, което хората вършеха за мен. Но сега видях егоистичността на моето положение и се опитах съзнателно да се променя, за да накарам своя свят да се върти около другите.

Постъпвайки така, аз се научих на истината, че моите приятели и семейство не са нещо дадено и не трябва винаги да очаквам от тях да правят нещо за мен, а действително да оценявам онова, което вършат за мен, жертвувайки по този начин много от себе си. В резултат на този съзнателен опит да бъде последователна във всички свои взаимоотношения, особено що се отнася за семейството ми, приятелите ми, които идваха да ме посетят, видяха, че аз съм една и съща Джони Ериксън към всички.

Един приятел ми каза веднъж:

„Знаеш ли, мисля, че не трябва да ти пука какво ще казват другите за теб. Просто бъди самостоятелна.“

Аз се противопоставих:

„В никакъв случай! Това е все едно да си присвоим свободата да съгрешаваме. Познаваме такива младежи, които са благочестиви в неделя, но през останалата част от седмицата живеят като дявола. Това е все едно да се каже:

„Не ме е еня за семейството ми, дали да им покажа или да не им покажа любов и търпение. Те не го заслужават...“

Мисля, че ако Христос трябваше да стане реален в живота ми, що се отнася до отношението ми към другите. Той трябва да се изяви най-напред в отношението ми към моето семейство." Наблюдавах как Бог постоянно „изработва спасението ми". Той ми помогна да се справя с моето минало, за което ми бе простил чрез смъртта и възкресението на Христа. Видях ефикасната Му работа и в моето настояще. Макар и изпълнена с предчувствия, аз знаех, че Бог действа в живота ми, за да ме спаси не само от миналото наказание на греха, но и от настоящата му власт. И накрая, аз разбрах, че Неговият Дух е ангажиран с мен, опитвайки се да създаде у мен христоводен характер. Затова можех да му се доверя за бъдещето и пълния израз на Неговото изкупление, което бих могла да получа в живота, който ми предстоеше.

Моето изкуство още нямаше определено място в живота ми през този период от моето израстване. Макар че често си отпочивах, като рисувах или мацах по готови вече неща, изкуството не подходеше никак си на общата схема на нещата. То бе все още само едно леко удоволствие, което ме разнообразяваше, както и интересът ми към музиката.

През лятото на 1970 се запознах с Дик Ролфс и братята Чък и Крейг Гериът. След като се опознахме по-отблизо по време на библейските часове на Стийв, Дики, Дик, Крейг, Дайана и аз оформихме вокален състав. Често домът ни се пълнеше с музика и хора. Бас-китарата на Крейг отекваше в катедралните сводове на нашата всекидневна и музиката ставаше толкова силна, щото се налагаше да отваряме прозорците. Много пъти мама и тато сядяха на стъпалата в края на стаята, пеейки и пляскайки с ръце заедно с нас често и до среднощ, когато вече гласовете ни бяха пресипнали. Бяхме доста добри - толкова добри, че можехме да пеем за „Млад живот" и „Младежи за Христа", за всички техни клубове, църкви и други подразделения.

Долу-горе по същото време ме поканиха да работя като съветничка в клуба на „Млад живот“ в околностите на Рандалстаун. Съгласих се и почнах да споделям с юношите от гимназията вълнението и ентузиазма от чудесните дела, които Бог извършваше във и чрез живота ми. Духовните поуки и преценки, които бях научила, имаха значение за всеки християнин и аз копнеех всеки един от тези неспокойни, сияйни и крехки юноши да научи уроците, които Бог ми бе преподавал, без да е необходимо те да преминават през моето страдание.

Разбирах техния живот и опитности. Само преди няколко години и аз бях така неспокойна, несигурна, търсеца. Можех да се изравня с тях в много сфери, но ги разбирах и от перспективата на собствената ми „инвалидност“, свенливост, тромавост, липса на симпатии, стяги по кривите зъби, разведени родители и много други подобни фактори.

„Божие Слово е вярно - казах на една група момичета. - Знам, че е вярно, защото съм го изпитала. Аз се уверих в неговата истинност.“

Те ме слушаха внимателно, докато споделях емоционалните си неудачи и духовните си успехи. Много от тях идваха на библейските занимания, които провеждахме в ранчото в Сайксвил. За да разчупим леда, измисляхме какви ли не смешории за момичетата, които идваха, като се почне от обичайните вечери с маски и се стигне до всички весели игри, които целяха да приобщат момичетата не само за удоволствията, но и за духовните уроци, които следваха по-късно.

Същото лято Джей и аз заминахме за лагера на „Млад живот“ в Колорадо в качеството си на съветнички. Лагерът, носещ названието „Гранично ранчо“ се помещаваше в централните Скалисти планини. Прекарването ни там бе вълнуващо. За мен това бе първото ми връщане при прохладния планински въздух след злополуката. Греех се на слънцето и се наслаждавах на красотите на Скалистите планини, облъхната от ветрец, напоен с дъх на борове. Разбира се, аз не можех да участвувам в пътешествията из околността, в ездата, в надбягванията и катеренето по склоновете и затова ми съчувстваха всички юноши. Но щом виждаха, че не се чувствавам нещастна и просто ми стигаше да ги гледам, те се отпускаха в своите лудории.

Веднъж едно момиче ме попита:

„Не ти ли се иска да правиш тези неща с нас?“

„Е, не съвсем ... Просто съм щастлива, че съм навън - сред природата, сътворена от Бога, където мога да размишлявам за Неговата благодат и величие и да се моля. Това, че не мога да бъда с вас, момичета, не ме разстройва. В края на краищата и другите съветнички не могат да ви уйдисват във всичко, нали?“

Постепенно момичетата свикнаха с мен и моята количка и се мъчеха да ме включват, доколкото бе възможно, в своята дейност. И макар да знаеха, че не мога да ги проверявам след часа на лягане, те не се възползуваха от това, че съм инвалид, а се отнасяха към мен като към нормално същество.

При общенията, излетите и библейските занимания на клуба ние призовавахме момичетата да живеят за Христа. Помагахме им също да разберат какво е необходимо, за да израснат духовно - да принесат дарбите и способностите си, дадени от Бога, в служение на Христа и Неговото царство.

Едно момиче, например, се стремеше да ми помага. Деби (която по-късно се омъжи за Чък Гериът) и стана физиотерапевт. Не смятам, че съм посяла тази идея в главата ѝ, но я снабдих с опита, който ѝ бе необходим и важен за нея, за да използва таланта си в помощ на някого.

Към края на лятото направихме изпращане на Стийв. Това бе време на смесени чувства. Бях щастлива, че той отива в библейски колеж, но изпитвах тъга, че духовното ни общуване ще свърши.

„Няма да свърши - успокояваше ме Стийв. - Слушай, четох някъде, че „от Бога не умира нищо, когато Божият човек умре“. Можеш да изразиш това с думите, че „никой не е незаменим“. Бог не си отива, когато Неговите чада се преместват. Джони, съсредоточи се на Христа, не на мен.“

„Но, Стийв, аз съм научила толкова неща от теб само за една година! Ти ме запозна с апостол Павел и големите християнски писатели. Аз се вълнувам за теб. Ще се моля за следването ти в Колумбийския библейски колеж, но ти ще ми липсваш! Бог те употреби, за да обърнеш напълно живота ми. Израснах през изтеклата година в пълна зависимост от теб, като мой духовен ръководител.“

„Чуй, Джони! Това не е вярно. Бог наистина ме употреби, но действителният ти Наставник бе Свитият Дух. Дръж се за Христа! Продължавай да наизустяваш пасажи от Словото! Бог е верен, Джони!“

Стийв замина за колежа и въпреки неговите успокоителни писма, които бяха много, той ми липсваше. Но той бе прав, че аз трябва да раста и се уча, като търся от Святия Дух ръководство и разбиране.

ДВНАДЕСЕТ

През тази есен на 1970 животът ми започна да приема интересни измерения. След като Стийв и други приятели влязоха в колежа, а някои се ожениха, разбрах още веднъж, че нямам перспектива за брак. Почнах да гледам реалистично на схващането, че Божият план за мен е да остана неомъжена. Разочаровах се, като четях християнски книги на тази тема, защото повечето от тях приемаха, че самотната жена трябва един ден да се приготви да стане семейна. Много малко даваха реалистичен, практически съвет, който би бил полезен за жена, обречена на самотата като пожизнена реалност.

Все още имах дълбоко вкоренени и високо емоционални резерви спрямо Дик. Мислех, че постъпвам правилно. Нямах право да се омъжвам, освен ако Бог не обърне това право като специална благодат. А това изглеждаше далечна и твърде невероятна работа.

Затова се опитах да приема своята роля на самотница без огорчение и лоши чувства.

Често пеех или пък бивах шаферка по сватби на мои приятели, дори улавях няколко пъти венчалния букет. Тези случаи предизвикваха отдавна забравени чувства.

Струва ми се, че дълбоко в себе си желяех да се появи онзи мъж, който... който би приел моята инвалидност, моята количка. Господи, Ти знаеш, че аз съм приела сегашното си състояние, но винаги ще се питам дали си поставил в плана Си един мъж и за мен...

Много от приятелите ми бяха вече женени и често ми беше трудно да общувам с тях. Интересите им бяха различни. Умът им бе ангажиран в изграждане на дом и семейство. Те се занимаваха твърде много със собствения си живот, който бе взел нова посока, за да се връщат към интересите, които бяха някога общи за нас. Вече бях достатъчно зряла, за да приема това като естествено развитие в приятелските ни отношения, затова не се огорчавах или сърдех. Но в същност бях изолирана, самотна.

Чудех се дали Бог ще доведе някога в живота ми мъж, който би бил способен да ме обикне каквато съм и да прояви желание да прекара живота си с мен... Бих ли била щастлива, ако остана сама? Не съм ли изтърпяла достатъчно много? Защо Бог ме изпитва още и допуска да бъда толкова самотна в живота си?

Тези въпроси подхранваха моята емоционална несигурност, докато самотата ме завладяваше.

„Боже - молах се аз, - моля Те, доведи ми някого, за да хвърли мост над празнотата в живота ми!"

Защо? Не ти ли стига Моята благодат?

Знаех, че настоявам за свои желания, а не търся Божията воля. Но в крайна сметка нали Исус бе казал: „И каквото и да поискате в Мое име, ще го сторя, за да се прослави Отец в Сина"? /Йоан 14:13/

Скоро след това на едно от събранията на ръководителите на „Млад живот" се запознах с Доналд Бертоли, приятел на Дик.

„Дон е от покрайнините на града - Пимлико - и работи с деца от улицата - каза ръководителят на събранието, като представяше Дон. - Нашата презвитерианска църква организира тази дейност, за да помага на бедните деца от малцинствата."

Доналд бе красив, як мъжага от асироиталиански произход, с големи, тъмнокафяви очи. Бе като навита пружина - пълен с енергия и сила. Макар да бе по-възрастен от повечето от нас - той бе 27-годишен, а аз, например, бях на 21 години, - той показваше задоволство, че общува с нас.

Когато почваше да говори, често отправяше въпрос. В гласа му имаше гръмки тонове и грубост, които издаваха уличната му среда. Той не се доверяваше на повърхностни отговори и настояваше да се стигне до сърцевината на истината. Гласът му обаче биваше и колеблив, някак си свенлив, сякаш понякога се страхуваше да сподели вътрешните си мисли открито.

Когато задаваше въпрос, той спираше, за да се размисли по него. Концентрираше се много в онова, което бе казано, но не допускаше да бъде лесно убеден или разубеден.

Когато някой настояваше: „Но точно така стоят нещата", Доналд го прекъсваше: „Това е увъртане! Нищо не трябва да бъде правилно, защото винаги досега е било така!"

Впечатли ме не само хубавият му вид и интелигентност, но и зрялото му християнско свидетелство и силен характер.

Доналд дойде при мен след събранието и побъбрихме малко. В тези кратки мигове аз разбрах, че имаме страшно много общи неща. Той говореше за интересите си: атлетика, Бог и християнско служение.

„Джони, нека поговорим повече. Мога ли да те видя пак?"

„Разбира се... Ела, когато поискаш."

Това бе стандартна покана, Бях я отправяла към много други хора, които искаха да говорят с мен, затова не очаквах, че ще цъфне пръв още на следната утрин. Но стана точно така...

„Дойде един младеж да те види. Не знам кой е, но изглежда добре!" - каза Джей шепнешком, като ме будеше.

„Кой? Колко е часът?" - прозях се аз.

"Девет. Казвал се Дон."

„Каж ми, че ще го посрещна след малко. Дай ми само минутка да се събудя."

Бях голяма сънливка и се будех обикновено по това време.

Джей влезе в другата стая и побъбри вежливо с него няколко минути, после му се извини, че ще ми помогне да стана, да се облека и приготвя за новия ден.

„Добро утро!" - казах бодро половин час по-късно, когато Джей ме закара с количката в съседната стая.

„Здравей!" - каза Доналд. Той скочи от стола и тръгна към мен. - „Надявам се, че не те безпокоя... Но ти ме покани, нали?"

„Разбира се, че те поканих! Денят ми обикновено започва по това време, затова изобщо не си ме обезпокоил."

Доналд започна да говори. Когато спря да си поеме дъх, бе станало вече обед. Не бях закусвала и бях гладна, но той не даваше да се разбере, че ще свърши посещението си.

"Доналд, би ли желал да останеш за обяд?" - попитах го аз.

„О, разбира се, на драго сърце... Стига да не ви безпокоя."

Джей приготви обяда и слушаше, докато говорехме. Всъщност и аз повечето слушах. Научих много неща за Доналд, за семейството му, как Бог го е срещнал, всичко за работата му сред черните малчугани в Пимлико и неговите идеи за християнското служение.

"Доналд, би ли желал да останеш за вечеря?" - попита Джей по-късно.

„О, на драго сърце... Стига да не ви безпокоя."

Говорихме и по време на вечерята. Накрая Доналд стана да си върви.

„Мога ли да дойда пак да те видя?" - попита той.

„Хм-м... Добре - подвоумих се малко, като се опасявах да не цъфне на вратата и на другата сутрин. - Но утре имам лекции в колежа."

„Тогава да дойда да те взема."

„О, недей, Доналд. Благодаря ти, но Джей ме води обикновено. Тя познава режима и нуждите ми."

„Е, хубаво... Наистина това бе приятно посещение. Нека пак уредим среща."

„Да, бих искала."

На други ден той ни изчака пред колежа и прекара с нас остатъка от деня. Отначало бях малко смутена от неговото като че ли безцеремонно поведение. Но от третия ден, когато Дон дойде пак в ранчото, бях почнала да го харесвам.

На следващото събиране на ръководството на „Млад живот" той присъствуваше пак - усмихнат, красив и представителен. Тази вечер навлязохме с Дайана в приятелска, но доста разгорещена дискусия за богословски дреболии и доста от младежите се присъединиха към нас. Доналд обаче като че ли се отдръпна. Това бе необичайно за него, като се има предвид, че на събирането присъстваха и неколцина нови християни. Бях сигурна, че ще вземе думата и ще сложи край на тази бъркотия, която бяхме предизвикали с Дайана чрез нашия дебат.

Накрая всичко приключи. Доналд стана и ми каза само: „Джони, преди да си легнеш тази нощ, намери 2 Тимотей 2:14 и го прочети. Мисля, че това ще заговори на сърцето ти."

После си отиде.

Развълнувана, аз потърсих Библията си. „Ама, че работа! Защо не ми каза по-рано за този стих?" - си казах аз, мислейки, че това е стихът, който ще ми помогне да убедя Дайана в правотата си. Някой намери стиха и ми го прочете: „Това им напомняй и заръчвай им пред Господа, да не влизат в препирни за дребнавости, което никак не ползува, а е за развращаване на слушателите."

Бях поразена от въздействието на тази истина. Убедих се, че бяхме спорили за такава дреболия през цялата вечер. Но повече от всичко ме заболя за моята духовна незрелост.

Същевременно пред мен изпъкна ясно и другата страна на монетата. Впечатли ме зрелостта, чувствителността и мъдростта на Доналд. Видях в негово лице мъж с авторитет и той ми стана още по-приятен. През следващите няколко дни си мислех често за него.

На следващото ни събиране се поздравихме взаимно и незабавно показахме колко много значим един да ДРУГ.

„Джони, преди да стана християнин, съм живял сред хора, където човек за човека е звяр и всеки живее сам за себе си. Вече няколко години се движа в

християнски кръгове. Но смешно е, може би, че не съм изпитал още някой да прояви обич към мен... Знаеш ли, ти ме привличаш..."

„Аз също те харесвам, Доналд. Преди теб никой не е идвал и не е започвал дружба с мен толкова непосредствено. Обикновено хората се смущават от инвалидната ми количка. Нужно им е време, за да преодолеят пречката на моята злополука. Когато се опознаем, те забравят количката. А с теб е нещо друго... Сякаш ти не виждаш количката ми..."

„Джони, не знам... Мисля, че това е от произхода ми, но не мога да крия чувствата и мислите си. Не бих се опитал да се скрия зад някакъв дипломатичен разговор или лицемерни думи. Никога няма да те метна" - ми каза той.

„Радвам се, че не го усукваш. Хубаво е, че има един човек, който не се плаши да изрази какво мисли" - отвърнах аз.

В следващите няколко седмици и месеци се срещахме доста често. Преди да свърши лятото, Доналд ме заведе в Оушън Сити. Той стоеше до инвалидната ми количка на дъсчената пътека на плажа и двамата вдишвахме свежия, солен океански въздух, а около нас пицяха чайките и вълните се удържаха о брега.

Изплуваха стари спомени: усещането на пясък между пръстите на краката ми и опияняващата влага на приборя, който грабва тялото ми. Въздишах и седях в количката си, готова да наблюдавам как Дон плува за моя наслада.

Внезапно, сякаш усети настроението ми, той бутна количката в пясъка. Колелата потънаха, но той бе доста силен и буквално започна да прави бразди към мокрия пясък близо до водата. Тук пясъкът бе добре утъпкан и придвижването бе по-лесно.

Доналд обаче не спря! Той напредваше с чаровна неумолимост, додето влязох във водата чак до краката.

„Доналд! Какво правиш?" - изпищях аз. Инвалидната ми количка бе цялата във вълните на приборя. Бях шокирана и същевременно замаяна от внезапното вълнение.

Хората на плажа се пулеха пред тази комична гледка, без да знаят дали трябва да се намесят и да спрат този „луд човек", който „се опитваше да удави бедното недъгаво момиче". Моят смях и очевидното ми удоволствие обаче ги успокоиха и те се върнаха към предишните си занимания.

Доналд ме взе на ръце и ме отнесе към разбиващите се гребени на вълните. Не можех да усетя това удоволствие, но знаех, че сърцето ми подскача лудо.

След тази случка в Оушън Сити вече хвърчах във въздуха. Доналд направи така, че да се чувствавам „нормална" за първи път след злополуката ми. Инвалидната количка не бе предмет, който му пречеше; нямаше у него съжаление или безпокойство и неловка несигурност. Той се отнесе към мен така, както би постъпил спрямо всяка жена, която му харесваше. Той бе силен, но винаги внимателен, пораждайки у мен чувство за безопасност. Разбрах, че няма да позволи да ми се случи нищо.

Доналд ме караше да се чувствавам привлекателна, женствена. За първи път след злополуката се почувствувах като жена, която прави впечатление и някой вижда в нея качествата на красота и привлекателност.

С промяната на сезона Доналд ме вземаше на пикници и екскурзии из природата. Той буташе количката по пътя, докдето бе възможно, а там, където пътеката се стесняваше, той просто сгъваше количката, вдигаше ме на ръце и ме пренасяше на върха на хълма. Там той разстилаше одеяло на земята и ние обядвахме, като се любувахме на пейзажните красоти.

Разговаряхме с часове, като споделяхме мисли за Божието Слово и онова, което всеки един от нас бе научил от индивидуалния си християнски опит. Това бяха романтични, щастливи, духовни прекарвания. И всяко едно ни приближаваше един до друг.

Започнах да се безпокоя поради нарастващото и задълбочаващо се чувство на обич към Доналд и особено за това, докъде биха ме завели такива чувства. Знаех, че трябва да внимавам да не се оплитам твърде много, да не се приближавам, да се пазя от прекалено влюбване в него. Всичко, което би било повече от „платонически“ отношения, бе извън програмата.

До пролетта на 1971 вече бяхме прекарвали по-голямата част от времето заедно. Често Дон ме вземаше по време на работата си на улицата. Докато го наблюдавах как се предава на служение на децата, се впечатлявах от личността му още повече. Неговите прояви на изключителна сила във всяко едно отношение го характеризираха като доминираща фигура при всяка ситуация. Без да бъде тираничен, той печелеше.

Въпреки усилията ми, аз позволявах да се приближа повече към него, което затягаше емоционалните ни връзки.

Един ден седях навън и рисувах картина на топлата, пролетна слънчева светлина. Доналд се наведе над мен и ми каза нежно: „Джони, аз те обичам!“

Завладяна от творческите и духовни изповеди в картината си, казах:

„Аз също те обичам, Доналд.“

Същата мисъл бих изразила и ако бях казала: „Да, ти също си добър приятел, Доналд.“

„Джони, мисля, че не ме разбра... - той замълча малко и ме погледна настоятелно в очите. - Джони, аз съм влюбен в теб!“

Той се наклони към мен, обхвана лицето ми с ръце с намерение да ме целуне. Уплаших се. Не можех да го целуна, без да преценя важността на действията си.

Целувката на друга жена би могла да бъде случайна проява на обич. Но за мен, жената в инвалидна количка, това означаваше споделени чувства. А не исках да се натрапвам на Доналд, без той да е премислил последиците от всичко това.

„Чуй, Доналд, това е...“

„Но аз те обичам.“

„Н-не знам - бях изплашена до смърт. Отношения, основани на друго, освен приятелство, биха били немислими. - Ти... хм... не можем да се справим с такова нещо.“

Колкото и самоуверен да бе Доналд, чувствавах дълбоко в себе си, че дори и той няма да се справи в крайна сметка с усложненията на моята парализа.

По-късно разказах този епизод на Дайана и Джей. Когато споделих емоционалните си тайни, те и двете станаха много предпазливи.

„Мисля, че не трябва да се задълбочаваш с Доналд - настоя Джей. - И двамата ще пострадате.“

"Джони - прибави Дайана, - знам, че той е искрен и не се възползва от положението ти. Знам, че е приятно с него, пък и мога да ти кажа, че той наистина те харесва. Но любов?... О, Боже, това е съвсем различно!... Внимавай! Моля те, внимавай!"

ТРИНАДЕСЕТ

Същото лято, когато се запознах с Дон, Дайана се бе запознала и влюбила в един младеж на име Франк Мууд. Дайана и Франк се ожениха през мес. юни 1971 и се настаниха в една къща близо до фамилното ни ранчо в Сайксвил. По същото време Джей ме покани да живея в нейното фамилно имение. Джей живееше в една 200-годишна сграда от камък и дървени трупи, която някога е била общежитие за роби допреди 100 години. Татко я бе преправил малко. Това бе всъщност една старомодна вила с две спални помещения, кацнала върху малък хълм, с изглед към живописната

речна долина. Да живея в ранчото означаваше, че мога да прекарвам времето си с Джей, Дайана и Франк или Кети и Буд, и те всички щяха да се грижат с радост за мен.

Когато се реших да живея с Джей, татко прибави едно крило към нейната къща. Това бе голяма стая, планирана за същия режим и посрещане на гости, както в Уудлонската къща. В ъгъла имаше красива камина. Външните стени имаха прозорци с рисувани стъкла, които пропускаха светлината с особено красиви изображения. Вътрешните стени бяха облицовани с дървена ламперия. В центъра на голямата стая имаше масивна дъбова маса за хранене и писане, за много хора. Там се съсредоточаваха всичките ни дейности.

Обичах ранчото още като момиче, а сега го обикнах още повече. То внасяше у мен трайното чувство за умиротворение и красота.

Доналд също харесваше ранчото и прекарваше все по-голяма част от времето си с мен. Правехме с него пътешествия до Оушън Сити, ходехме на пикници или екскурзии из околните възвишения. Никога не се безпокоях, когато излизах с него сред природата, защото бях сигурна, че ще се справи с всичко. Той бе доста силен и можеше да ме пренася сам. Помагаше ми при ядене и пиене, изпразваше торбичката ми от катетъра и можеше да ме поставя в количката.

С него се отпусках и се чувствувах свободна. Той не се влияеше от физическите аспекти на моята инвалидност и никога не му пречеше дори инвалидната количка. Отнасяше се към мен съвсем нормално: шегуваше се, играеше, предизвикваше ме, както би постъпвал с мен, ако не бях парализирана.

Само Доналд може да преодолее физиологическите и психологически проблеми на моята инвалидност - си мислех аз. Вероятността един мъж да навлезе в живота ми не като брат в Христа, но като обект на романтичен интерес, ме плашеше и вълнуваше.

Дайана и Джей пак ме предупредиха да не се ангажирам с романтични чувства спрямо Доналд. По-късно Дайана ми разказа за „конското“, което чела на Доналд по този въпрос.

„Доналд, искам да знаеш, че ние с Джей сме разтревожени за това, което става между теб и Джони“ - го предупредила Дайана.

„Разтревожени ли?“ - запитал той.

„Да. Твърде много се задълбочавате. Мислил ли си какво означава това за Джони?“

„Да, мислил съм - отвърнал Доналд. - Мислил съм много сериозно за всичко, което става между нас. Не бих се ангажирал с нея, ако работата не бе сериозна. Дайана, аз съм влюбен в Джони.“

„Но, Доналд!... Хм... Обикновено, щом двама души се влюбят, те планират да се оженият и да прекарат остатъка от живота си заедно.“

„Знам, Дайана. Известни са ми всички проблеми. Мислил съм и съм се молил за всички проблеми, свързани с такива взаимоотношения. Зная и последиците, ако се оженим. Но аз мога да се справя! Бих се оженил още сега за нея, ако тя пожелае!“

Когато Дайана сподели с мен разговора си с него, все още не бе сигурна:

„Джони, аз действително се радвам за теб, но...“

„Знам, Дайана - успокоих я аз. - И аз съм изпълнена със смесени чувства. От една страна, аз съм сигурна, че го обичам и вярвам, о, наистина вярвам, че ако някой може да се справи с подобен брак, то това е Доналд! От друга страна си мисля, че е невъзможно за когото и да било да издържи на такова нещо. Аз... аз си мисля, че това е съмнението, срещу което всъщност искам да се защитя.“

„Ти обичаш ли го?“

„Да, смятам, че го обичам... О, ужасно е! Но все пак, е толкова хубаво!...“

Със задълбочаването на нашата любов аз продължавах да претеглям значението на такива взаимоотношения.

„Ние говорим за ужасно важно посвещение, Доналд" - казах един ден, докато той ме караше с колата за едно спортно състезание.

„Знам! Но можем да се справим, Джони. И двамата сме независими и творчески духове. Можем, ще видиш!"

„Но... брак..."

„Това не е немислимо. Аз мога да се грижа за теб: да те къпя, да ти готвя, да чистя къщата. Може да си набавим каравана с принадлежности, които да бъдат лесни за поддръжка. А когато се замогнем, може да си позволим и нещо по-добро - да вземем някого да ни помага при чистенето и готвенето. Дотогава аз ще върша това. Аз мога да се грижа за теб."

Спряхме в парка до игрището за бейзбол.

„Но аз никога не бих могла да бъда истински щастлива, щом не мога да ти служа като пълноценна жена. Искам да ти готвя храна, да се грижа за твоите нужди. Искам да бъда способна да изразявам любовта и всеотдайността си като всяка жена!"

„Е, аз съм свободомислещ, струва ми се. Това, че ти готвя и ще се грижа за теб, не би ме унижавало като мъж. А що се отнася до секса... е, чувал съм да казват, че го надценяваме - усмихна се той. - Не се безпокой, Джони. Сексът не е толкова важен. Ще се справя и с това..."

Не бях сигурна. Чувствувах, че сексуалните отношения наистина са важна част от брака. Но след като премислих по този проблем, си помислих, че може би Доналд е прав. В края на краищата, щом той казва, че може да се справи с този проблем, аз му вярвам. Научих се да се доверявам на неговите преценки.

Спомних си също на лекциите, които се четяха пред пострадалите от параплегия и квадриплегия в „Ранчо Лос Амигос" по време на рехабилитация. Лекарите ни даваха наставления за това, как се прави любов при нашия случай и дори как можем да заченем. Това, че телата ни бяха парализирани, означаваше само, че ние нямаме физически усещания; функциите обаче са неповредени.

„Но ти знаеш, че аз... аз не мога да усетя нищо - напомних на Доналд. - Едва ли ще мога наистина да те удовлетворявам. Ще се чувствам като впримчена от тялото си, без да мога да изразя любовта и нежността си по начин, който би бил задоволителен за теб. След време може би ще се отблъснем поради взаимно смущение..."

Казах, че това не е важно - каза той, като извади количката ми от колата и ме сложи в нея. - Хората живеят и с по-лоши проблеми. Освен това, ние ще работим върху себе си."

„Н-не знам. Все пак... Ако ми кажеш, че можеш да се справиш с такъв брачен живот, мисля, че ти вярвам. Аз... аз бих могла да ти посветя живота си."

Доналд се усмихна нежно и кимна. Забравяйки играчите на игрището, той наведе лицето си към мен за целувка. Този път усетих, че жестът му бе пълен с особен смисъл и взаимност. И този път му отвърнах с целувка, която изразяваше дълбоките чувства на отдаване и доверие. Главата ми се бе замаяла от вълнение, когато той подкара количката ми към изхода.

Всичко това е твърде хубаво, за да бъде реално! - си мислех аз. - Доналд навлезе в живота ми по същото време, когато Дайана, моята най-добра приятелка, си отива заради брак и новото си семейство.

Бог ми бе довел един човек, който наистина ме бе обикнал. Този мъж бе повярвал в идеята, че ние бихме могли да прекараме остатъка от живота си заедно.

„Този е най-възвишеният план на Бога за мен - разсъждавах аз пред Джей, когато се върнах същата вечер у дома. - Това е онова „превъзходно нещо", което Той е

запазил за моя живот! След всички тези години на търпение, приемайки своята орис на инвалид и особено на самотна жена, Бог възнаграждава сега моето търпение и упование. Доналд е отговорът на моите молитви!"

Бях безумно щастлива. Дори да можех да стъпвам на нозете си, никога не бих била толкова щастлива! Колко много говорехме с вълнение за живота, който щяхме да споделим заедно, за служението на Господа Исуса Христа!

Докато си мислех за това и каква е Божията воля, реших да погледна в Св. Писание. Където и да обърнех страниците, стиховете сякаш подскачаха към мен, за да потвърдят мислите ми.

„Няма да лиши от никакво добро ходещите с "незлобие" (Псалм 84:11).

„Всичко дадено добро и всеки съвършен дар е отгоре" (Яков 1:17).

„Доналд е моето „дадено добро", моят „съвършен дар" от Господа" - казах на Джей.

Тя поклати отрицателно глава:

„Не знам, Джони. Недей да четеш повече от онова, което е записано там."

Написах една песен, в която изразих мислите си и дадох текста на Доналд:

Прегръщам сутрин светлината сияйна със усмихнат взор и славя Бога, че богато дари ме с теб, с цветя, с простор.

Лежа щастлива, прикована към топлото легло макар, и хваля Бога, осияна от обичта към теб, мой дар.

Светът от багри, се опива, от музика и аромат.

И аз щастлива съм, щастлива - със теб и с Бога в този свят!

Изгрява утро, ден преваля.

Забравих миналото аз.

Прославям Бога, че начало на нов живот твори за нас!

Бях толкова щастлива! Не можех да си представя, че някой би могъл да ме обикне като жена, въпреки че съм в инвалидна количка. Мисля, че затова бях толкова въодушевена, когато наистина се случи.

Точно преди Рождество Христово тази година с Доналд се спречкахме за първи път. Бяхме прекарвали доста време заедно и аз почнах да се отнасям към него по собственически начин. Разстройвах се дори когато той имаше работа. Искях цялото ми време да мине с него; исках животът му да се върти около мен.

Когато идваха да ни посетят хубави млади момичета от църквата или младежки групи, аз ревнувах, когато той се смееше и бърбеше с тях. Завиждах, че не съм на крака, за да се състезавам за вниманието му.

За мен ставаше все по-трудно да се съсредоточавам на Божието Слово и да прекарвам в размишления или молитва. Мъчно бе да беседваме за духовни неща, след като сме се дърлили за това, „защо не дойде да ме видиш снощи?" Като резултат, молитвеният ми живот бе сведен до нула.

Чувствата ми към него станаха почти унищожителни.

Доналд реагираше силно и настоятелно. Той ми напомняше, че постъпвам глупаво, като ученичка, която предявява собственически чувства. Казах му, че съжалявам, че не би трябвало да бъда толкова вискателна към неговото време и отношения към другите. Но по някаква причина продължавах да се предавам на тези неразумни страхове.

Доналд реши, че трябва да си отпочинем един от друг, затова той запланува да отпътува за Европа през януари 1972. Възпротивих се, като сметнах, че плановете му представляват лично обвинение към мен, сякаш той искаше да се отърве от мен по някакъв начин.

„Просто мисля, че имаме нужда от малко време за себе си, Джони - обясни той. - Недей да виждаш нещо друго в това. Освен това - прибави той, - отдавна съм мечтал за това пътешествие. Може би никога повече няма да имаме с моите приятели тази възможност.“

Дики и Дейв Филбърт заминаха за Европа заедно. Вътре в себе си чувствавах всички възможно най-неразумни страхове. За първи път се уплаших за отношенията ни.

Какво ще стане, ако ме напусне? Ами какво ще бъде, ако не си паснем? Дали изобщо няма да излезе нищо от цялата работа?

Пътешествието до Европа продължи три седмици. През това време получавах писма и пощенски картички от Швейцария, Германия, Франция и други места, които те посещавах. Посланията биваха едни и същи: че съм му липсвала, че ме обичал и желаел да бъде с него.

Когато се върна от Европа, той нахлу като взрив у дома: „Толкова ми липсваше, че не бих могъл да дочакам да си дойда“ - възкликна той.

Той наистина си бе дошъл - по-любещ и чувствителен, откогато и да било.

Доналд и аз заговорихме за евентуалното ми излекуване. Досега аз бях приела състоянието си. Но желанието ми да бъде пълноценна жена ме доведе до положение за издирвам отчаяно обещания, които ми се струваше, че Бог е вложил в Словото Си тъкмо за мен.

В крайна сметка - разсъждавах аз - Той допуска в живота ни опитностите на страдания и болести, за да се поучим. Чрез злополуката можах да науча доста неща. Но сега вече научих, че Той би могъл да ме изцели!

Това трябваше да бъде ново постижение на вярата, следващата фаза на духовното ми развитие.

Разбира се, във физиологическо отношение не бих могла да бъда изцелена, защото увреждането ми бе перманентно. Но аз знаех, че за Бога няма нищо невъзможно. Не изцеляваше ли Той чрез Христа всякакъв вид парализи и болести? Той дори възкресяваше мъртвите!

И днес има чудеса за изцеление. Бях чувала за много случаи на „перманентни“, „неизлечими“ или „фатални“ болести или увреждания, които са били победени.

Доналд и аз четохме Яков 5 гл. и други пасажи, съсредоточавайки се на идеята, че Божията воля за мен е да бъде изцелена. Бог ни говореше също така и чрез Йоан 14 и 15 гл. и много други пасажи, затова ние се молахме с обновен ентузиазъм и благодарност.

Вярвахме, че да се открие Божията воля е въпрос на обстоятелства, вяра в Божията любов, уверенията на Словото и зависимост от силата на Святия Дух. В перспективата да свържем живота си имаше нов оптимизъм.

„Ние сме абсолютно убедени, че Бог иска да бъда изцелена!“ - казах аз на Дайана.

„Джони, цялата тази работа е прибързана. Ти насилваш ръката на Бога... Ти Го изнудваш! Бъди реалистична по твоя проблем“ - отвърна тя.

„Дайана, учудвам се, че казваш това. Мислех си, че ще имаш повече вяра. Трябва да вярваш, че Бог наистина иска да ме изцели!“ - казах аз с тон на укор към нея.

Доналд и аз се помолихме Бог така да нареди обстоятелствата, щото да Му се доверим изцяло. Започнах да информирам приятелите си, че Бог скоро ще ме изцели. Всеки път, когато с Доналд заставахме на молитва, ни се струваше, че това ще стане скоро.

„Господи, ние имаме вяра. Вярваме на Твоето Слово, че Ти искаш да бъдем здрави, за да можем да Ти служим по-добре“ - молеше се Доналд.

„Благодаря Ти за уроците по упование и търпение, които ми преподаде чрез страданието ми, Господи! Благодаря Ти за всичко, което си запланувал да извършиш за Своя прослава, като ме изцелиш според обещанията Си" - прибавях и аз.

Като продължавахме да се молим за това, ние решихме да посетим едно църковно богослужение, където би се изявило учението за изцелението в Яков 5 гл.

Неколцина приятели ме закараха в църквата. Старейте дойдоха и положиха върху мен ръце и ме помазаха с миро, според предписанието на Библията. Те прочетоха и други обещания и се помолиха.

Доналд и аз се молихме с цялата си вяра, преданост и упование, които можахме да открием във вътрешните си естества.

Разбира се, не очаквах незабавно изцеление, но се надявах на постепенно подобрене, щом като само рехабилитацията ми бе продължила две години. Бе логично да мисля, че Бог ще ме възстанови постепенно.

Но след много опити и богослужения за изцеление стана очевидно, че няма да бъда изцелена. Можех да приема реалността на ситуацията, но бях объркана, може би повече заради Доналд, отколкото за себе си. Доналд бе тих, макар и напрегнат. Той сякаш питаше за всичко, правеше преценка на онова, което се случваше. За едно бе особено неудобно, след като се предаваше на толкова много молитви на вяра, да вижда, че остават „неотговорени". Той се съсредоточаваше вътре в себе си и започна да прекарва все повече време далеч от мен. Не бях съгласна с това и ревнувах времето, когато не бе с мен.

Когато Стийв се върна у дома през ваканцията, заедно с него и Дайана обсъдихме възможните причини, поради които Бог не отговаря на молитвите ни.

„Защо смяташ, че Бог не иска да те изцели?" - попита Дайана.

„Не знам..."

Стийв прекъсна: „Знаеш ли, мислех си за това, когато четох скоро Евреите 2гл.

Спомняш ли си пасажа?"

„Да, там се говори за героите на вярата" - отговорих аз.

„Да, но там се казва, че има две категории хора: такива, чиято вяра е възнаградена и такива, чиято вяра не е получила награда. На едни са се случвали всякакъв вид чудесни, дори фантастични неща. Други обаче са били „с трион претрити", „не получиха изпълнението на обещанието" или пък не са били удостоени с видима награда."

„Нима мислиш, че аз съм към последната категория?" - попитах.

Стийв се наведе към мен, за да подчертае изказването си.

„Ъ-ха. Така мисля. Поне засега. Но не завинаги. Второ Коринтяни 5 ни казва за чудесното тяло във възкресението, което ще имаш един ден, вместо едно безполезно, земно тяло. Сега ние живеем в „телесна скиния", временно обиталище. Но един ден ще живеем в храмове - небесни тела, които са свършени и постоянни."

„А какво ще кажеш за онези стихове, които четем за вярата?" - протестирах аз.

Стийв стисна коляното ми, за да подчертае думите си, сякаш можех да усетя това: „Точно това искам да ти кажа! Спомняш ли си, че човекът, който се молеше за теб, ти каза: „Аз вярвам, че е Божията воля да бъдеш изцелена"?"

"Да."

„Е, и аз го вярвам. Аз вярвам че е Божията воля всеки да бъде изцелен. Но може би просто не сме единомислени за времето, когато ще стане това. Аз вярвам, че това е Неговата воля, но очевидно то няма преимуществено значение пред останалите неща. Ти ще бъдеш изцелена, но вероятно не преди да получиш прославленото си тяло."

„Но Бог наистина изцелява други хора" - продължавах да споря.

„Да, знам. Не оспорвам правото Му на преценка в това отношение" - отвърна той.

Дайана прибави: „Когато Той изцели някого по свръхестествен начин, Той трябва да има причини за това. Например, изглежда, че има много примери на чудеса на изцеления по далечните места и култури, където мисионерите работят. Когато хората нямат писаното Божие Слово, може би те се нуждаят от по-очевидни свидетелства, като „знамения и чудеса", за да бъдат привлечени към Христа."

„Да, би могло" - отговорих аз.

Стийв продължаваше да разсъждава: „При нашата култура това би било неуместно и ненужно. Някои възбудени и сензационни представители на пресата биха променили фокуса и биха изопачили цялата ситуация. Бог не би получил прослава и истинската цел би била изгубена."

„Мисля, че ми става ясно" - забелязах аз.

Дайана кимна: „Опасно неразбиране на Библията е да се казва категорично, че Божията воля е всеки да бъде добре. Очевидно е, че не всеки е добре!"

„Правилно. Ние мечтаем за съвършенство, но още не сме го постигнали. Все още грешим. Все още хващаме настинки. Все още си чупим краката и вратовете - казах аз и прибавих. - Колкото повече мисля за това, толкова повече се убеждавам, че Бог не цели абсолютното добруване на всеки човек. Той използва проблемите ни за Своя прослава и наше добро."

Докато си мислех за това, спомних за няколко благочестиви семейства, които бяха докоснати от трагедии и болести. Много хора, които действително любят Господа, често биват най-много поразявани и попадат в тази категория.

Отношението на човека спрямо Бога в нашето време и култура се основава на Неговото Слово, а не на „знамения и чудеса".

„Знаеш ли - каза Стийв, - в Божията сила няма различия.

Може би ти имаш по-голяма доверчивост за изцеление, защото си в количката, а не вън от нея."

„Какво искаш да кажеш?"

„Спомняш ли си гръцката дума за Божията сила? Мисля, че беше „дюнамое"."

„Да, оттам произлиза и думата „динамит"."

„Или „динамо" - каза Стийв. - И двете означават голяма сила. Едната е експлозивна енергия. Другата е контролирана, полезна енергия. Опитността на изцелението би била като експлозивно освобождаване на Божията енергия, която би те извадила от количката. Но и оставането в количката ще изисква сила - една контролирана енергия, която протича през теб и ти дава възможност да понасяш всичко."

Пред следващите няколко месеца с Доналд говорехме за това и много други неща, но като че ли избягвахме да говорим за бъдещето.

И ето, един ден, когато Доналд дойде, усетих неловка, мълчалива напрегнатост. Накрая, с тих глас, той каза: „Джони, това лято ще бъда съветник в един лагер на „Млад живот" край Ню Йорк. Заминавам утре. Просто исках да дойда и ти кажа сбогом."

Помислих си: Това е добре. Напоследък нещата в отношенията ни като че ли малко не вървяха. И двамата имахме нужда от малко въздух, отделени един от друг. Например, такава възможност бе пътуването за Европа. Но бях озадачена от решителната интонация, която Доналд употреби в думата „сбогом".

„Какво искаш да кажеш с това „сбогом"? Ти ще отсъствуваш за няколко седмици, но..."

„Не, Джони. Така, както го казах. Съжалявам... не биваше да позволяваме тези отношения да се развият по този начин. Не трябваше никога да те целувам... Не

трябваше да споделяме всички тези неща... Не трябваше да говорим и мечтаем за женитба. Всичко това бе една грешка..."

„Грешка ли? Какво искаш да кажеш? Тъкмо ти бе човекът, който ме окуражаваше! Аз бях тази, която не искаше да се набърква във всичко това. Ти ме целуваше и държеше. Преминах от страха към надеждата, защото ти ми каза, че ме обичаш и искаш да изградим живота си заедно! Доналд!... Аз съм споделяла всичко така откровенно с теб - повече, отколкото дори със собственото си семейство... А ти сега си отиваш, ей така! А ти сега ми казваш, че било грешка, че просто си ме подвел... - гласът ми секна, докато се опитвах отчаяно да събера мислите и думите си.

Горещи сълзи на гняв и обида ме караха да желая да се хвърля върху него с пестници. Но всичко, което можех да направя, бе да седя там и да хлипам.

„Не съм те подвел, къмна се - каза Доналд твърдо. - Искрено съм мислил, че мога да се справя. Но е било грешка... Невъзможно е..."

„О, мили Боже! какво е това? Истина ли е?..."

Обзе ме страшна паника при мисълта, че Доналд стои наред стаята и ми казва „сбогом". Какво стана? Той навлезе в живота ми и ме накара да се чувствам толкова привлекателна и полезна, просто жена. Не съм мислила, че някой може да се грижи за мен като него. Струваше ми се невъзможно, че бих могла да обичам някого така дълбоко като него.

Мъчех се да спра плача си: „Може би имаш нужда... да премислиш..."

„Не, Джони! Мислил съм сериозно за това, което върша. Няма връщане назад. Край. Съжалявам..."

Като каза това, той се обърна и тръгна към вратата.

„Доналд! Не ме оставай! Доналд, почакай!"

„Сбогом, Джони" - каза той тихо и затвори вратата след себе си.

„Не! О, Боже, защо допусна да се случи това? Защо ме нараняваш толкова дълбоко?"

ЧЕТИРИНАДЕСЕТ

И така, с едно просто „сбогом", Доналд си отиде от моя живот. Сърцето и умът ми бушуваха. Как би могъл да бъде толкова жесток, след като е бил толкова галовен и нежен?

Но след като дойдох на себе си, разбрах, че не е искал да бъде жесток към мен. Това просто бе в неговия стил: без театралничене, без лицемерие.

Знаех, че когато си отиде, той си отиде завинаги. Не ми остави лъжливи надежди или криви представи. В края на краищата, той бе използвал най-слабо болезнения метод спрямо мен.

Научих, че Дик и Доналд, които бяха добри приятели от училище, бяха споделили помежду си този проблем. Дик, който сам бе имал подобна конфузия в отношенията си към мен по-рано, бе предупредил Доналд да не позволява чувствата му да излизат извън контрол.

„Знам какво става с Дон сега - ми каза Дик по-късно. - Бях объркан и се разкъсвах вътрешно, когато ти ми писа от Калифорния, че искаш да бъдем „просто приятели". Знаех какво вършиш, но чувствавах тогава (пък и сега го чувствавам!), че те обичам много. Но знам също така, че си права, що се отнася до това, какво означава да се изправя пред всичко онова, което означава твоето увреждане... Аз исках да се предам в служение на тебе. Но може би ти си ме познавала по-добре; може би ти не си вярвала, че мога да се справя ... Не знам ... Във всеки случай, след като останахме „просто добри приятели" през последните две години, бях щастлив за вас двамата, когато с Доналд се

влюбихте един в друг. Молех се той да направи онова, което аз не можах и да бъдете с него щастливи."

„Тогава какво се обърка?" - попитах аз.

„Не зная, но почнах да забелязвам, че Дон поставя под въпрос отношенията ви. Няколко пъти признаваше пред мен, че би желал чувствата му към теб да не излизат извън контрол. Смятам, че той като по-голям и може би по-мъдър от мен, е видял онова, което ти си видяла у мен: че много младежи не биха могли да преодолеят количката за по-дълго време. Или поне изглежда, че Дон и аз не можем..."

Раната ми бе още по-болезнена, когато продължавах да чувам за Доналд от втора ръка. Той пишеше писма на други младежи, на които бяхме съветници. Ядосвах се и се възмущавах, когато деца, за които двамата се бяхме молили и им бяхме помагали, получаваша писма и бяха все още близки с Доналд, а аз не бях.

Бях предупредена чувствата ми към Доналд да не излизат извън програмата. Джей и Дайана много пъти ме бяха подтиквали да внимавам, но аз не чувах. А сега надеждите и мечтите ми за брак бяха безнадеждно смачкани.

Защо, Боже? Не разбирам защо. Моите реакции съдържаша гняв спрямо Доналд, съжаление спрямо мен и ревнив яд спрямо приятелите, които все още бяха близо до него. Една гимназистка от долните класове, на която двамата бяхме съветници, ме посети, за да ми прочете писмо от Доналд, в което той пише как Бог работи в живота му по много и вълнуващи начини. Разбира се, тя не знаеше какво се е случило между нас. Тя просто дойде да сподели едно окуражително и изпълнено с новини писмо от Доналд. Моята завист се надигна и горещи сълзи започнаха да се стичат от ъглите на очите ми.

Когато момичето си отиде и аз останах сама със себе си, се почувствувах засрамена от поведението си. Не преодолявах това раздражение с богоугодна реакция. Обърнах на познат библейски пасаж за утешение-1 Коринтяни 14 гл., главата за любовта. Но умът ми правеше трикове с думите:

„Ако говоря с човешки и ангелски езици, а имам страст, аз съм станал мед, що звънти или кимвал, що дрънка. И ако имам пророческа дарба, и зная всички тайни и всяко знание, и ако имам пълна вяра, тъй щото и планини да премествам, а имам страст, нищо не съм. И ако раздам всичкия си имот за прехрана на сиромасите, и ако предам тялото си на изгаряне, а имам страст, никак не ме ползува. Страстта бързо губи търпение; тя е собственическа; опитва се да направи впечатление на другите и има надуты идеи за лична изгода. Страстта има лоши обноси и преследва егоистични цели..."

Като заместих думата „любов" със „страст", видях какво се бе объркало в нашите отношения. Аз бях желала Доналд със страст -неговото време, неговото внимание, неговото присъствие, защото смятах, че имам власт над това.

Разбрах колко изгаряща и унищожителна може да бъде страстта. Тя бе пожелание, от което не исках да се отрека. Накрая изгубих всичко, което се мъчех да контролирам със своя егоизъм.

Истината на 1 Коринтяни 13 глава ми стана очевидна. Истинската любов не е егоистична, а е дисциплинирана, насочена, самоуправляема, търпелива и нежна.

Разридах се горчиво от объркване и болка. Този път обаче болката ми ме заведе при Господа, вместо да предизвика интроспекцията на самосъжаление и егоцентризъм. Препрочетох онези текстове, които ми бяха помогнали да преодолее предишните си разочарования.

Реших да не слушам птичите песни. Всички те ми напомняха за красивото време, когато с Доналд ходехме в горите за тихи уединения за молитва и това бе единственият начин, по който можех съзнателно да го изключа от ума си. Доста ми бе

трудно да бъда сред природата с всички тези спомени. Как да опиша чувствата си? В продължение на една година умът ми се бе занимавал с изпълнението на един идеал - бракът ми с Доналд. Бях повярвала, че плановите ни са част от съвършената Божия воля за нас. Накрая, за един кратък ден, мечтата ми се разпадна пред собствените ми очи дотолкова, че не остана и искрица надежда, която би могла да се съживи.

Спомних си, че Стийв бе споменал за Плач Йеремиев 3 гл. Веднъж той ми бе казал: „Джони, Бог сигурно има Свои причини. Йеремия казва, че „добро е за човека да носи хомот в младостта си" /Плачът на Йеремия 3:27/. Може би животът ти ще има по-голяма стойност в предстоящите години, понеже си минала през тази опитност сега."

Прочетох и други стихове: „Считайте го за голяма радост, братя мои, когато падате в разни изпитни" - каза апостол Яков /Яков 1:2/, напомняйки ми за уроците, на които Бог ме бе вече научил в болницата и през следващите години. „За всичко благодарете, защото това е Божията воля за вас в Христа Исуса." /1 Солунци 5:18/

„Господи - молах се аз, - какво стана с онзи „съвършен дар", за който четох в Словото Ти? Какво правиш с мен?"

Спомних си пасажи от евангелията, в които Петър и Йоан питаха Исуса като мен сега. Отговорът на Господа бе прост, но ясен: „Тебе какво ти е?" Исус не глезеше Петър и не му позволяваше да се предава на самосъжаление. Смисълът на Господните думи бе: „Защо се тревожиш? Това няма значение. Ти гледай Мене." Научих, че Божията истина не е винаги нежна и утешителна. Понякога Неговата любов към нас съдържа грубост или дори строг упрек.

Отново се върнах към Божието Слово. Нямаше вече протяжно самосъжаление, нямаше даване в сълзи. Бог просто ме обдаряваше с друго изпитание - да направя едно основно изпитване на Неговата истина, любов и цели.

Писмата от Доналд до общи приятели вибрираха от свидетелствата му за Божиите действия в неговия живот. Той пишеше за въодушевяващ духовен напредък и растеж в течените на седмици и месеци. След дългото лято той писа до приятели, че се запознал с някаква мила млада жена в един от лагерите, в които работеше.

Когато научих тази вест, че Доналд се е влюбил в друга жена, усетих как в мен се впила жилото на обидата. Но Господ сякаш ми каза: „Тебе какво ти е?"

Писах на Стийв, който бе в библейския колеж и излях пред него сърдечната си мъка. Той ми отговори и ме увери в своята загриженост и молитви. Писмото му завършваше с обещание от Псалм 40:11: „Неговото милосърдие и истина ще ме пазят винаги", т.е. че каквато и да е раната през този процес на израстване, Бог винаги се отнася към нас с любов. Този и други пасажи ме крепяха през споменатия труден за мен период.

Беше мъчително да приема факта, че Доналд не е бил Божията воля, най-голямото благо от Бога за мен. „Но, Господи, ако не Доналд, вярвам, че Ти имаш някого или нещо по-добро за мен! Ще Ти се доверя да го въведеш в живота ми."

Спомних си, че един «проповедник бе казал, че Бог никога не затваря врата, без да отвори прозорец. Той винаги ни дава нещо по-добро, когато взема нещо.

Приех това обещание. Очевидно е, обръщайки поглед назад, че Бог знае всичко по-добре. Бях прочела в обстоятелствата, Св. Писание и всичко останало уж верния „смисъл", че Доналд трябва да стане част от моя живот.

Лесно бе да се каже: „Бог иска да бъдем щастливи, нали?" и после да изберем стихове, които да подхождат на целта ни. Мисля, че знаех предварително, че няма да излезе нищо от цялата работа, но преследвах идеята, че е Божията воля Доналд да реализира живота си с мен.

След моята злополука се бях привързала към Дик, - после към Джей, Дайана, а сега към Доналд. Имах нужда от любовта и подкрепата им, за да удовлетвори

емоционалните си потребности. Сега обаче, се чувствавах свободна. Като че ли едва сега бях постигнала независимост в емоционално отношение чрез пълната зависимост от Бога. Един ден, докато седях навън в инвалидната количка, тихо размишлявах по тези въпроси. „Господи - молах се аз, - бих желала да съм видяла това по-рано. Бих желала да не съм забравяла, че Твоята благодат е достатъчна за мен." И докато седях там, сред тихата, оградена от дървета поляна, в съзнанието ми изгряваха стих след стих и ме утешаваха. Моля Те, Господи, изяви се реално още сега!

Мир и вътрешна радост завладяха веднага ума и душата ми. Погледнах нагоре. Почти като символ на Божията любов и утеха една пеперуда долетя измежду дърветата и изпърха на няколко инча от мен. Това ме поразя, но и предизвика изключително чувство за красота.

„Господи, благодаря Ти за Твоята благодат! Като ми изпрати тази пеперуда точно в този момент, Ти ми показа по един творчески и находчив начин Своето тихо, но безспорно присъствие." Обещах пред себе си да мисля за Божията благодат винаги, когато зърна пеперуда.

Размишлявах за това необикновено и трудно за мен време, когато се уединявах за разговор с Господа. Стремях се да излизам на открито, за да размишлявам за Неговите намерения. И за да се ангажирам изцяло, посветих цялото си време и енергия на моето изкуство; така установих у себе си подновен интерес към рисуването. И постиженията ми ставаха по-добри. В рисунките ми се забелязваха черти, които по-рано не бях виждала. Не можех да кажа какво представляват те, но хората ги забелязваха.

Преходът бе бавен, но не така труден, както бях очаквала. Виждах Доналд в нова светлина, с по-голямо разбиране. Той бе постъпил по най-правилния и добър начин, макар това да бе наранило и двама ни, защото сега знам, че той бе пострадал толкова, колкото и аз.

И двамата бяхме заслепени за сериозните последици, които биха били резултата от нашите отношения. Когато сме влюбени, любовта ни се изразява в действия. Ако няма къде да отидем в действителност, нашите желания и фантазия ни убеждават, че „всичко ще бъде наред". Хората ни предупреждават, но ние не избираме пътя на послушанието.

Много млади хора пренебрегват действителността.

Има толкова неща, които не бих могла да науча, ако Доналд не бе навлязъл в живота ми и не бе ме напуснал, затова благодаря на Бога за тази поучителна опитност! Особено съм благодарна, че Господ ми помогна да преодолее внезапната раздяла без да допусне безкрайни чувства на озлобление или отчаяние.

Дори приех новата любов на Доналд с искрена радост, защото и той най-сетне е открил съвършената Божия воля за своя живот. По време наедно библиейско занимание една вечер при мен дойде един приятел. С голямо колебание той ми каза: „Хм... Джони, искам да ти кажа нещо преди да си го чула от някой друг."

„Джими, не трябва да казваш нищо повече. Знаем го."

„Знаеш ли? Нима вече си чула, че Доналд се е сгодил? Как?"

„Не знам - усмихнах се аз. - Струва ми се, че просто го усетих... Това е всичко..."

Бях поразена от факта колко лесно Бог ми помогна да посрещна онова, което би трябвало да бъде раняващо, мъчително известие. И когато Доналд доведе Санди - една красива, млада вдовица, която бе загубила съпруга си при злополука, - на едно от библиейските ни занимания около 3 седмици по-късно, ние седнахме една до друга.

Тя знаеше за мен. При всяка друга ситуация това би било крайно неловко - поне това. Но аз се обърнах към нея, високата, красива жена, чиито тъмни, но прелестни

черти говореха за добрия вкус на Доналд, и казах: „Санди, наистина се радвам да се запозная с теб. Искам да знаеш колко искрено щастлива съм за теб и Доналд.“

Тя се усмихна и ми благодари.

Казах ѝ още: „Моля се за вас всяка нощ. Отдавам прослава на Бога за онова, което е извършил в живота на трима ни. Наистина се вълнувам приятно за двама ви, особено за това, че сте решили да служите на Христа.“

Бях чистосърдечна във всяка дума!

Приятелите и семейството ми, които знаеха колко дълбоко се обичахме с Доналд, бяха удивени от моето отношение. Може би бях очаквали да рухна. А сигурно бих се пръснала на хиляди парчета, ако не бях позволила на Бога да се справи с положението.

Наистина почнах да гледам на страданието в нова светлина: не като изпитание, което трябва да се избегне, а като възможност за „окопитване“, защото Бог обгръща всички, които постигат това, със Своята любов, благодат и благодат.

Животът ми се промени през последната половина на 1972 година повече, отколкото през целия ми живот - дори през изтеклите 5 години в инвалидната количка.

Когато Доналд излезе от живота ми, нямаше никой, комуто да се доверя, освен на Бога. И тъй като Господ се е показвал винаги верен досега, аз Му уповах напълно!

ПЕТНАДЕСЕТ

През есента на 1972 почнах да задавам сериозни въпроси за бъдещето ми. „Господи - питах аз, - ако не колеж, ако не Доналд, тогава - какво? Какво си приготвил за мен?“

Вярвах, че ако Бог ми отнеме нещо, Той винаги ще го замени с нещо по-добро. Моят опит ме бе научил на това, защото разчитах на Божието върховно ръководство. „Весели се тъй също в Господа; и Той ще ти даде попросеното от сърцето ти“ /Псалм 37:4/ - казва псалмистът. Като постъпвах така, ми бе по-лесно да изразявам истинската си благодарност за всичко, което Той допускаше в живота ми: както доброто, така и страданието.

Страданието и болката от изминалите няколко години бяха онези съставни елементи, които съдействаха за емоционалното ми, умствено и духовно узряване. Чувствувах се уверена и независима, уповала на Господа за физическите си и емоционални нужди.

Болката и страданието имат цел. Често не я виждаме ясно. Апостол Павел страдаше за Христа. Неговият житейски опит включваше затвор, побоища, пребиване с камъни, корабкрушения и някакъв физически „трън в плътта“. Благословенията на страданието са, според тълкуването на Дж. Б. Филипс - Рим. 5:3-5: „... можем да се изпълваме с радост тук и сега, въпреки нашите изпитания и беди. Приети в правилния смисъл, тези явления ще ни дадат дълготърпение; това на свой ред ще развие зрял характер, а характер от такъв вид ще произведе постоянна надежда, надежда, която няма да ни разочарова никога.“

Повярвах, че Бог работи в живота ми, за да създаде благодат и мъдрост от хаоса на болката и депресията.

Всички тези опитности започнаха да намират видим израз в моето изкуство. Отначало рисувах за удоволствие, после - за да си убия времето и накрая - за да изразя чувствата си за това, което Бог върши за мен. Някак си усетих, че моето изкуство пасва на схемата на нещата. Може би това ще бъде „по-доброто нещо“...

Но никак не бих желала хората да се удивляват на рисунките ми просто защото са били нарисувани от човек, намиращ се в инвалидна количка, който държи молива с

уста. Искях работата ми да бъде добра сама за себе си - по творчески размах и умение. Затова ми бе приятно и се почувствувах горда, когато показаха работите ми на един местен фестивал на художествените произведения, за да говорят сами за себе си, а не чрез моята инвалидност.

За първи път се хвърлих изцяло в художествената си работа. Скицирах образите на неща, които изпъкваха със своята красота, а не такива, които изразяваха емоции или рани, които бях изпитала. Това бе една положителна сбирка и надеждата прозираше в рисунките на животни, сцени и хора. Хората ги възприеха добре. Привлякоха ги скиците на младежи, планини, цветя и горски животни, защото те изразяваха познатата на всички красота.

Честно почувствувах, че Бог ме бе довел до това положение, но е съхранил поголеми благословения за мен.

Никога не бих повярвала в това допреди една-две години, но сега бях дошла до положението, когато се изявяваше „нещо по-добро". Прочетох в 1 Коринтяни 6 и 7 глави, че за някои може да има призвание, което е по-възвишено от брака. Неомъжената жена би могла да се посвети на свят живот и по-малко развлечения и грижи, ако няма съпруг, семейство или дом, за който да се грижи. Аз бях в този смисъл свободна от ежедневието, ангажирана със семейство. Наистина, аз няхах удоволствията и привилегиите които съпътствуваха подобна роля, но Бог бе заменил другите радости и аз бях изпълнена. Имах си собствена свобода да върша каквото ми е нужно, без да следвам програма която ангажира другите. Можех да пътувам, да оставам до късно да работя, да чета, да разговарям и да правя каквото си искам. Това бе изключителна свобода.

Хората често ми казваха: „Ти нямаш друг избор, освен да останеш неомъжена. Ето защо можеш да възприемеш тази роля по-лесно от мен. Затова можеш да се радваш. А аз съм самотна, объркана, неудовлетворена."

„Не съм сигурна дали е по-лесно за мен - им казвах аз. - Всеки човек, който се изправя пред перспективата на самотата, трябва да уповава на Божията мъдрост. Понеже не Му се доверих за живота си, а се опитвах да управлявам волята Му в отношенията си с Доналд, също бях много объркана. Но щом разбрах, че няма друг избор, освен да приема, да се доверя и предам, за мен стана по-лесно. Ако приемем това неблагоприятно от Бога, ще бъдем освободени от постоянната агония и безпокойство на учудването, тревогата и отчаяното дирене. Фактът, че не познаваме бъдещето и се безпокоим за него, причинява по-голямата част от нашето огорчение и скръб."

„Искаш да кажеш, че въобще трябва да се откажа от надеждата да се омъжа някога?" - ме попита едно момиче.

„Казвам само, че възприемането ролята на самотна жена прекратява объркването поради незнанието - отвърнах аз. - Но това е най-мъчното. Предаването на идеята, че ще останеш завинаги неомъжена с всички жертви, които съдържа този факт, е най-трудното. Но щом я приемеш веднъж, животът с тази роля по-нататък става по-лесен."

„Но това звучи като отстъпление" - забеляза тя.

„Може би. Това не означава, че Бог никога няма да ни позволи да се омъжим някой ден. Може би ще позволи, а може би не. Това, което казвам е, че няма значение за нас, защото сме предоставили избора и решението на Него. Ние сме се доверили на Неговата присъда, че „всичко съдействува за добро", ако любим Бога."

„Но аз чувствавам, че имам нужди, които трябва да се изпълнят. Че имам право да се омъжа!"

„Само Бог може да ни каже какви са нашите права и нужди. Ти трябва да предадеш това право на Него. Започни живота си като самотна жена, като работиш и живееш според привилегиите да Му служиш и Го прославяш. На Свой ред, Бог изпраща

богат и задоволяващ живот. Вместо един партньор, Той снабдява с много приятели, които биха могли да посрещат нашите емоционални потребности и самота."

„Тази ли е твоята опитност, Джони?"

„Да, и става още по-добре. Може би Бог ще ти възвърне правото да се омъжиш, след като Му се предадеш напълно. Може би ще доведе някого в живота ти след всичко това. Но да се държиш здраво за тази надежда и да мислиш непрекъснато за възможността да се ожениш, е ужасно разстройващо."

Младежите слушаха с уважение, когато споделях тези схващания с тях. Но винаги виждах резервираността и задкулисните мисли в погледа им. За тях бе трудно да разберат как неудобството на самотата би могло да бъде по-добро от радостите на брака.

„Писанието -казва в Първо Коринтяни - им напомних аз, - че „каквото око не е видяло и ухо не е чуло, и на човешко сърце не е дохождало, всичко това е приготвил Бог за тия, които го любяат". Апостолът сравнява естествения човек с духовния в този пасаж, но също си мисля, че той може да се отнесе и към нашето бъдеще."

„Какво искаш да кажеш?" - ме запита веднъж едно момиче.

„Ами, че ние мислим за най-прелестните преживявания на любов, нежност и чувства, които бихме изпитали с момчетата - всички онези красиви неща, които са влезли в сърцето, ума, окото и ухото. Бог казва, че всичко това не е нищо в сравнение с онова, което предстои. Все още не знам какво означава това, Но установих, че Бог никога не поставя ударението върху настоящето, освен като подготовка за бъдещето. Ние имаме само ограничено усещане за реалното. Това не означава, че съзнанието ми е ангажирано само с небето и отвъдния живот, а просто ми помага да поставя нещата в перспектива."

„Но не мислиш ли, че това важи за теб, защото си в инвалидна количка?" -ме питаше обикновено някой.

„Не, не мисля така. Това е универсална истина. Много хора, които не са в инвалидни колички, трябва да преодоляват проблема на самотата също като мен.

Това може да бъде както източник на непрестанно раздразнение и обърканост, така и на радост.

„Искаш да кажеш, че никога няма да се омъжиш?"

„Не. Нямам предчувствие нито за едното, нито за другото. Не съм сигурна дали някога ще се омъжа. Не съм сигурна и дали не ще се омъжа. Дали това ще стане или няма да стане, аз съм доволна."

„А какво ще кажеш за онези от нас, които още не са достигнали до състоянието да приемат тази роля толкова лесно като теб?"

„Ако си неомъжена, без планове и перспективи, просто живееш така, като че ли Бог иска да останеш неомъжена, докато не доведе някого или нещо по-добро в живота ти."

„Нещо като цитирания стих, „каквото око не е видяло и ухо не е чуло", нали?" - попита някой.

„Да, понякога си спомням случки, свързани с усещания - как тичам през тревни площи, плувам в хладен и чист поток, катеря се по скалиста планина, мириша цветя, яздя на кон - всички усещания, които бих имала, ако съм със здрави крака. Но Бог казва, че всичко това заедно не може да се сравни със славата и бъдещата реалност, която е приготвил за мен. Както казах преди, бъдещето е единствената реалност, която има стойност. Единственото, което можем да вземем в небето със себе си, е нашият характер. Нашият характер е всичко, което имаме и може да решава какъв ще бъде изгледът ни във Вечността. Той е онова, което ние сме и ще бъде изпитан с огън. Само Христовите качества в характера ни ще останат."

Бях благодарна за тия възможности да обясня как Бог работи в живота ми. Започнах да виждам една зряла цел в Неговото отношение към мен, затова се чувствавах по-щастлива от всеки друг път. Опитът ми ме зареждаше с творческа енергия и зрелост, които не притежавах по-рано, и в изкуството ми се забелязваше ново качество и професионализъм.

Експериментирах с различни видове хартия, писалки, моливи и въглен. Опитвах различни прийоми и технически средства, докато накрая се установих на елементите, които ми пасват най-добре. Служейки си с добре изострен флумастер, аз скицирах с прецизност и умение. Давах рисунките си на приятели като сватбени подаръци и Рождествени изненади. Рисуването ме ангажираше много. Обаче все още не бях намерила пласмент за рисунките си, което би могло да ми осигури приходи от тях, за да ми бъде рисуването като работа, допринасяща за моята материална независимост.

И ето, един ден при баща ми дойде един застрахователен агент. Нейл Милър е енергичен, добродушен, преуспяващ бизнесмен, който е християнин. Той е старши застраховател за „Етна лайф“ и „Компанията за произшествия“, а също е ангажиран активно и с няколко благотворителни мероприятия в Балтимор. Нейл Милър вижда възможности там, където други хора виждат пречки. Благодарение на неговите усилия някои национални знаменитости проявили интерес към каузите, които той представлява и са предложили своите услуги и таланти.

По време на своето посещение г-н Милър забелязал една от рисунките ми върху стената на кабинета.

„Г-н Ериксън, тази рисунка много ми хареса. Оригинална ли е?“ - запитал той.

„Да. Всъщност, тя е нарисувана от дъщеря ми“ - отвърнал татко.

„Така ли? Но тя е истински художник! Тя изявява определен стил и реалистичен рисунък. Нейният стил показва необикновена дисциплина“ - забелязал г-н Милър.

„Благодаря Ви. Ще ѝ кажа - казал татко и прибавил. - Може би ще Ви заинтересува фактът, че Джони - това е дъщеря ми - е парализирана. Тя е принудена да държи писалката в устата си.“

„Това е още по-удивително! - г-н Милър станал и изследвал рисунката по-отблизо. - Забележително! Наистина забележително!“

„Тя никога не е преминавала през формално обучение - обяснил татко. - Занимавал съм се с изкуство през целия си живот и мисля, че е наследила моя интерес. Но талантът и стилът са си нейни.“

„Правила ли е изложба досега?“ - попитал г-н Милър.

„Не, в действителност не. Участвала е само на няколко фестивали. Тя го прави за свое удоволствие. Рисува предимно за приятели и семейството ни.“

„О, не бива да оставим такъв талант незабелязан - възкликнал г-н Милър, - Мислите ли, че тя ще приеме, ако уредим за нея малка изложба?“

„Защо, сигурен съм, ще бъде очарована.“

„Чудесно! Нека видим какво може да се направи. Ще бъда във връзка с вас.“

Г-н Милър телефонира на татко по-късно, за да му каже, че е уредил малка изложба в един местен ресторант. Татко занесъл всички оригинални рисунки, които бях изработила през последните няколко месеца, в ресторант „Град и околност“, намиращ се в центъра на търговската част на Балтимор. Този ресторант е популярен средище с престиж за местните бизнесмени и важни политически фигури.

Очаквах малко, неофициално събиране на хора, които ще погледнат рисунките ми, ще побъбрят и ще си отидат по пътя, защото бях гледала, че става така на някои изложби на други художници. Тайно се надявах да продам две-три от рисунките си.

Джей, Дайана и аз пристигнахме с колата в търговската част сутринта, когато се откриваше изложбата. Бе ни казано да пристигнем в 10 часа. Джей зави по „Саут стрийт“ за ресторанта, но улицата бе затворена.

„Странно - забелязах аз. - Не работят на пътя нищо. Защо ще затварят главна улица като тази?“

„Не знам. Ще завия тук и ще се шмугна“ - каза Джей.

„Чакай. И отгук не можеш да минеш. Има полицаи, които регулира движението.“

„Може би е нещо уредено от Търговската камара-забеляза Дайана.

„Ъ-ха. Може би за рождения ден на Ликнълн или нещо подобно“ - прибави Джей.

„Трябва да е парад... Гледайте!“ - възкликнах аз.

„Голям духов оркестър. Ама, че вълнуващо. Жалко, че отиваме на изложбата.

Бихме могли да погледаме“-усмихна се Джей.

„Сигурно можеш да свиеш...“ - не свърших аз изречението си.

Всички го видяхме едновременно и хлъцнахме, не вярвайки на очите си. Духовият оркестър стоеше пред ресторанта „Град и околност“. Опънат по цялата дължина на зданието, се виждаше плат с написано по него: „ДЕН НА ДЖОНИ ЕРИКСЪН“. Един телевизионен екип стоеше там и чакаше, заедно с постоянно нарастваща тълпа.

„О, не! Какво става тук? - извиках аз. - Джей, бързо! Завий по пресечката, преди да са ни видели!“

Колата спря между сградите на безопасно разстояние от тази суетня.

„Какво да правя? - попитах Джей. - Това е безумие... Какво е направил той?“

„О, чудо на чудесата, Джони! Никога не съм виждала подобно нещо. Той каза „малка“ изложба, нали?“

Седяхме там няколко минути, опитвайки се да решим какво да направим. Когато стана очевидно, че нямаме друг избор, освен да приемем събитието, Джей обърна колата и спря пред ресторанта.

Молех се вътрешно, когато Джей, напрегната от нервност и г-н Милър ме вдигнаха от колата и ме сложиха в инвалидната количка, да не ме изтърват на земята.

Казах, останала без дъх: „Г-н Милър, какво сте направили?“

Но преди да може да ми обясни, бях обградена.

Репортери от балтиморския „Нюз-америкън“ и местния телевизионен филиал на Ен Би Си ми задаваха въпроси. Аз мигах като теле и се мъчех да събера мислите си. Един представител на ЕфТиДи, облечен с ливрея, ми поднесе букет от рози. Едно официално лице от градската управа прочете обява от името на кмета, в която се казваше, че се открива седмица на изобразителното изкуство и ме удостояват с церемонии в чест на „Деня на Джони Ериксън“.

Бях замаяна и объркана от цялото това внимание.

Казах на г-н Милър: „Нужно ли е всичко това?“ Мислех си, че може би целият фокус на изложбата ще бъде изгубен или поне изопачен, защото вниманието на всеки ще се насочи към инвалидната ми количка. Но с разгръщането на събитието се изясни, че работата изобщо не е в това и аз се извиних за прибързаната си присъда. Може би бях станала твърде чувствителна в тази област, очаквайки обикновеното състрадание и снизходителност, които се отправят към инвалиди в колички. Вече бях изпитала (факт, който е потвърден от Националната фондация на параплетници) трудността при общуване с хора, които не ме познаваха, за да ме приемат като равна в интелектуално отношение.

Вероятно съм прекалено осторожна в реакциите си при подобни ситуации, но твърде силно искам хората да се отнасят към мен, моето изкуство или християнското ми свидетелство стриктно според онова, което заслужават. Не бих желала моята количка да бъде натрапващата се подробност, когато разговарям с хората било за изкуство, било за Христа.

Аз не се притеснявам от количката, затова не се притеснявайте и вие - исках да кажа на всички хора.

Церемониите бяха чудесни и фокусът върху моето изкуство не бе изгубен. Въпросите на репортерите се свеждаха главно до моето изкуство и количката оставаше на заден план.

Г-н Милър каза: „Джони, твоята лична преценка е твърде ниска. Не можеш да си представиш колко добро е твоето изкуство. Съжалявам, ако всичко това те е объркало отначало. Но аз никога не вярвам на посредствените изяви.“

Вълнението ми се увеличаваше с церемониите, защото изложбата протече според стандартните процедури за подобни събития.

Хората питаха:

„Откъде вземаш идеите за рисунките си?“

„Колко време ти отнема, за да завършиш една картина?“

„Учила ли си в професионално училище?“

Когато тълпата любопитни намаля, г-н Милър доведе един висок, хубав млад мъж и ми го представи. Той бе пхнал ръце в джобовете на якето си и се държеше неспокойно.

„Исках да говори с теб, Джони“ - каза г-н Милър и си отиде, като ни остави да се гледаме с чувството за неловкост.

„Щастлива съм да се запозная с теб“ - казах аз. - Няма ли да седнеш?“

Той седна на близката маса без да промълви и продължаваше да бъде неспокоен.

„Но защо дойде тук? Очевидно не искаше да говори с мен. Опитите ми за незначителен разговор бяха безнадеждни. Но можех да позная по погледа му, че нещо го тревожеше.“

Опитах още веднъж и попитах: „Какво работиш?“

„Нищо.“ После като че ли отстъпи и промърмори: „Бях пожарникар, но сега не мога да работя.“

„О! - какво да кажа сега? - Ами... ще ми разкажеш ли защо?“

„Беше нещастен случай.“

„Така ли?“

„Той се размърда нервно на мястото си.“

„Слушай - каза той, - не знам защо съм тук. Г-н Милър ми каза, че трябва да дойда и да говоря с теб, защото си имала трудно време... хм... заради злополуката.“

„Да, вярно е. Мисля, че щях да се убия, ако можех да си служа с ръцете. Бях много депресирана. Но...“ - спрях, като му казах, че все още не знам какъв е неговият проблем.

Красивото му младо лице се изкриви от терзание. Той мръдна ръцете си и ги извади от джобовете на якето си. Но... той нямаше ръце - само покрити с белези чукани, защото бяха ампутирани.

„Виждаш ли тези грозни чукани? - каза той. - Ръцете ми изгоряха при един пожар... вече ги няма... И аз не мога да свикна!“

Объркаността, накупялата злоба и горчивина се смесиха в един порой и гласът му секна.

„Съжалявам - му казах аз, - но г-н Милър е бил прав. Мисля, че мога да ти помогна.“

„Как? - каза остро той. - Аз никога няма да си върна ръцете.“

„Знам. Не искам да ти звучи банално. Но аз бях там, където си ти сега. Познавам гнева, чувството на несправедливост - че съм ограбена, че съм измамена в чувството си за самоуважение. Всичко това съм го преживяла. Може би за един мъж е по-лошо, нали знаеш, опитваш се да бъдеш независим, да се издържаш. Но мисля, че моето положение има сходство с твоето.“

Казах му някои неща от спомените си в болницата и „Грийноукс“. Казах му, че неговите чувства са съвсем естествени.

„Но как си се справила? Как си преодоляла своята инвалидност? Ти си жизнерадостна. У теб няма никакъв цинизъм. Откъде вземаш цялата тая сила, за да бъдеш победител?“ - попита той.

„Младежо, това е дълга история. Искаш ли да я чуеш?“

Той кимна. Разказах му как отношенията с Исуса Христа дават достъп до Бога и Неговата сила. Споделих с него как Господ е действувал в живота ми през последните няколко години и как само Той ми е помогнал да се преборя със страховете си и да реша проблемите на живота. Тогава споделих с него простата евангелска истина, която бях чула като 15-годишна девойка в лагера на „Млад живот“.

Докато говорехме, лицето му се просветляваше. В продължение на 1/2 час споделих с него принципите на които ме бе научил Бог. Когато си тръгваше, той каза: „Благодаря ти, Джони. Нейл Милър бе прав. Ти ми помогна много. Ще опитам пак. Благодаря ти.“

(Днес този младеж е говорител /главен/ в училищната система на градското пожарникарско поделение.)

Междувременно изложбата в ресторанта „Град и околност“ приближаваше към своя край. Идеята на Нейл Милър се превърна в събитие, което тласна напред кариерата ми на художник. До настъпването на вечерта научих с удивление, че съм продала работи на стойност 1000 долара, като всяка оригинална рисунка възлизаше на 50-75 долара!

Събитието продължи и с изложба на работите ми на ул. „Чанъл“П в Балтимор. Накрая ме поканиха на показна среща, за да направят характеристика на изкуството ми.

Сиймор Копф, журналист от „Нюз-америкън“ направи пълен обзор на творчеството ми в своята колона на вестника.

„Защо подписваш рисунките си със „СНГ“?“ - ме попита г-н Копф. Той написа пълния ми отговор в своята колона:

„Това съкращение означава: „Слава на Господа“. Знаете ли, г-н Копф, Бог ни люби; Той наистина се грижи за нас. За онези, които любят Бога, всичко - дори това, което се случи с мен, когато бях на 17 години, - съдействува за добро. Бог е бил винаги благ към мен. Той е запечатал Христовото отражение в моя характер, увеличи щастието, търпението и смисъла в живота ми. Той ми даде способността да бъда удовлетворена. Моето изкуство е отражение на това, как Бог може да облече със сила човек като мен, за да преодолее обстоятелствата.“

Бях поканена да участвам в местни картинни изложби и при други случаи през тази пролет. Изложбата ми отвори врати и за клубове на жени-християнки, училища, църковни групи и граждански мероприятия, където аз не само показвах изкуството си, но и споделях своето християнско свидетелство. Дори направих специално пътешествие до Белия дом, където оставих една от рисунките си на жената на президента.

Бяха ми предложени и други изяви по радиото и телевизията и всеки нов контакт пораждаше допълнителни събития или срещи.

Насърчена от увеличаващите се продажби на картините ми, установих известна независимост в живота ми. Вече не бях във финансова тежест на никого. Можех сама да си печеля пари. Дори направих серия поздравителни картички и клишета от някои от рисунките си и те също почнаха да се продават. Нарекохме новосъздадената компания „Джони СНГ“ и тя разви бързо широка дейност.

По същото време един приятел, Анди Бърд, сподели с мен плана си да купи правото на християнска книжарница и да открие такава. Би искал да знае дали ще приема да му стана партньор. Говорихме и с Кен Вагнер, който ни стана трети партньор.

Нашите планове бяха не само въодушевяващи, но предлагаха и възможности за солидни капиталовложения. Християнска книжарница бе предприятие, за което мнозина от нас се бяха молили като необходим елемент за западен Балтимор.

Най-сетне, през септември 1973, след много месеци на обмисляне, молитва и упорита работа, реализирахме великолепно откриване на книжарница „Логос“/означава на гръцки Слово/, „Норт Роулинг Роуд“ 1120. Точно преди да отворим магазина, застанали сред кутии с материали, книги и други неща, ние се помолихме. Нашата молитва бе за мнозинството светски минавачи, които минаваха край нас, с надеждата нашият магазин да стане център на християнска грижа и помощ за всеки, който би имал нужда от това.

Използувах магазина, за да продавам оригинални свои рисунки и репродукции от някои оригинали. Те се продаваха веднага, щом ги нарисувах. Разпределяйки времето си между книжарницата, ангажименти като говорителка или базари и фестивали на художественото изкуство, за мен бе трудно да отговарям на нуждите на клиентите.

Написах личното си свидетелство съвсем накратко и го отпечатах на една кола. Раздавах го на изложби, докато рисувах. Там се даваше обяснение на моите рисуванни методи и вяра в Христа. Свидетелството ми стана силно средство за помощ със съвети и благовестие на хората, които идваха да ме гледат, спираха и говореха за Божията сила в моя живот.

Във всички дейности и събития имах една преобладаваща цел. Откровено казано, смятах, че изкуството ми ще ми помогне да си спечеля независимост и което е по-важно, то да послужи за прослава на Бога.

ШЕСТНАДЕСЕТ

Седях отвън в Сайксвилското ранчо една красива сутрин на лятото на 1974, когато ми звъннаха по телефона.

„Гъ-ца Ериксън, звъним Ви от "Днес ви показваме" в Ню Йорк. Бихме искали да Ви заснемем в нашата програма, като разкажем историята Ви и покажем Вашите рисунки. Можете ли да дойдете?"

Сърцето ми се качи в гърлото... Значи, „Днес ви показваме"!...

„Разбира се - отвърнах аз. - Ще дойда с радост." Джей стоеше до телефона и записваше информацията. Съгласихме се да се явим за снимки на 2 септември.

Джей ме закара до Ню Йорк, като взехме и приятелките ни Шери Пендърграс и Синди Блубау, за да ни помагат. След като отседнахме в хотела един ден преди уговорената поява, отидохме в Рокфелеровия център, за да се срещнем в директора. Той ми обясни процедурата и ние обсъдихме възможните въпроси на интервюто. Каза ми да се отпусна и да се чувствавам спокойна, като се приготвя за предаването не само душевно, но и се наглася за поредицата от въпроси на водещата Барбата Уолтърс, които тя щеше да ми задава.

Рано на другата сутрин се намерих седнала срещу Барбара Уолтърс. Обля ме ярка светлина. Г-ца Уолтърс се усмихна и хвърли поглед на записките си.

„Отпусни се, Джони - ми каза топло тя. - Спокойна ли си?“

„Да, благодаря ви.“

„Чудесно.“

„Петнайсет секунди“ - извика някой иззад камерите.

Не бях така нервна, както ми се струваше отначало - може би защото бях подсигурана в изказванията си и знаех, че моето свидетелство ще бъде споделено пред милиони хора. Не знаех какво смята да ме пита г-ца Уолтърс, но бях уверена, че не може да има нищо, което да ме обезпокои.

"Десет секунди."

Господи - молах се бързо, - дай ми сигурност, мъдрост, благоприятна възможност. Придай смисъл на всичко това.

„Пет.“ Аз преглътнах и навлажних устните си, като гледах режисьора да брои на пръсти. „Три, две, едно.“

На една от камерите светна червена светлина и Барбара Уолтърс почна.

„Искаме да ви покажем една колекция от рисунки, които са в студиото ни днес - каза тя. - Както виждате, това са рисунки, които съвсем очевидно са изпълнени с художествено умение и както може да се предположи - са плод на голям талант. Но те са рисувани по начин, който според мен не прилича на никой друг от известните ни досега. Художничката е Джони Ериксън от Балтимор, Мериленд.“

Тогава тя се обърна към мен и интервюто започна. Не си спомням всичко, което съм казала, освен това, че г-ца Уолтърс го направи много естествено и приятно. Въпросите ѝ бяха интересни, а не заплашителни. Веднага ѝ харесах и имах чувството, че я познавам като стара приятелка.

Докато говорехме, камерата обхождаше рисунките ми. Интервюто продължи 10 минути и после г-ца Уолтърс прекъсна за предаването на станцията. И докато филиалите из страната преминаха към местните новини, тя ме интервюира в продължение на 5 минути за зрителите на Ню Йорк Сити.

Можех да кажа всичко, което ми се искаше. Г-ца Уолтърс ми благодари и премина към другите си задължения в предаването за този ден.

Елеанор Макгавърн, съпругата на сенатора, бе също гост на студиото тази сутрин. Поговорихме с нея, докато предаването се излъчваше по ефира. Тя ми разказа как заедно с нейния съпруг Джордж, предишният кандидат на Демократическата партия за президент, са открили някои от същите ценности и принципи, които аз бях научила.

„Преди да прояви интерес към политиката, той се подготвяше за свещенослужител“ - обясни г-жа Макгавърн и ние поговорихме за нейните духовни ценности и възгледи. Дадох ѝ едно изображение на Христа, което бях направила, и си разменихме адресите, за да си пишем.

Когато екипът на продукцията започна да прибира нещата и се угасиха лампите, а на обективите на камерите бяха поставени капачки, ми бе дадена възможност да претегля всичко, което се беше случило.

„Само си помисли - забеляза Джей, - може би си говорила пред 20 или 30 милиона души тази сутрин за своята вяра. Това бе рядка възможност!“

Г-н Ал Нейгл, президент, и г-н Джон Престън, вицепрезидент на поделението за производство на хартия на компанията „Жилет“, гледали телевизия същата сутрин. След като забелязали, че си служа с флумастер, който е тяхно производство, тяхната компания ми уреди няколко национални изложби.

Много от хората, които бяха гледали предаването „Днес ви показваме“ тази сутрин, ми писаха писма. Едни искаха репродукции на моите рисунки, други поръчваха поздравителни картички, а трети просто искаха да знаят за моите духовни опитности. Първата ми художествена изложба, която бе подпомогната от поделението за производство на хартия, се състоя в Чикаго, в ползующите се с висок престиж „Рубино Гелъриз“ на ул. „Ласал“, под сянката на прочутия център на Джон Ханкок.

Картините ми бяха изложени и демонстрирах изкуството си в продължение на една седмица. През това време бях интервюирана от „Чикагоу Трибюн“ и „Сън-Таймс“. Също се появих и по телевизията на филиала на Си Би Ес в Чикаго.

Когато Се върнахме у дома, там ме чакаше цял порой от поздравления. Бях залята от предложения за допълнителни интервюта. Бяха програмирани картинни изложби в Линкълновия център в Ню Йорк и Атлентик Ричфийлд Плаца в Лос Анжелис. Много църкви и християнски групи ме канеха да отида, за да говоря пред тях. Списанията „Уиминз дей“, „Пийпл“, „Тийн“ и „Коронет“ молеха за интервюта. В „Кампус Лайф“ бе отпечатана на 4 страници моята история. „Муди мантли“ и „Крисчън Лайф“ също написаха разкази за мен. Последваха нови радио и телевизионни предавания.

Започнах да осъзнавам как Господ възнамеряваше да използва предаването „Днес ви показваме“, за да разшири обсега на моето свидетелство и да отвори много нови врати.

ЕПИЛОГ

„Не би ли било вълнуващо, ако още сега, точно пред вас, изцелена по чудесен начин, бих могла да изляза от инвалидната си количка и да застана на крака? Какво чудо! Всички бихме се развълнували и прославили Бога. Това би било нещо, което би потвърдило нашата вяра. Бихме могли в действителност да видим Божията сила и чудо. Не би ли било въодушевяващо това?“ - говорех аз пред аудитория от 1600 младежи.

Спрях за малко, докато те наблюдавах сцената, затаили дъх. После продължих: „Но далеч по-вълнуващо и чудесно в процеса на живота би било чудото на вашето спасение - на вашата душа. Знаете ли, това е много по-вълнуващо, защото има вечна трайност. Ако тялото ми бе внезапно и по чудесен начин изцелено, щях да бъда на крака още 30-40 години; след това тялото ми ще умре. Но душата живее вечно. От гледна точка на вечността тялото ми е само едно трепване в обхвата на вечността.“

Накрая някой ме запита: „Смяташ ли, че поради твоята силна воля и упоритост Бог е намерил като единствен начин да работи в живота ти чрез твоята злополука и те е поставил в инвалидна количка преднамерено?“

Поклатих отрицателно глава: „В Псалмите ни се казва, че Бог не се отнася към нас според нашите грехове и беззакония. Моята злополука не е наказание за прегрешенията ми, отделен въпрос дали съм заслужавала или не това. Само Бог знае защо съм парализирана. Може би Той е знаел, че ще бъда в крайна сметка по-щастлива, като Му служа. Ако бях още на крака, трудно би могло да се каже какво би станало с мен. Сигурно бих се втурнала в живота - брак, може би дори развод - и бих останала неудовлетворена и с разбити илюзии. Докато бях в гимназията, реагирах на живота себично и не се стремях да изграждам трайни ценности. Живеех просто ден за ден и търсех удоволствията, които ме вълнуваха. И това често бе за сметка на останалите.“

„Но няма сега си щастлива?“ - попита едно 10-годишно момиче.

„Наистина съм щастлива. Не бих заменила живота си с друг. Дори се чувствавам привилегирована. Бог не отдава толкова специално внимание на всеки човек и не се намесва често в живота ни по такъв начин. На повечето хора Той позволява да следват

свои пътища. Той не се намесва дори да знае, че те разрушават своя живот, здрави или щастие, което Му причинява голяма скръб. Наистина съм благодарна, че Той направи нещо, за да привлече вниманието ми и да ме промени. Знаете ли, не е необходимо да сте непременно със счупен врат, за да бъдете привлечени към Бога. Но истината е, че хората не винаги се вслушват в опита на другите, за да се поучат от него. Обаче се надявам, че ще се поучите от моя опит и няма да бъде нужно да преминете през горчивите уроци на страданието, с което трябваше да се сблъскам, за да се науча."

През месеците, последвали пътуването до Чикаго, започнах да гледам на количката като на средство за устройване на необичайна лекционна обстановка. Особено удовлетворяващо за мен бе да виждам как много млади хора се предават на Христа, след като съм споделила свидетелството си с тях. Това също бе „нещо по-добро".

Разбрах защо апостол Павел можеше да се радва в страданието, защо Яков приветствуваше изпитанията като приятели и защо Петър не смяташе за странно изпитването на нашата вяра. Всички тези прояви на притеснение и трудности имаха в крайна сметка положителни цели и завършваха с хваление, почит и прослава на Христа.

Благодарих тихо на Бога за напредъка, който постигнах с Негова помощ. Спомних си как в болницата преди няколко години някой ми бе казал: „Само си помисли за всички корони, които ще получиш на небето за своето страдание."

„Не искам никакви корони - се бях озъбила аз. - Искам си обратно краката!"

А сега моята мисъл бе: „Боже мили! Ако печеля корони, не мога да чакам да спечеля повече, защото това е единственото нещо, което мога да дам на Господа Исуса Христа, когато Го посрещна."

Наистина ме вълнуват тези възможности „да страдам заради Него", ако това означава, че мога да увелича способността си да славя Бога през своя живот. Може би звучи банално или безотговорно да се каже това. Но моето убеждение е, че парализата ми не е без значение.

Обстоятелствата бяха така поставени в живота ми, че да постигнат възпитаване на характера ми и да ми помогнат да съответствувам на Христовите качества. Има и още една цел. Второ Коринтяни 1:37 го обяснява в смисъл на това, че ние можем да утешаваме другите, като се изправяме пред същите изпитания.

Мъдростта е упование на Бога, а не задаването на въпроса: „Защо, Боже?" Отпуснала се и предала се на волята на Бога, аз знам, че Той управлява мъдро всичко.

Това не е сляпо, упорито, стоическо възприемане на нещата, а стремеж да опозная Бога и да схвана, че Той откликва на моето упование. Макар че аз съм непостоянна и играя недостойни роли, Бог не е Такъв. Докато аз отпадам, озлобявам се и се съмнявам, Той е непроменлив и вечно любещ.

Апостол Яков писа на хора, които биваха разкъсвани от лъвовете. Естествено тяхната орис бе далеч по-лоша от моята. Ако това Слово бе достатъчно за нуждите им, то определено може да посрещне и моите нужди.

Когато свършвам тази книга, 1975 година приближава към своят край. Седя на стола си на сцената в голяма зала в Канзас Сити. Помолена бях да говоря пред приблизително 2000 юноши на събрание на „Младежта за Христа".

Имах няколко мига, за да спра и премисля нещата зад тежката завеса, която ме отделя от аудиторията. Съзнанието ми се спусна назад пред сцените на последните 8 години. Познати лица от семейството и приятелския кръг идват в паметта ми: Джей, Дайана, Дик, Доналд, родителите ми, Стийв. Това са все хора, които Бог въведе в живота ми, за да ми помогнат да се пречупя и оформя по-близко до Христовия образ. Аз мога и наистина Го прославям за всичко: за смеха и сълзите, за удоволствията и

болката. Всичко е било част от израстването в благодатта. Момичето, което се объркваше и колебаеше поради всяко ново обстоятелство, сега е пораснало и е вече жена, която се е научила как да разчита на Божието управление.

Чувам гласа на Ал Мецгер, директор на „Младежта за Христа“, който ме представя. Веднага целта на моето пребиваване тук попада на фокус. През следващите 30 минути ще говоря на 2000 юноши, като им обясня как Бог ме е преобразил от незрялата и опърничавата девойка в независима млада жена, която се учи да намира радост в страданието. Ще имам уникална възможност. Това, което ще споделя с тях, може да реши въпроса къде ще прекарат вечността, затова подхождам към тази отговорност с необходимата сериозност.

Ще им говоря за стъпките, които Бог ме накара да направя в живота си. Ще им обясня Неговите цели за настоящето ми, както ги разбирам. По време на разказа ще споделя схващанията си за любвеобилната Божия природа, за Неговия характер, за целите на Христовото идване и реалността на греха и покаянието.

Ал Мецгер, директорът на „Младежта за Христа“, приключва своето представяне. Чък Гериът пренася триножника ми на сцената, а жена му Деби докарва количката ми под снопа на светлините. Когато аплодисментите заглъхват, аз успокоявам мислите си и се моля Святият Дух още веднъж да употреби думите и опитът ми, за да говоря на тези млади хора. Надявам се и тук, както на други събрания, десетки юноши да се отзоват на Божията покана. Но ще бъда доволна дори само един от всички присъстващи да бъде привлечен към Христа.

Дори само един човек би оправдал смисъла на инвалидната количка, която ми костваше последните осем години.

НИКОГА НЕ ЩЕ ЗАБРАВИШ...

Джони

Незабравимата история на една млада жена в нейната борба против пълното осакатяване и депресията.

На 17 години Джони Ериксон става жертва на злополука при скок във вода, която я оставя напълно осакатена от раменете надолу. Само за няколко секунди целият неин живот бива напълно променен - от състояние на енергичност и независимост в едно съществуване на пълна безпомощност и зависимост.

Всяка една стъпка от борбата на Джони да приеме и се приспособи към своя недъг, наред с нейното горчиво и отчаяно търсене смисъла на живота, за пръв път е разкрито в тази незабравима автобиография.

Страданията, които тя трябва да понесе засягат всяка една област от нейния живот - не е лесно за Джони да преодолее своята горчивина, смущение, натрапващи въпроси и сълзи и да се научи да се доверява на един любящ Бог, който е допуснал това в нейния живот.

Днес, макар, че може да движи само врата и главата си, Джони Ериксон се е развила като надарена художничка, която употребява устата си, за да движи молива.

„Преодоляването на гнева спрямо Бога прави разликата между самоубийство на 17 години и един живот със здрава цел. Дълбоката ирония в съдбата на Джони Ериксон ни загатва за съществуването на Един, който определя съдбите.“

МЕРИ ДАНИЕЛС Чикаго Трибюн